

O ISTORIE A INIMII

Ani bogați în oameni

Înainte de orice, cu grijă și cu dreptate, reporterul trebuie să depună mărturie despre oamenii adevărați din jurul său, despre oamenii care dau dimensiunea și lumina unui timp. Este o datorie pentru reporter să caute și să descopere oamenii. O datorie sfântă și un rar privilegiu. Desigur este bine și firesc să consemnăm cifre și realizări, dar nu înainte de a ne pune problema omului. Să recunoaștem, de pildă, dintre două piini — una mai puțin rumenă dar ciștigată cinstit și cealaltă albă dar obținută prin rabat de la omenie — o vom alege, negreșit, pe prima. Așadar, contează în ochii noștri ce se află la temelia acelei, să zicem, piini, contează în primul rând **calitatea morală** a acelei piini care este asigurată de oameni.

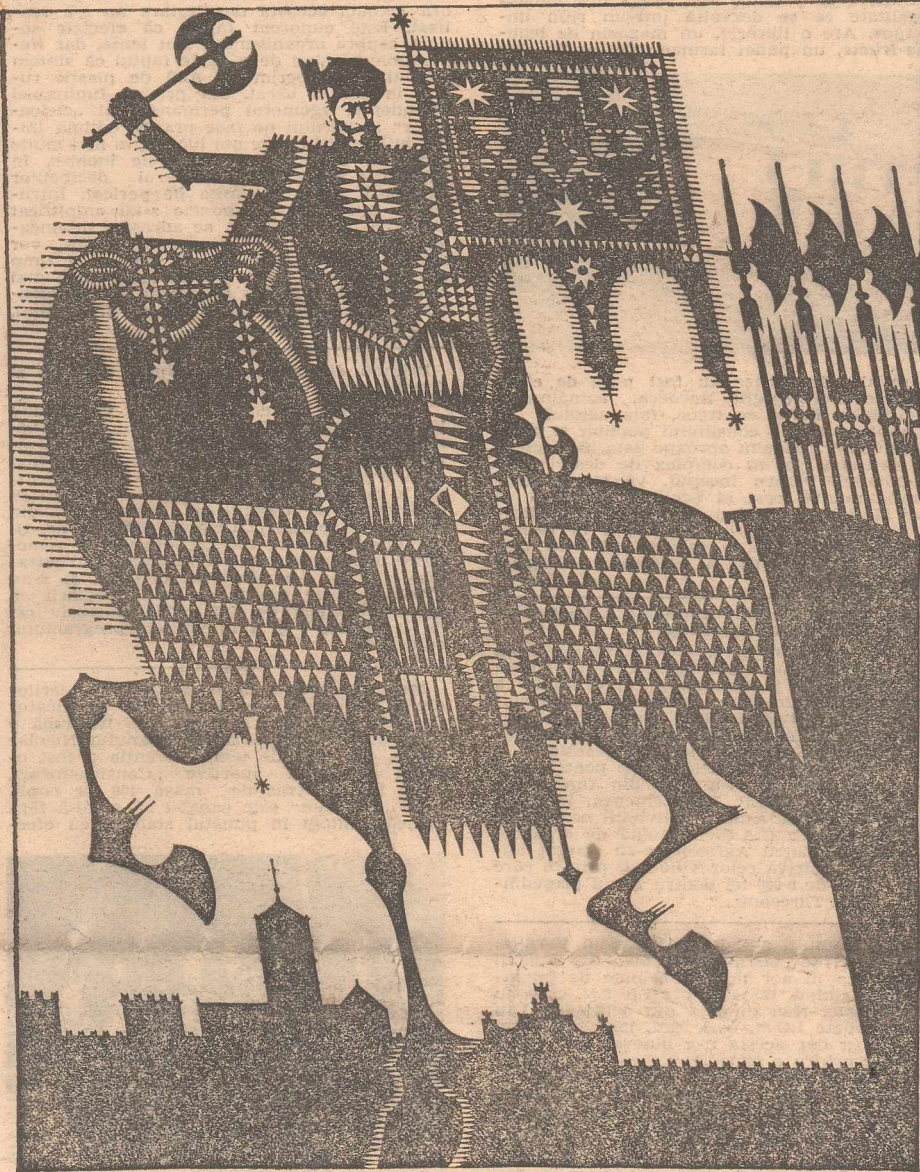
Mereu deci să ne stea în gând această întrebare ca un balsam, această întrebare cheie, hotărâtoare: care e starea oamenilor, starea conștiinței lor și a sufletului lor? Și care e starea fiecăruia dintre noi printre oameni?

Dacă fac bilanțul acestor doi-trei ani din urmă văd că, așa cum pentru alții acești ani vor fi fiind bogați în ploi, bogați în grâne, pentru mine ei sînt **bogați în oameni**. Aici, printre colegii mei de facultate, se află oameni adevărați, pe care se poate conta, cu care se poate merge pînă la capăt, pînă la victorie. Toma Tudor. Vine de la Hunedoara. L-am cunoscut într-o după-amiază rece de octombrie pe cînd și el și eu purtam haina de soldat. În valiza grea, de recrut, păstra cu sfințenie o carte cu poeme de Ioan Alexandru. Fiindcă tatăl său a murit, fiindcă mama sa e bolnavă, el trăiește din bursă. Cele mai grele examene aici, la Facultatea de automatică, le-a luat cu nota zece. N-a făcut nici un compromis. Integru, echilibrat, pe fața lui plutește lumina blîndeții și a înțelegerii. Bunătatea sa mă copleșește. Alături de el, Lucian, Ionel, Traian sau fețele unei prietenii. Este tulburător ca, atunci cînd aiurea, în lume, umanitatea e amenințată în atîtea chipuri prea bine știute, aici, într-un oraș din România, aceste virtuți primordiale, orifice, mitice — bunătatea, spiritul de sacrificiu, dorința de a se dăruia — să inflorescă astfel, victorioase, inalienabile, în oamenii tineri. Dorian Ciobanu, Marius Ghiță, Constantin Barbu — alți tineri care au comune aceași febrilitate, aceeași neodihnă, aceeași **sete de a făuri**, de a lăsa niște **semne plus**. Este bine că există, imi zic, prezența lor e o garanție, imi dă siguranță.

Am notat aici numele acestor oameni nu pentru a face din ei „eroi de reportaj”, pentru a vă destăinui cit și ce au realizat, cit și ce au în plan. Ci le-am notat aici numele într-un fel aparte — ca pe niște formule magice, ca pe niște argumente. Argumente inefabile la sentimentul de siguranță în care trăiesc, argumente la convingerea că nu sînt singur, că nu pot fi trădat, că întinzînd o mîna întîlnesc o mîna întînsă. Am în ei încredere cit și în mine. Să ai pe cineva în care să crezi cit în tine însuși nu e puțin, e decisiv într-o viață. Și este simptomatice pentru felul în care privește viața acest popor, pentru forța sa spirituală, pentru destinul pe care și-l pregătește.

Mărturisesc, am scris aceste rînduri dintr-o lăuntrică necesitate. Le-am scris ca și cum aș respira. Și aceste rînduri au ca scop întîm și suprem să propună memoriei publice, memoriei tiparului, numele acestor citorva oameni. În viața mea de pînă acum, adeseori am întîlnit oameni care undeva pe cuprinsul acestei țări, în vreun sat sau oraș, își trăiesc viața simplu, cinstit și adevărat, în deplin acord cu conștiința lor. Sigur, cel mai adesea faptele lor nu ating cota spectaculosului, a fulgurației, faptele lor par normale și de aceea acești oameni pot trece neobservați, numiți. Prin condiția mea de om al cuvîntului sînt dator să scriu despre ei în primul rînd. Și asta nu fiindcă văzîndu-și numele în ziare ei s-ar simți cumva răsplătiți, fericiți; ci să scriu despre ei pentru mine însumi, pentru noi ceilalți: să-i arăt cu degetul, să spun „iată-i, sînt acolo, există”, adică totul e bine, adică putem fi liniștiți, adică putem aștepta încrezătorii răsăritul soarelui.

GABRIEL CHIFU ■

MIHAI VITEAZUL — gravură de VICTOR APOSTOLIU

Ieud, un stilp de lumină din miazănoapte

Sînt foarte mulți copii în Ieud, satul acesta din miazănoapte încuiat între Munții Tibleșului, pe valea Izei, pe un pămînt torturat, ripos, suvoit de torente, încrețit ca un măr uitat pe parmalicul primăverii, măr cu coaja zbircită și carnea seacă, dar încă amirosind a răcoare și brumă. Cînd intri, diminețile, în satul acesta cu mulți copii, intri, sub plină domnie a soarelui, într-un fel de penumbră tare, un fel de noapte prematură, care-i reflexul aerian al pădurilor, poate al izolării locului, intri, de fapt, în țara de munți și păduri a lui Bogdan și Dragoș, neguroasă și vajnică, enigmatică și eroică, parcă neschimbată de cînd e lumea. Parcă totul e ca în vechi, și, într-un fel, chiar și e, cel puțin priveștiștea locului, chiar și a satului, în care arhaice case de birne reproduc în miniatură munții, cu clădirile lor arborose sprijinite în contraforți de stejar, cu rare și minuscule luminișuri închipuind ferestre, sat în care juncanii timpului par că s-au oprit, ingenuchind blajin pe străvechile ulițe și făcînd, cu răsuful lor greu, să fumege munții, să aburească apele. În acest colț de lume bătrînă, pe care ai crede-o încremenită și istovită, copiii irump de pretutindeni, ca și florile pe coastele aparent aride ale dealurilor și munților împinziți pe zări. Dudaie, diminețile, toate ulițele sub pașii lor, satul vibrează într-un freamăt care deșteaptă păsări, juncani, jivine ale pădurii, frunze tinere, frunze de-acum un an, case de-acum un veac. Școlile satului (clasele I—VIII) absorb 1.069 de copii, grădinița (11 grupe) ia în primire vreo 360 din cei peste 1.000 de preșcolari, media de copii pe familie e de patru-cinci, sînt în sat mai bine de 100 de femei care au născut și au crescut de la 10 copii în sus. Maria și Ion Grigor (54 de ani) au 15 copii, cel mai mic de 5 ani, cea mai mare, Anuța, de vreo 30. Ioana și Gavrilă Nemeș, de la casa nr. 102, au 14. Ioana și Grigore Chindriș, de la nr. 782, au 12.

(Continuare în pag. 12)

ILIE PURCARU ■

CĂRTURARIILE FAPTELOR

De pe pereții livizi ai caselor ne priveau de pretutindeni ne priveau ochii manifestelor; erau letopiseții marilor cărturari ai faptelor.

Milioanele de asuprași, milioanele de constructori de locomotive, de nave, de patrie sveltă de oțel.

Milioanele de spinări peste care curgea flota plumbuită a cuirasatelor burgheze, prundul aurifer al țării

pe care barbari ai secolului XX și trădători de țară ar fi vrut să-l vopsească sub culoarea imperiilor, ca și cum ai putea vopsi fluturii și crinii din Țara Românească, ca și cum ai putea vopsi cimpiile imbuirate, cerul de curcubeu, ca și cum ai putea vopsi Voronețul și ochii copiilor.

Ca și cum țara aceasta construită pe cratere de inimi ar fi așteptat un singe de aiurea, ca și cum nu ar fi avut cine să lupte, ca și cum nu ar fi avut cine să vopsească pendula măsluită a istoriei, cine să înalțe din bancul de lucru baricade, cine să facă din piinile negre porumbei albi de pace, cine să nască potop din prea bogata recoltă de lacrimi și sudoare cine să facă brutării în tripouri, cine să schimbe 24 de ore de suferință într-o zi de luptă, cine să lase să-i izbucnească din piept steagul roșu al revoluției. Singele lor orbește soarele, singele lor pune umărul la toate schelele, la toate stelele, singele lor continuă lupta sub tîmple, singele lor, roșu ca garoafa din miinile noastre.

BOGDAN GHIU elev — Constanța

fără prejudecăți
despre:
CLINICA
DE NEUROCHIRURGIE
BUCUREȘTI

paginile 14—15

PREMIILE PRIMĂVERII
pentru muzica tinărară,
artă interpretativă
sau poezie
ale Cenaclului Flacăra
al tineretului revoluționar

Flacăra la dispoziția dumneavoastră

Primim din partea I.T.B.:

„Referitor la scrisoarea semnată de către N. Tokacek apărută în revista FLACĂRA nr. 14/1976, vă comunicăm: „S-a efectuat un sondaj de încercare pe traseele liniilor 116 și 41, rezultând că atât numărul de autobuze cit și capacitatea acestora (autobuze articulate pe linia 116) corespund fluxurilor de călători care trebuie transportați. Este adevărat că pe traseul liniei de autobuze 41 se înregistrează uneori virțuri de transport mai mari, însă de scurtă durată, care se datoresc în principal dereglărilor în funcționarea ritmică a autobuzelor. Vom insista, prin organele de control, ca, pe linia ritmicității vehiculelor, necazurile să fie cit mai mici“.

Sintem locatari ai blocului nr. 17 din strada Mihai Viteazul din Predeal. Acest bloc a fost dat în folosință în luna decembrie 1975, iar reprezentantul O.J.C.V.L.P.P.-Brașov a promis în mod solemn că va trimite „constructorul“ pentru terminarea zugrăvirii balcoanelor și pentru punerea în funcțiune a antenelor comune T.V. Iarna a trecut, a trecut și primăvara, promisiunea a rămas doar promisiune și locatarii au recurs la „agățarea“ în fel și chip a antenelor, în detrimentul esteticii. Mai mult decât atât, au rămas fără iluminat pe scară — proiectul nu a prevăzut lumină naturală — din cauza defectării automatului de la tabloul electric. Prin publicarea acestei scrisori, poate cei vizati se vor „înfațișa“ pentru realizarea în fapt a promisiunii pe care ne-au făcut-o. (Stelian Băncilă, Predeal)

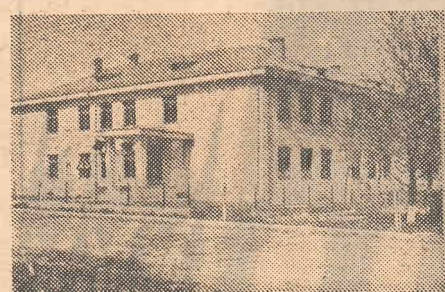
Această stincă aflată într-unul dintre cele mai periculoase locuri ale masivului Bucegi — culmea Tîgănești, vârful Scara, 2422 metri altitudine — poartă ciuda denumire de „Cîinii gemeni“. Privită însă cu atenție, stinca înfrunzită într-adevăr siluetele strins lipite ale celor doi cîini cu boturile îndreptate în sus, către cer, într-un lătrat sau prălungit vaier nocturn... (Prof. Călin Turcu, Vălenii de Munte, județul Prahova)

La data de 7 martie anul curent, în orașul Oravița din județul Caraș-Severin a luat ființă un cerc foto denumit ARGUS, în prezența a 15 membri fondatori și a tovarășului director profesor Gheorghe Luca, președintele Comitetului de cultură și educație socialistă din localitate. Prin urmare, acest cerc foto există — atât scriptic cit și faptic —

membrii, consecvenți, se înfrunse în fiecare duminică la orele 10 la sediul lor frumos amenajat, se cotizează lunar, am conceput și un statut de organizare, am făcut și teorie, ne vom abona la buletinul „Fotografia“ al A.A.F., dar ceea ce ne lipsește este esențialul: aparatul de mărit. În revista FLACĂRA nr. 11/1976 — ca urmare a unei prime sesizări a noastre — Comitetul județean de cultură și educație socialistă Caraș-Severin — citisem cu satisfacție — ne aprobase dotarea cu un astfel de aparat de mărit. Timpul se scurge însă, trec evenimente culturale de seamă, iar noi, în lipsa aparatului, nu putem participa la expoziții. Poate că acum, prin această revenire, forurile în drept să grăbească rezolvarea acestei situații. (Grigore Palade, secretar al cercului-foto ARGUS, Oravița)

Undeva în Țara de Sus există o frumoasă localitate ce se dezvoltă într-un ritm impetuos. Are o librărie, un magazin de legume-fructe, un punct farmaceutic, un frumos

parc ale cărui baze au fost puse de către profesorul Gheorghe Racocca, actualmente pensionar. Pe zi ce trece, fața satului se schimbă: sediile consiliului popular și al oficiului P.T.T.R. sînt aproape gata. Se lucrează intens și la un complex de deservire a populației. Pentru început, va trimite fotografia noului local al Școlii generale de 10 ani Măriștea — căci despre localitatea Măriștea Mare este vorba — școală în cadrul căreia funcționează și un atelier în care elevii fac practică. (K. K. Edmond, Măriștea, județul Suceava)

Din partea Uniunii Naționale a Cooperativelor Agricole de Producție:

„...Vă restituim scrisoarea numitului Ion Negomireanu din satul Valea cu Apă, comuna Fărcășești, județul Gorj... informându-vă că în urma cercetărilor efectuate s-a constatat că într-adevăr Emilian Turceanu în ultima perioadă nu a mai desfășurat o muncă de conducere competentă, manifestînd și o serie de lipsuri și abuzuri, fapt pentru care adunarea generală l-a scos din funcția de președinte al C.A.P. De asemenea, în urma reviziei de fond asupra activității economice și financiare a C.A.P. efectuată de organele Sucursalei Băncii Agricole, s-au stabilit imputații împotriva celor vinovați, printre care și o sumă de 8.000 lei pentru fostul președinte Emilian Turceanu...“

De mai mulți ani, la noi în satul Varnița, aparținînd de comuna Șistarovăț din județul Arad, zac în aer liber, măcinate de intemperii, ruginind, două batoze tip T.V. care au fost casate. Nici pînă la ora actuală nu au fost predate I.C.M.-ului, sau, mai știu și eu, or fi fost dar acesta n-a binevoit să se deplaseze pentru a le ridica; încă mai sînt pe roți, pot fi așadar trase pînă la punctul de predare — încă! Au fost odată în inventarul S.M.A.-Neudorf, poate că prin rîndurile de față aceștia își vor aminti și lămuri în vreun fel situația, e păcat de apreciablea cantitate de fier ce se duce pe apa simbetel. Și mai e ceva: de vreo trei ani treierăm cerealele — și noi, și cei dintr-o comună vecină — cu aceeași batoză. După terminarea treieratului din anul trecut, batoza a fost lăsată pe arse, tractoarele n-au adus-o în sat pentru a fi adăpostită în vreo șură. Am sesizat și Consiliul popular din Șistarovăț, și tehnicienii de la S.M.A.-Neudorf pentru a lua măsuri pentru adăpostirea batozei. Imi pare rău că nu am aparat de fotografiat,

pentru a vedea mai clar cum arată acest necaz al nostru — oare chiar nimeni nu se poate împotrivi risipei de valori și neglijenței crase? (Nicolae A. Codreanu, Varnița, Arad)

Atelierul „Trafag“ din București — șoseaua Chitilei nr. 1-3, sector 8 — care se întinde pe partea stîngă a străzii Inovatorilor pînă la intersecția cu strada Bacului, ne pricinulește nouă, locatarilor din această zonă, multe și mari impedimente prin poluarea fizică și mai ales sonoră. În urma repetatelor noastre sesizări, organele de resort au făcut o serie de investigații ajungînd la concluzia că atelierul „Trafag“ este o „unitate impurificatoare într-o zonă de locuințe“, fiind inclusă în anexă la Decizia 1742/968 a C.P.M.B. pentru a fi dezafectată — termen 1971-1975. Iată însă că nici pînă la ora actuală această dezafectare nu s-a realizat. Este cunoscut faptul că efectele sonore asupra organismului sînt lente, dar ireversibile; lăsînd de o parte faptul că sintem nevoiți să acoperim cu folii de plastic rufele întinse la uscat, dar pricina fînginginei abundente, zgomotul permanent al „cicloanelor“ atelierului ne face practic odihna imposibilă, mulți dintre noi lucrăm în mai multe ture or, chiar și cu ferestrele închise, în interiorul locuințelor numărul decibelilor depășește cu mult limita de pericol. Întrucît în ultima vreme noxele s-au amplificat în loc să se diminueze, ne adresăm dumneavoastră în speranța că cei în drept vor aduce la îndeplinire în cel mai scurt timp hotărîrea luată prin decizia pomenită mai sus. (Sanda Eftimia, împreună cu 14 locuitori de pe străzile Inovatorilor și Bacului, București, sector 8)

Primim din partea Consiliului Popular al Orașului Buftea, județul Ilfov:

„...În legătură cu sesizarea tovarășului V. Buchin din Buftea, vă comunicăm următoarele: pentru eliminarea lipsurilor semnalate de locatarii blocului A II/2 s-au luat o serie de măsuri, printre care: s-a constituit o comisie tehnică pentru a stabili exact deficiențele în deservirea locatarilor din cartier (în special la Centrala termică nr. 1), s-a pus în vedere S.G.C.L.-Buftea să remedieze toate defecțiunile constatate la centralele tehnice, s-a făcut sectorizarea și s-au introdus vane pentru ca toți locatarii să poată beneficia de apă caldă, inclusiv cei de la etajele 3 și 4 în limitele programului stabilit.“

Membrii cercului uzinal al Casei pionierilor din Hunedoara au realizat recent un jucător de tenis automat: Robotul SU-10, după o ingenioasă concepție a tehnicianului Nicolae Sucu, antrenor de tenis. Invenția a fost oferită Asociației sportive „Constructorul“, unde învață tenis de masă 100 de copii. Noul „partener“ este capabil să trimită fără greșcăla mingi în punctul stabilit, cu efic-

tul și viteza dorite. Execută toate procedeele întinșite în tenisul de masă modern, este un agreabil mijloc de instruire și antrenare a micuților tenismani. Cu acest robot, pionierii care l-au creat vor participa la concursul „Minitehnicus“. Fotografia pe care v-o trimitem reprezintă noua „vedetă“ — între parteneri de joc și creatori — într-un moment de pauză. (Ioan Vlad, Hunedoara)

Dialog între cititori

„Apropo de cele sesizate în numărul 21 al revistei de cititori Virgil Tănase din Pitesti, doresc să spun că nu e singurul care, la o scrisoare adresată Librăriei „Cartea prin poșta“ a primit acel răspuns șablon, fără nici o semnătură. Eu am pățit-o în mai multe rânduri. De ce se răspunde astfel clienților chemați prin diverse mijloace publicitare? Greu de înțeles! După cum e greu de crezut că, dintr-o listă de 10-12 titluri, nu îți se poate trimite nimic. Comoditatea funcționarilor care trimit prea ușor răspunsuri dintr-acestea compromise susnumita librărie, dacă nu cumva compromise chiar ceva mai mult: un sistem de a oferi literatură. Nu există oare nimeni în conducerea acelei unități de comerț cu carte care să se gîndească și la acest lucru?“

MARIN GOAGA, Dumbrava, Timiș

„Deși sînt din Bărcă Doljului, din 1966 m-am stabilit ca învățător în Florești, Gorj. M-a bucurat scrisoarea învătătoarei pensionare Ioana Păunescu din FLACĂRA nr. 11/1976, prin care propunea ridicarea unui monument al lui M. Eminescu la Florești, mai ales că poetul a locuit o vreme aici, în 1878. Amintirea lui e păstrată și de locuitorii satului ca și de cei care vin din altă parte să vadă poezia Eminescu, pădurea în care a fost lacul pe malul căruia se oprea marele inspirat, ruinele casei în care a locuit și mai ales Parcul Eminescu, înființat în 1968, tot la propunerea tovarășei Ioana Păunescu.“

MITINA DUMBRAVA, Florești, Gorj

Poșta redacției

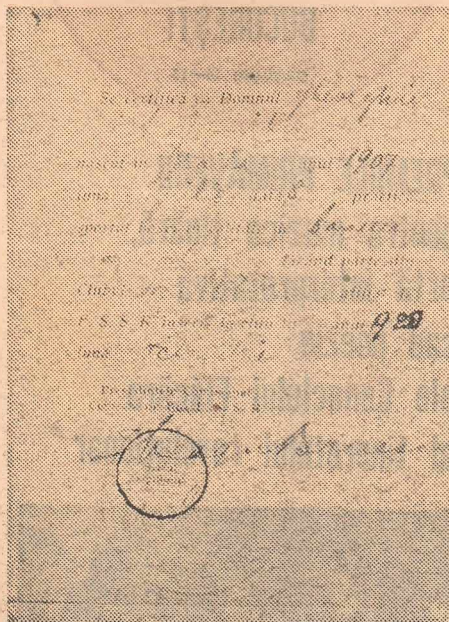
Gheorghe Fojica — Craiova. În Statutul C.A.P. este prevăzut: specialiștii care lucrează în cooperative agricole pot beneficia de loturi în folosință, avînd aprobarea adunării generale a cooperativelor. Specialiștii în agricultură sînt considerați și cadrele tehnice cu o pregătire medie de specialitate, nu numai cei care au studii superioare. Dumneavoastră puteți beneficia de lot în folosință dacă lucrați numai în C.A.P. și dacă aveți și aprobarea adunării generale a cooperativelor. Dumitru Lupu — Constanța. Vă puteți înscrie la concurs pentru numirea în învățămînt dacă vor fi publicate posturi vacante în specialitatea dumneavoastră. Gradul II se poate obține după cel puțin cinci ani de la definitivarea în învățămînt, iar pentru ocuparea unui post în învățămîntul superior este necesară participarea la un concurs de lector dacă acel care solicită este înscris la doctorat, avînd o vechime de 8 ani în învățămînt. Gheorghe Udriste — București. Am fost informat că deficiențele care produc o alimentare defectuoasă cu apă caldă, la blocul unde locuim, sînt în curs de remediere. Nicolae Costescu — București. Vi s-a aprobat de către Ministerul Sănătății transferul de la Institutul clinic de fiziologie la Stația de verificare și întreținere a aparatului medicale. Alexandrina Cursă — comuna Brusturi, județul Neamț. Școlul dumneavoastră locuiește în Pitesti, cartierul Prundu, nr. 22. Ștefan Someșan — Tg. Mureș; Ștefan Göbl — Geoagiu. Aveți dreptate! Nu v-am răspuns în termen legal pentru că forurile competente în rezolvarea problemelor pe care ni le-ați sesizat nu ne-au răspuns încă. Valeria Oiteanu — comuna Comănița Teslui, județul Olt. Doctorului Constantin Mirghia îi puteți scrie pe adresa: strada Dr. Herescu nr. 3, sector 6, București.

MARGA NEDELEA

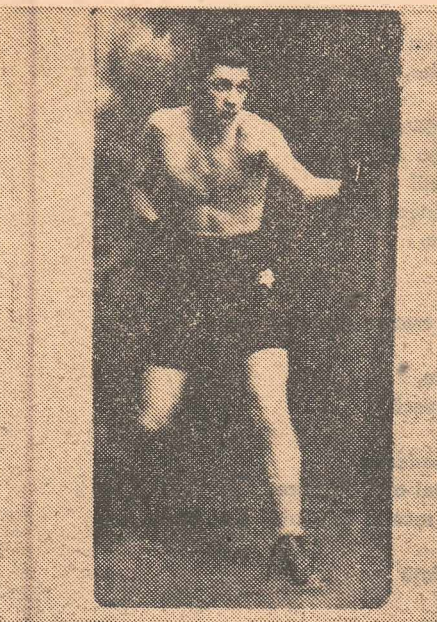
„FLACĂRA“ nu ia în considerare scrisorile anonime. Scrieți-ne cit mai concis, și nu uitați să vă iscăliți.

SCRISORI COMENTATE

„Cînd sacul cu nisip era aninat de craca unui nuc“

Zilele trecute, într-unul din birourile redacției a intrat un bărbat cu părul alb, drept, cu umerii trasi în spate și mersul îndrăzneț. Avea în mînă un plic mare din care a scos o scrisoare adresată de el și de colegii lui redactorului-șef, un afiș îngălbenit al unei gale de box din 1923 și o legitimație de „boxeur amator“.

În clubul Societății de Tir din octombrie 1920. S-a recomandat: Dumitru Gheorghiu, 69 de ani, o lună și două zile. Scrisoarea, scurtă și limpede, emoționează. Iată-o, bineînțeles fragmentată din lipsă de spațiu: „Stimate tovarășe redactor-șef, am luat cunoștință din ziarul „Sportul“ din 27 aprilie 1976 că F.R. Box a sărbătorit

într-un cadru festiv împlinirea a 50 de ani de la înființarea federației de specialitate, ocazie cu care s-au înmînat diplome de onoare și insigne comemorative foștilor campioni, antrenori etc. care, de-a lungul anilor, au contribuit cu insuficiență la dezvoltarea și popularizarea boxului. În primul rînd, trebuie să vă informăm că această aniversare trebuia făcută în luna martie, adică exact în luna în care s-a constituit F. R. Box (23 martie 1926) și nu cu o lună mai tîrziu. În fine! Ceea ce considerăm că trebuie reținut din rîndurile noastre este faptul că semnatarii acestei scrisori (n.n. în afară de Dumitru Gheorghiu — Constantin Vișan și Vasile Baciu) au fost cu adevărat pionierii boxului românesc, participînd efectiv la primele campionate ale României în 1923, activînd ani în sir, deci și în anul înființării F.R. Box (1926) reușind (și) ...performanța ca astăzi să mai fim în viață... Așa cum vă relatăm, la aniversarea celor 50 de ani de către F. R. Box, nici unul din participanții la primele campionate nu a avut cîntec să fie invitat, nu pentru a fi onorați cu o diplomă sau o insignă, ci numai pentru a participa măcar la acest cald moment care s-a consumat în urmă cu cîteva zile. Ne afectează foarte mult această indiferență și mai ales uitarea F. R. Box și de această dată, eu ațit mai mult cu cit vedem că alte discipline sportive nu omit să aibă în mijlocul celor tineri la anumite ocazii pe cei care au însemnat începutul de strădanie a multor sportivi și mai ales ale boxului, cînd pasiunea și dragostea noastră pentru acest sport se desfășura în săli luminate cu gaz lampant, în curți sau barăci eu pămînt pe jos, cînd sacul cu nisip era aninat de craca unui nuc sau cînd echipamentul era unor transmis de la boxeur la boxeur, în meciurile respective... Noi n-am știut în urmă cu peste 50 de ani ce înseamnă o supraalimentație, un antrenament științific, o asistență medicală permanentă, dar am făcut o operă măreață, credem noi, pentru acele vremuri, înfrîngînd multe concepții care izgoneau acest sport și chiar

pe noi înșine... amintire ce trebuie evocată publicului, de către F.R. Box și prin presă, mai ales cu ocazia unei gale. „Centura de aur“, cînd puteau fi prezentați spectatorilor citiva foști boxeurii cu faimă și mai ales din foștii participanți la primele campionate ale României (1923), eveniment mai vechi decît constituirea F. R. Box (1926), cum ar fi, în afara semnatarilor acestor rînduri, și Virgil Lărgeanu, Dumitrescu Virtej, Tit Dărlău, Aurel Corăscu, precum și antrenori și boxeurii din această generație. Dar poate era prea mult!“.

Să fi fost chiar prea mult, nu cred. Dimpotrivă, acești minunați oameni care au reușit, cum spun ei, „performanța ca astăzi să fie în viață“ ar fi meritat ca, măcar cu această ocazie, să fie amintiți, ei și meritele lor, tinerilor. Mai ales că, așa, uitați cum sînt și la o vîrstă înaintată, ei încă mai participă ca spectatori la multe gale de box și, mai mult, o dată pe lună vizionează, chiar studiază filme vechi de box într-un amfiteatru, deci nu au pierdut nimic din vechea lor pasiune pentru un sport care nu a fost și încă nu este privit de toată lumea ca o nobilă scriură cu pumnii. Ne plîngem uneori că tinerii sportivi, între care și boxerii, nu duc o viață sportivă așa cum au dus-o predecesorii lor, dar, iată, cînd avem ocazia de a le arăta pe viu „exemplele“, le uităm sau ne facem că le uităm. Ne-mai vorbind că o asemenea sărbătorire în absența acestor pionieri ai boxului românesc aduce mai mult a improvizație și seamănă puțin cu nunta aceea în care, după ce mireasa s-a răzgîndit în ultima clipă, nuntașii, în dorința lor de a se așeza la masă, caută și găsecor altă mireasă, oricum ar fi ea, tinăra sau bătrîna, numai mincarea să nu se strice. Cred că, omeneste vorbind, ațit semnatarii scrisorii, cit și cei în numele cărora ne-au scris au dreptate și nu este încă tîrziu pentru F.R. Box de a încerca să-și repare, cit se mai poate, greșeala față de ei.

IULIAN NEACȘU

CONGRESUL DEZVOLTĂRII ȘI ÎNFLORIRII PERSONALITĂȚII UMANE

În Cuvîntarea rostită la încheierea lucrărilor Congresului educației politice și al culturii socialiste, tovarășul Nicolae Ceaușescu a făcut următoarea importantă precizare: „Este, de altfel, pentru prima dată în activitatea partidului, a țării noastre cînd organizăm o asemenea dezbateri amplă, un asemenea congres consacrat omului, dezvoltării și înfloririi personalității sale”. Precizarea aceasta are, într-adevăr, o mare însemnătate fiindcă se marchează acum cucerirea unei etape fundamentale în construcția socialistă a României, etapa în care alcătuirea lăuntrică a omului ce-l numim nou are certitudinea unui program ideologic complet, un program privitor la națiunea întreagă și la fiecare individ în parte, o constituție, am putea zice, a ființei națiunii române în frumosul an 1976 și a tuturor oamenilor ce-i dau ființă nouă, bogată, sănătoasă, comunistă. Hotărîrea Congresului, prin care se apreciază înalta calitate ideologică, teoretică și practică a expunerii secretarului general al partidului rostită în prima zi a forum-ului, — expunerea aceasta devine un Program al întregii activități viitoare a partidului și statului, al vieții noastre angajate decisiv în îndeplinirea hotărîrilor Congresului al XI-lea al partidului — află, în chiar clipa rostirii ei, în primele zile de după Congres, un nobil ecou în toată România.

O condiționare superioară a personalității umane se realizează conștient și în măsură convingătoare numai într-o etapă superioară de împlinire a planurilor economice ale țării noastre. Acum ne este la îndemînă să ne cercetăm critic și vizionar condiția de om nou al unei societăți noi fiindcă realizări economice complexe ne permit să atingem nu numai chestiunile fundamentale ale formației individului și a colectivității, ci toate chestiunile acestei formații, întregul, cit și detaliul. O societate ca a noastră, care voințe armonia în toate sectoarele vieții și în toate vîrstele formării unei conștiințe, nu poate porni de la perfecționarea preferențială a unor date umane. Noi vrem un om multilateral dezvoltat pentru o țară multilateral dezvoltată. Forța educației comuniste în aceasta constă: în îndrăzneala de a pune tot timpul în balanță plusurile și minusurile momentului, de a face să concorde puterea cu adevărul.

Socialismul românesc este în etapa în care își arată din plin roadele. Fiind atît de clare perspectivele dezvoltării economico-sociale trebuie să fie la fel de clare perspectivele dezvoltării conștiinței noastre, individuale și colective. „Putem afirma — conchide secretarul general al partidului, în numele întregului popor — că avem și în domeniul muncii ideologice, al educației politice și al culturii un vast program care, în lumina Programului partidului, dă o orientare clară tuturor factorilor ce contribuie la ridicarea conștiinței socialiste a maselor, luminează drumul mareț al operei de formare a omului nou. Ceea ce se impune acum este să trecem cu toată hotărîrea la organizarea corespunzătoare a muncii practice în toate sectoarele de activitate. Va trebui să îmbunătățim atît modul de organizare, cit și stilul de muncă al organelor de stat și organizațiilor obștești, al tuturor organismelor de care dispune societatea noastră, unind toate aceste forțe într-o direcție unică — spre îndeplinirea hotărîrilor Congresului al XI-lea, ale Congresului educației politice și al culturii socialiste”.

„Formarea omului nou, constructor conștient al celei mai drepte orînduiri sociale, constituie cea mai mare și mai complexă sarcină, cea mai nobilă răspundere, îndatorirea revoluționară de onoare a partidului nostru comunist”

(Din Cuvîntarea rostită de tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU la încheierea lucrărilor Congresului educației politice și al culturii socialiste)

Ecoul direct la emoționantele idei politice cuprinse în Expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu în deschiderea lucrărilor Congresului, cuvîntul în plen și în secțiuni al celor peste 300 de vorbitori, reprezentînd democratic și responsabil opinia de bine a cetățenilor României socialiste, români, maghiari, germani și de alte naționalități, precum și gîndul tuturor lucrătorilor din domeniul activității ideologice, au sporit zestrea de sugestii și inițiative a zilelor marelui forum. Istoricii au arătat cum devin învățăturile existenței noastre neîntrerupte pe acest teritoriu, pe durata unor grele milenii de istorie românească, ființă vie în ființa tuturor, constructorii unor bunuri materiale reprezentative au spus cum formează munca inteligentă conștiința socialistă a muncitorului, dascălii au subliniat foloasele școlii, ale științei și tehnicii în accelerarea progresului social, oamenii de artă au susținut, prin exemple convingătoare, cauza creației literar-artistice ca factor activ în transformarea revoluționară a societății și a omului, în slujba progresului social în România și în lume. Toate luările de cuvînt au exprimat pregnant necesitatea ca întreaga activitate educativă, mergînd pînă la cele mai modeste programe educative ale căminelor culturale sătești să se desfășoare sub conducerea nemijlocită a organelor și organizațiilor de partid, consecință firească a conducerii programului de educație comunistă și patriotică de către Comitetul Central al Partidului Comunist Român. Construcția omului nou nu este problema cutărui și cutărui cincinal. Clădirea unui tip nou de conștiință umană este însăși cheia de boltă a revoluției socialiste și scopul unui

proces complex, îndelungat, în permanentă confruntare cu procesul de împovărare a conștiinței umane rezultat din conflictele societății de consum. Procesul acesta preținde dezrădăcinarea din conștiința grupurilor sociale a unor mentalități, deprinderi și obiceiuri retrograde și cîștigarea lucidă a unei atitudini profund responsabile față de muncă. Trecutul ce trebuie mereu revăzut și stăpînit cu simț critic nu este un lucru atît de greu de numit. În Expunerea secretarului general al partidului faptul că greșelilor în toate sectoarele și nivelurile muncii ideologice și cultural-artistice li se spune pe nume ilustrează tocmai un moment luminat al cunoașterii de sine. Tovarășul Nicolae Ceaușescu a arătat că în activitatea artistică de masă s-a ajuns să se pună uneori accentul principal pe dansul popular, deși dansul ca formă de educație nu dă un efect semnificativ pentru investițiile făcute de stat în sistemul artei amatorilor. Cercetarea dogmatică a patrimoniului cultural național a dus, cu ani în urmă, la unele greșeli ce pot să ne apară astăzi drept niște mari și inexplicabile erori. Nu este vorba, totuși, de niște erori pentru că greșelile acestea nu s-au ivit accidental, pe frontul unui mod de gîndire marxist sănătos, înțeles cum se cuvine, față de realitățile specific românești. Lipsuri s-au manifestat și în activitatea presei și a televiziunii, în producția de filme și de carte, în activitatea Consiliului Culturii și Educației Socialiste, a Ministerului Educației și Învățămîntului, a Academiei de Științe Sociale și Politice, a altor organisme. Tovarășul Nicolae Ceaușescu a numit foarte plastic producția culturală de care societatea socialistă nu are trebuință „ma-

nifestări de paradă”. În fine, analizînd deschis activitatea organelor centrale de partid, a Comitetului Central, tovarășul Nicolae Ceaușescu a criticat „mentalitatea greșită după care de propagandă și educație trebuie să se ocupe numai cei ce lucrează în acest domeniu”. În Expunere s-a arătat extrem de limpede că etapa pe care o marchează acest Congres este, de fapt, etapa „unei analize critice și autocritice a drumului pe care l-am străbătut” rezultînd din aceasta obligația de a trage „toate învățămintele și concluziile, atît din ceea ce a fost bun, din experiența pozitivă, cit și din lipsurile și neajunsurile care s-au manifestat”.

În excepționala sinteză a lucrărilor Congresului educației politice și al culturii socialiste și anume în Cuvîntarea secretarului general al partidului rostită în final se află o definiție a omului societății noastre și a procesului prin care se construiesc în socialism oamenii de omenie. Definiția, care trebuie să stea de acum în fruntea acelei sume de principii ce călăuzesc munca oricărui om politic și de cultură, este aceasta: „În esență, noi, comunistii, ne propunem, de fapt, să venim — dacă se poate spune astfel — în sprijinul naturii, care a sintetizat în om forma superioară de organizare a materiei, acționînd prin toate mijloacele pentru stimularea însușirilor celor mai nobile ale acestuia, pentru dezvoltarea sensibilității sale, a dorinței și voinței de auto-depășire, pentru amplificarea continuă a cunoașterii sale, pentru împlinirea visurilor sale cele mai cutezătoare de „progres, dreptate și fericire”.

TUDOR OCTAVIAN ■

„...Inspirându-se din trecutul glorios al poporului nostru, din realitățile clocotitoare epoci a socialismului, din munca, viața și aspirațiile maselor, călăuzindu-se de filozofia umanistă a partidului nostru, scriitorii și artiștii, toți creatorii, pot și trebuie să dea opere nepieritoare prin conținutul și valoarea lor artistică, de o mare diversitate, care să contribuie la formarea spirituală a oamenilor muncii, la îmbărbătarea lor în munca și lupta pentru victoria socialismului și comunismului în România”

(Din Cuvântarea rostită de tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU la încheierea lucrărilor
Congresului educației politice și al culturii socialiste)

Istoria — factor de educație patriotică și de prietenie între popoare

Ampla expunere rostită de președintele Nicolae Ceaușescu în fața Congresului educației politice și al culturii socialiste, ca și dezbaterile de care a fost urmată, au situat din nou istoria patriei în centrul unor preocupări științifice, politice și literare menite să constituie un captivant imbold pentru adâncirea studierii ei, și totodată de puternice învățăminte pentru reactualizarea și interpretarea ei.

Considerată „un factor important al dezvoltării conștiinței de sine a poporului, a cunoașterii a ceea ce a fost înaintat, cu adevărat revoluționar în trecutul său, precum și a ceea ce a fost retrograd și trebuie combătut”, istoria, a subliniat cu putere președintele Ceaușescu, trebuie să asigure „înfățișarea profund obiectivă și interpretarea justă, corectă, principală a datelor și faptelor istorice”, importanța acestora fiind esențială pentru „lichidarea surselor de neîncredere și animozitate create de-a lungul timpului între popoare”.

Temelia și forța istoriei o constituie adevărul și documentele concrete, realitatea ei inexorabilă, deoarece, și aceasta nu trebuie să se uite în nici o împrejurare, „tendențele de denaturare a datelor istorice — a arătat președintele Ceaușescu — interpretarea lor subiectivă, eronată, în funcție de anumite conjuncturi sau potrivit unor interese unilaterale, nu slujesc cauzei prieteniei între popoare”.

Și într-adevăr nimic nu poate fi mai dăunător creditului și demnității istoriei decât ignorarea realităților, nesocotirea documentelor și desconsiderarea evidentelor.

Sentimentul creației

Dialectica timpului, așa cum o trăim noi — mai conștient așa zice, deci mai din plin — are darul de a schimba însăși noțiunea de creație. Acest sentiment înălțător, cîndva un privilegiu al unui număr restrîns de oameni, își sfarmă îngustimile (care de fapt nu oglindeau decît îngustimile vremii), întinzîndu-și aria de acțiune peste o suprafață egală cu cea a țării noastre și peste întreaga claviatură a profesioanelor, atît la crearea bunurilor materiale cît și a celor spirituale. Nimeni n-ar îndrăzni să nege importanța sentimentului în creație, ba chiar e considerat o condiție sine qua non a oricărei creații; dar cine ar putea stabili măsura unui talent, înainte ca acesta să se fi manifestat în și prin munca creatoare? Cine ar fi putut prezice, de exemplu, cu precizie, acum cincisprezece ani, adevărata măsură a talentului celor mulți care, construind cu rîvnă și cu fantezie noile peisaje exterioare, și-au construit și propriul lor peisaj interior ca personalități capabile să gîndească și să muncească creator? Este una din marile virtuți potențiale ale societății noastre că poate ridică sentimentul creației la proporții de masă, iar transformarea acestei posibilități în realități verificabile zi de zi este meritul incontestabil al partidului nostru. Sînt convinși că nu puțini din miile de participanți la

Grigore Ureche, Miron Costin, Dimitrie Cantemir, Ion Budai Deleanu, Nicolae Bălcescu — citați cu toții de președintele Ceaușescu — și alții alții, au fost în aceeași măsură istorici însetați de adevăr, cît și patrioți înflăcărați preocupați de realizarea aspirațiilor neamului.

Și aceeași a fost și preocuparea fundamentală a străluciților noștri scriitori — citați cu mîndrie în marea expunere a președintelui Ceaușescu — V. Alecsandri, D. Bolintineanu, M. Eminescu, Al. Vlahuță, George Coșbuc.

Aceasta trebuie să fie și atitudinea istoricilor noștri de astăzi, care, călăuziți de materialismul dialectic, trebuie să releve cu aceeași vigoare originea latină a poporului român, contribuția sa la dezvoltarea culturii umanității, luptele sale pentru înfăptuirea unității naționale, rolul enorm al maselor populare în toate marile încercări istorice, luptele și realizările grandioase ale clasei muncitoare, dorința și eforturile sale de a trăi în armonie cu toți vecinii săi, de a asigura deplină egalitate între toți fiii patriei, indiferent de naționalitatea lor, de a cultiva sentimentul încrederii și al prieteniei între popoare.

Iată îndemnul care se desprinde pentru istoricii noștri din lucrările și hotărîrile marelui Congres al educației politice și al culturii socialiste.

Iată un program de activitate a cărui realizare va face onoare istoricilor români, și care va constitui în același timp o nouă victorie a științei istorice românești.

VASILE NETEA ■

cultură —, făcînd să ardă focul numit artă și capabil să încălzească pe om. Fără a ignora cîtuși de puțin limbajul specific literaturii am putea adăuga: la stringerea combustiei interne ne vine în întîmpinare chiar societatea noastră socialistă, invitîndu-ne și cerîndu-ne să ne însușim, la nivelul secolului, tot ce a creat omenirea mai valoros. Dacă în literatură noile relații interumane, care nu pot rodi decît pe pămîntul fertil al unei societăți profund umane, conferă pecetea noului pînă și așa-ziselor teme veșnice, atunci în creația extinsă la scara întregii so-

cietăți aceleași relații interumane amplifică sentimentul creației atît ca năzuință, cît și ca realizare — pentru că ne identificăm, indiferent de limba maternă pe care o vorbim, cu tot ce înfăptuim în comun. Faptul că nimeni în patria noastră nu consideră acest drept al participării un fel de cadou (căci atîta timp cît ai trăi din cadouri n-ai putea să te simți liber), nu face decît să sublinieze că sîntem coautori cu aceleași drepturi, cu aceleași obligații, cu aceleași condiții de creație.

FRANZ STORCH ■

Pentru omul nou, comunistul de omenie, munca trebuie să reprezinte criteriul și rațiunea întregii sale existențe

La primul Congres al educației politice și al culturii socialiste, agricultorii teleormăneni au încredințat mandatul lor tovarășului Viorel Surugiu, secretar al comitetului de partid de la Cooperativa agricolă de producție din Conțești. O alegere justificată, făcută după îndelungată și judicioasă chibzuință: cooperativa din Conțești este una dintre cele mai vechi unități agricole socialiste ale țării, iar recoltele de excepție obținute în acest colț de țară la culturile cerealiere reprezintă în linie directă rezultatul unei activități desfășurate după criterii strict științifice, anticipată de o metodică muncă de experimentare și explorare a solului arabil, de revitalizare a unor hibrizi și varietăți de cereale și legume. O operă trainică, clădită prin pasiune, hărnicie și simț gospodăresc, prin omenia, colaborarea și abnegația celor care i-au dat viață.

De fapt așa cum o dovedesc de fiecare dată exemplele, între muncă și morală legătura este nu numai necesară, ci indisolubilă. Izbînzile de la Conțești dovedesc cu prisosință, o dată mai mult, că lupta hotărîtă dusă împotriva individualismului și egoismului, cultivarea perseverență a înalțelor virtuți ale eticii și echității socialiste reprezintă secretul succeselor profesionale, al bunăstării colective și personale. „Viața ne-a învățat — a ținut să precizeze Viorel Surugiu, luînd cuvîntul la dezbaterile din ziua de 2 iunie — că nu putem obține recolte bogate dacă nu întronăm ordinea și disciplina, dacă nu sădim fiecareia răspunderea și grija pentru averea obștească, dacă nu convingem toată suflarea satului să participe la lucrările agricole”.

— Atitudinea față de muncă reprezintă condiția principală în aprecierea conștiinței socialiste — ne mărturisește Viorel Surugiu — în anii tinereții, consider că exemplul modelului, al omului pe care îl urmezi și-l imiți din respect pentru calitățile lui morale și profesionale este hotărîtor. Un asemenea om a fost și este inginerul Vasile Huștea, președintele cooperativei agricole din Conțești.

Ca loc de bastină, Vasile Huștea este orășean get-beget. S-a născut la Turnu-Severin, dar și-a trăit anii tinereții la București unde în 1956 s-a înscris la Facultatea de agricultură și zootehnie. Cărui fapt îi datorează această opțiune este greu de spus. Întîmplarea, îndemnul altora, simpla dorință de a face o facultate? Cert este că, o dată ajuns pe băncile facultății, orășeanul Vasile Huștea s-a apucat să învețe cu osîrdie agricultura. Absolvînd

facultatea și-a onorat de îndată repartiția, plecînd să lucreze ca inginer la C.A.P. Conțești. S-a căsătorit aici, și-a făcut casa, și nu s-a gîndit nici o clipă să-și afle un loc de muncă mai apropiat de orașul unde și-a lăsat părinții, rudele și prietenii de-o viață. Promovat în muncă, a fost transferat ca specialist la oraș (în cadrul unei direcții agricole), dar după patru ani a cerut să se întoarcă la Conțești. „Vreau să fac agricultură, nu teorie agrară”. După alți cîțiva ani sătenii cooperatori l-au ales președintele C.A.P.-ului.

— Cu puțin timp în urmă, ne spune inginerul Huștea, au sosit aici la noi niște reporteri de la Radioteleviziunea din București, care m-au invitat ca și dumneavoastră să deconspir secretul de fabricație al producției noastre de cereale. După cum știți, în 1974 cooperativa noastră a fost distinsă cu Ordinul Muncii clasa I, iar anul trecut am obținut 7205 kg porumb la hectar, pe o sută de hectare 8000 kg, iar pe un lot experimental, aproape 9000 de kg. Rezultate deosebite au fost înregistrate și la celelalte culturi precum și în sectorul nostru zootehnic. Colegii dumneavoastră și-au notat aceste date și, după cîte mi-au spus, doresc să le compare în cadrul unei emisiuni viitoare cu cele oferite de vecinii noștri, cooperatorii din Cervența, care, anul trecut, în condiții identice de sol și climă, au realizat producții mult mai modeste (3800 kg porumb la hectar). Nu doresc să prezint și „Flacării” un tratat de agrotehnică, să vorbesc din nou despre asolamente, hibrizi, despre experimentele și reușitele noastre din zootehnie și legumicultură. Socotesc însă necesar să reafirm un adevăr axiomatice: înfăptuirile de prestigiu nu sînt posibile fără pasiune, fără omenie, fără a face din muncă criteriul și rațiunea existenței noastre, iar pentru aceasta este nevoie — așa cum s-a arătat răspicat în Documentele Congresului educației politice și al culturii socialiste, de o permanentă și ofensivă muncă de educație politică, de o constantă preocupare pentru ridicarea nivelului nostru ideologic și cultural. În mod concret, în planul conștiinței aceasta înseamnă la noi, ca obligație de primă urgență, asigurarea unei recolte bogate. Vom răspunde îndemnului adresat de secretarul general al partidului în încheierea lucrărilor Congresului, prin obținerea în acest an a unor producții record: 8000 de kilograme porumb și 4000 kilograme grâu la hectar. Un angajament ferm pe care sîntem siguri că-l vom onora.

LIVIU TIMBUȘ ■

Trăim anii fericiți ai dezvăluirii acelei opere și a rostirii adevărului. Numai într-o asemenea zodie se poate gădi la realizarea Epopeii naționale. Ea este un program care trebuie să ducă la cunoaștere și la deschidere, la diversitate și la relief în viața spirituală a țării, să fie o bucurie în angajare, altfel nu se poate concepe. Este un spirit nou al culturii române, rezultat din spiritul nou decisiv pe toate răfimirile. Este spiritul rostirii adevărului.

Evident, nu este vorba de epopeea înțeleasă ca gen literar, de la Homer. Inteligența didactică nu ne poate spune mare lucru în această privință. Nu cred că poate fi vorba nici de angajarea tuturor scriitorilor ori a creatorilor de artă, și nu văd de ce, aceia care nu s-ar potrivi, în sinceritatea structurii lor, pătași la elaborarea unei pagini de Epopee, să fie socotiți mai prejos pe scara axiologică. Din cât a conceput Eminescu epopee, sau, ca să cităm din Călinescu, „Față de mormanul de planuri și încercări inedite, cele mai multe de dramă, față de o așa uriasă voință de creație, opera rămasă, alcătuită mai ales din scurte poezii, e neînsemnată“. Fără îndoială că ceea ce trebuie să reținem din această constatare este voința de creație și, ca explicație a nerealizării, moartea sufletească a poetului la numai 33 de ani. Am început cu acest exemplu, pentru descurajarea din capul locului a indiferenței, apatiei, spiritului cosmopolit și mediocrității. Totuși, revenind la problema în sine, ceea ce făcea Sadoveanu nu făcea nici un alt contemporan al său, chiar dacă investigațiile sociale situau pe alte planuri marile figuri ale prozei române moderne. Vorbind despre poezie, trebuie să arăt că ar fi dificil să reconstituim din fragmente de biografii lirice, chiar cu implicații sociale și politice, o carte gândită în structură epopeică. În dramaturgie, prin specificul artei scenice, căutătoare de individualități, de conflicte, de lovitură de teatru cu gesturi expresive și în momente dramatice, faptele istorice au fost mai des cercetate, să zicem, de la Alecsandri și Delavrancea până la Blaga sau Camil Petrescu, acesta din urmă ramificându-și observațiile și adâncind cercetarea psihologică, pînă la epopeea revoluției pașoptiste, **Un om între oameni**.

Cît poate fi integrat edificiului epopeic, din literatura mare a contemporanilor noștri? Cît din Zaharia Stancu, din Călinescu, Preda ori Eugen Barbu, cît din prozatorii mai tineri ori din poezii rămași în lume după trecerea celor mari? Din dramaturgie, valoroase piese istorice, scrise în ultimii ani, la trezirea spiritului înnoitor de care vorbeam. Revenind la poezie, între Beniuc și Ioan Alexandru cu **Imnele Transilvaniei**, carte de excepție, pagină de epopee a liricii române, cîți dintre poezii noștri, remarcabili participanți la actual liric al revoluției, pot insera cărțile lor în marea epopee de care pomenim? Mă întreb, pe de altă parte, dacă ne putem gândi la literatura istorică de valoare foarte modestă, la cărțile scrise pentru tineret, cu pagini de vitejie, cu chipuri de domnitori, cu momente sfinte în epopeea reală a poporului român, cărți necesare în înțeles educativ cetățesc, mai puțin educativ estetic, ne putem gândi la această literatură atunci cînd căutăm cu ce să începem? La capătul acestor întrebări nu scăpăm din vedere filmele istorice, cărora, din tărîmul literelor, talentul și pasiunea lui Titus Popovici pare să le fi fost de mare trebuință. „Dacii“, „Columna“, „Mihai Viteazul“ sînt pelicule de remarcabilă valoare în orizontul culturii și artei românești.

Am pus aceste întrebări spre a înțelege cum ideea de Epopee națională nu este de ieri-alaltăieri, dar cum nici n-a constituit vreodată un program de cultură națională, așa cum îl înțelegem astăzi. Fără să fie corpul încheșat al unei intenții în sensul acesta, literatura română, de la trezirea ei, este o îmbrățișare de suflet a faptelor care au dus la însăși trezirea neamului. În spiritul acesta al artei închinată ființei istoriei, proiectul unei Epopei a culturii române este o privire departe, înainte și în urmă, ● învățatură și o muncă fără

oprire. Și dacă ne gândim la ceea ce s-a făcut pînă acum, este pentru că pe asemenea planuri, pe schița unor asemenea valori trebuie să ne pregătim pentru înțelegerea marelui act de cultură de care vorbim. Altfel ajungem să stăm de vorbă cu indivizi de felul acela care bîntuie redacțiile cu versificări patriotarde și care fac cereri la Fondul literar, de documentare pînă în județul Teleorman, în vederea scrierii Epopeii naționale. Cazul este autentic, dar nu asemenea cazuri ne preocupă.

Este epopeică orice pagină de literatură inspirată din faptul social, din trecut ori din contemporaneitate, sau este numai literatura marilor momente și a marilor personalități istorice? Evident că epopeic nu este orice eveniment și nu stăruim în alcătuirea unei false probleme. E de prisos a mai repeți că nu vom discuta aici în fața ideii care ne preocupă, valorile literaturii scrise pînă acum, nici nu vom situa mai presus, în creația unui autor, partea evenimentelor istorice. Cu alte cuvinte, nu discutăm valoarea **Divanului Persian** în raport cu **Frații Jderi**, nici a **Luceafărului** în raport cu proiectele dramatice ale lui Eminescu, nici pe Mateiu Caragiale ori pe Bacovia, nici **Cuvinte potrivite** după măsura „peizajelor“ din 1907, **Răscoala** în raport cu **Ion. Delirul** după valoarea **Moromeților** etc. etc. Întrebarea pusă este dacă Epopeea națională presupune literatura socială pur și simplă, sau literatura actualului de excepție. S-ar părea, după o listă de teme propusă scriitorilor, că ar fi vorba de figuri și de momente decisive, simbol, ilustrative pentru istoria, vitejiile, jertfele, eroismul, măreția, într-un cuvînt, virtuțile și sacrificiul poporului român, de la origini pînă la dobîndirea libertății și independenței pe care le cunoaștem. Este vorba deci, judecînd din punctul de vedere al creației, de o anumită capacitate, de virtuți scriitoricești pe care nu le poate avea oricine, prin firea lucrurilor, este vorba nu numai de talente ci și de însușiri remarcabile. Mai este vorba și de un climat fericit al creației, în care să nu se ivească sentimentul de inferioritate în sufletul aceluia mai puțin pregătit pentru întîmpinarea unor condiții ale creației care ne preocupă.

Vreau să spun că Epopeea națională nu trebuie să fie în cugetul nimănui o stafie care umblă prin România, de care unii să se teamă, pe care alții să o ridice în țepușile condeielor, pe niște baricade imaginare. Să ne stăpînească un sentiment nobil și realist, să ne întoarcem la cărțile mari ale neamului nostru, să învățăm ce este studiul și răbdarea, lucrul de artă în adevărarea istoriei, să ne iubim țara și să ne cunoaștem contemporanii, să nu uităm că momentele mari ale scrișului sînt tot atît de rare și de nepieritoare ca și momentele mari ale istoriei.

Să nu uităm apoi, înainte de toate, că Epopeea națională a fost scrisă în felul ei de poporul nostru, în povești și în poezia lui, după tiparul din vecii al capodoperei. Ce sînt baladele și ce este toată lirica populară, ce sînt basmele, dacă nu o mare, inegalabilă epopee națională? **Țiganiada** este o glumă sublimă, un pamflet fără pereche, un monument al neliniștii și al hazului, al ironiei și al cugetării politice. Ce este Creangă însuși, dacă nu acela care prin înțelepciunea lui ar prefața marea epopee a spiritului nostru? Vă amintiți „**PREFAȚA LA POVEȘTILE MELE**“? „Iubite cetitoriu, Multe prostii ai fi cetit, de cînd ești. Cetește rogu-te și ceste și unde-i vedă că nu-ți vin la socoteală, ie pana în mînă și dă și tu altceva mai bun la ivală căci eu atîta m-am priceput și atîta am făcut. Autoriul“.

Iarși de prisos a mai spune că dacă văd Epopeea națională ca o expresie a adevărului social și istoric, o văd în egală măsură ca expresie a adevărului artistic. În sensul acesta, prețuind și așezînd la locul lor toate structurile literaturii și artelor române, să știm discerne, să știm situa cum se cuvine paginile scrise pînă acum, ale Epopeii noastre, dacă nu cumva sîntem de mult contopiți în miracolul lor, prin însăși apariția și alcătuirea noastră în istoria poporului român. O mare încredere în energia scrisului nostru mă îndeamnă la schițarea unui asemenea gînd.

ION HOREA ■

Plenara lărgită a Consiliului de conducere al Asociației cineaștilor — care a avut loc la 11 mai a.c. — aducea la cunoștința publicului spectator (prin intermediul revistei CINE-MA nr. 5/1976), printre altele, o situație nu atît surprinzătoare cît tulburătoare mai ales: dacă în 1970 numărul spectatorilor filmelor românești se cifra la 20 de milioane, în 1975 — ajunsese la 58 000 000. Cu mult mai mult decît — luat, firește, strict statistic — dublul populației țării. Cred că sînt foarte puține acele țări ce-și pot permite, la ora actuală, o astfel de satisfacătoare statistică.

Prin urmare, spectatorul nostru vine — și încă în proporții masive — la filmul de producție națională. Ce i se oferă? Cine sînt acei oameni — scenariști, producători, actori, operatori, tehnicieni etc. — meniți a transmite acestui formidabil număr de cetățeni, un mesaj, un gînd, o simțire vie — o încredere — autentice? Cred că, din acest punct de vedere, critica noastră de specialitate a făcut foarte puțin. Ne-am obișnuit a prezenta filme românești fără a analiza întotdeauna suficient motivarea social-artistică (să nu mai vorbim de cea financiară, știut fiind faptul că deizul unui lung metraj, de pildă, urcă la cîteva milioane de lei) a acestora; fără a urmări sistematic, și mai ales obiectiv, destinul „cinematografic“ al unuia sau altuia, semnat din genericile produselor acestei complexe și mai ales complicate industrii ce se numește Cinematografia.

„...Unii creatori de artă își inchipue că pot găsi conflicte interesante numai în anumite medii sociale, unde unii oameni complică inutil lucrurile și însăși viața lor citeodată din lipsă de activitate. Într-adevăr, oamenii muncii din uzine și de pe ogoare sînt mult mai puțin complicați, ei rezolvă problemele de viață și de muncă mult mai simplu și mult mai direct. Dar fac o mare greșală aceia care cred că, din această cauză, aceșii minunați creatori ai bunurilor materiale și spirituale, oamenii muncii, nu pot oferi cele mai importante surse de inspirație pentru artiști (...) Ei, oamenii muncii, exprimă în modul cel mai pregnant adevăratul caracter al poporului nostru, sensibilitatea și frumusețea sa morală unică în felul ei“ — spunea, recent, președintele țării, to-

varășul Nicolae Ceaușescu, în expunerea cu privire la activitatea politico-ideologică și cultural-educativă de formare a omului nou, constructor conștient și devotat al societății socialiste multilateral dezvoltate și al comunismului în România.

Poate că a sosit momentul, astăzi, să ne gîndim cît mai serios și cît mai civic, ce se întîmplă cu filmul românesc? Cu filmul de actualitate mai ales, cel care — la fel ca și în mai toate marile cinematografii ale lumii — determină specificul unei școli naționale? Că avem, sau nu, la ora actuală, o „școală“ națională de film — asta reprezintă un aspect mai puțin important. Avem filme românești, care sînt dorite și mai ales se văd de către public — acesta e un lucru esențial, firește; ce va rămîne însă — generațiilor viitoare — din aceste filme? În ce măsură critica de specialitate și-a făcut datoria, repet, obiectiv — și nu în funcție de interese, sau afinități personale — în a semnala reușite și a condamna eșecuri?

„Avem nevoie — spunea în continuare tovarășul Nicolae Ceaușescu în expunerea pomenită mai sus — de o literatură și o artă care să redea cît mai colorat și cît mai divers din punct de vedere artistic realitatea contemporană, viața constructorilor socialismului, succesele și bucuriile lor, greutățile și lipsurile existente, mentalitățile înapoiate și viciile condamnabile ale unor oameni. Sîntem revoluționari și nu dorim opere care să înfrumusețeze realitatea, să prezinte viața în culori trandafirii; nu avem nevoie de dulcегării artistice. Dimpotrivă, considerăm că o astfel de prezentare idilică a vieții este dăunătoare pentru dezvoltarea spiritului și a combativității revoluționare a omului socialist. Dar nu ne trebuie nici o artă care să nege realitățile, să le deformeze, prezentîndu-le în negru, înfățișînd în culori cenușii viața și munca eroică a poporului nostru“.

Poate, oare, exista o definiție mai exactă, mai vie, mai sinceră, mai profund realistă și imperios necesară, mai fierbinte decît aceasta adresată tuturor oamenilor muncii — printre care se numără și cei angrenați în producția cinematografiei românești?

HORIA PĂTRAȘCU ■

CTITORIE — desen de GERMAINE STERIAN

„În studierea istoriei trebuie să ne călăuzim permanent de concepția materialist dialectică, a marxism-leninismului, punînd în lumină adevărul obiectiv, rolul maselor, al popoarelor, combătînd tot ceea ce a fost negativ în trecut, politica de dominație a altor popoare și de învrăjbire națională dusă de clasele asupritoare.”

**(Din Expunerea tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU
la Congresul educației politice și al culturii socialiste)**

Tradițiile muncitorești din Valea Mureșului

După ce Mureșul își părăsește izvoarele și parcurge cîțiva kilometri, ajunge la Toplița, unde e departe de a fi un rîu în toată puterea cuvîntului ca la Arad, seamănă cu un cuminte pîru de munte. Ajungînd la Toplița, drumul lui trece prin Combinatul de prelucrare a lemnului, drum însoțit de zgomotul gaterelor și ferăstraielelor constituind o adevărată simfonie a remușcării. Căci sub efectul acestor gateri și ferăstraie pădurile de odinioară au dispărut, mările Mureșului sînt aici aproape fără umbră, după secole de exploatare nerațională.

Tamás Antal îmi arată un loc de lîngă pod: în copilăria lui, vestiții meșteșugari din Sălămaș închegau zi și noapte plute ale căror trunchiuri erau purtate de apele Mureșului pînă la Tisa. De la acest pod — arată gazda mea — lunecau pe apă păduri întregi: Hordugaș, Lomaș, Valea Seacă, Godeni și poate datorită tocmai acestui exces de zel munții s-au răzbunat; apa Mureșului a scăzut, aici nu mai are putere să poarte pe spinarea lui plutele.

Intr-o scurtă dar convingătoare explicație mi se face cunoscut felul în care pădurile dirijează debitele de apă, condițiile atmosferice, cum au fost acestea dezechilibrate prin exploatarea nerațională a pădurilor și, ca o concluzie a tuturor acestor lucruri, Tamás Antal remarcă: era deci timpul ca gospodarii țării să ia în mînă soarta pădurilor, elaborînd binecunoscutele directive privind ocrotirea și buna gospodărire a pădurilor pe o perioadă de aproape o jumătate de secol.

— Cum se face că tocmai dumneavoastră, ale căror venituri depind de cantitatea materialului lemnos exploatat, salutați cu atîta adeziune aceste măsuri? — îl întreb pe Tamás Antal.

— Pădurea pentru noi e mult mai mult decît un mijloc de a-ți cîștiga pîinea, pădurea ne este patrie, istorie, politică.

Acest răspuns, aici, la Toplița, nu pare declarativ, deoarece istoria luptelor de clasă din Valea Mureșului constituie un capitol glorios al întregii mișcări muncitorești din țară, fapt amintit și în presă cu prilejul sărbătoririi semicentenarului în toamna anului trecut. Aici, generații de-a rîndul, viața fiecărei familii se leagă de lemn. Exemplul cel mai grăitor e însuși Tamás Antal care de 46 de ani trăiește aici la poalele Tarniței și Bătrînei, întreaga lui viață fiind însoțită de zgomotul gaterelor. Lucrează în fabrică de la vîrsta de 15 ani. Tatăl său a lucrat tot aici ca muncitor forestier, străduindu-se să cîștige cele de-ale gurii pentru cei șapte copii. Cînd s-a îmbolnăvit, patronul l-a dat afară, copilul Tamás Antal fiind obligat să se angajeze în locul tatălui pentru a-și întreține familia. A lucrat la depozitul de trunchiuri, la ferăstraiele circulare, după care a devenit lăcătuș, în prezent e ascuțitor de pînze de ferăstraie, secretarul organizației de bază a atelierului și membru supleant în Comitetul orașenesc de partid. Totodată, o gazdă plăcută pentru reporter și un bun cunoscător al combinatului, în cele mai mici detalii. Îmi arată vechiul drum pe unde trunchiurile copacilor erau trase de boi de la pădure direct în ghearele gaterelor. Prin cuvintele lui prinde viața trecutul: iarna cumplită a anului 1943 cînd pasărea cădea înghețată din zbor, o întîmplare din 1908, povestită cîndva de tatăl său, despre o mașină cu aburi de peste 500 de cai putere, adusă de la Budapesta pînă la Reghin pe calea ferată, iar de acolo trasă cu boii pînă

aci. Această mașină, care și azi pune în funcțiune patru gateri, are o istorie aparte, ca și întreaga uzină. După ce a supraviețuit celor două războaie mondiale, în 1944 fasciștii în retragere au minat-o, intenționînd s-o arunce în aer pentru a nu ajunge în mîinile trupelor eliberatoare. De îndată ce geniștii au părăsit sala mașinilor, doi muncitori, Bozsolyovszki Gusztav și Bokor András s-au furișat în încăpere și au tăiat fitilele, salvînd astfel bătrîna mașină care imediat după Eliberare a intrat în funcțiune, asigurînd pîinea pentru familiile muncitorilor și material pentru reconstrucție.

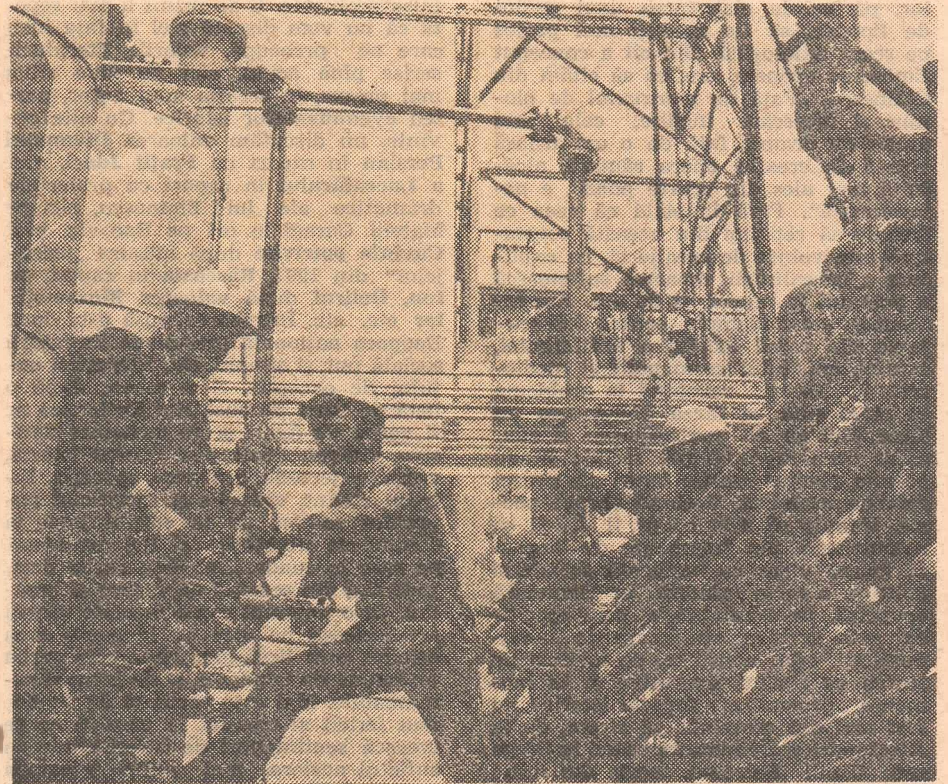
Vechile tradiții muncitorești nu se manifestă numai prin faptul că acest combinat dispune de o puternică organizație de partid, că spiritul comunist este moștenit de la o generație la alta, în cadrul familiilor, ci înainte de toate prin atitudinea față de muncă. Aici a fost considerată întotdeauna o cinste calitatea de muncitor forestier. Acest lucru obligă. Toți se străduiesc să ajungă la nivelul unor muncitori comunisti ca: Domokos Balint, Todoran Vasile, Ferencz József, Sopa Iosif, Horváth János etc. Cu asemenea exemple, ne pare firesc ceea ce aflăm la comitetul de partid al combinatului, că sînt mulți muncitori care pe tot parcursul cincinalului au fost frunțași în întrecerea socialistă: brigada lui Puskas Tamás, Csiki András, Braic Miron, Kecseti Mária, Rákosi Sándor, Nodiș Ioan, Szabó Mária și mulți alții, români și maghiari ale căror nume azi stau înșiruite una după alta pe panoul de onoare al combinatului.

Din generația mai tînă ră stăm de vorbă cu Nodiș Ioan, unul dintre cei mai buni gateriști ai combinatului. Este șeful brigăzii nr. 2, coordonează munca a 24 de oameni, frunțaș în întrecerea socialistă din 1971. Are 43 de ani, a lucrat 13 ani lîngă tatăl său ca muncitor feroviar, după care s-a angajat în combinatul unde a făcut școala muncii comuniste în vestita brigadă de gateriști a lui Tușa István. Lucrează la gater de 25 de ani, deci a trecut prin mîinile sale o întreagă pădure. Îl întreb ce s-a schimbat în toți acești ani, aici, în hala gaterelor.

— Diametrul trunchiurilor a devenit din ce în ce mai mic, pentru că am început să prelucrăm și copaci tineri de 30—40 de ani, în loc de cei de 70 de ani, vîrsta optimă pentru prelucrare a lemnului. Era deci momentul să punem friu acestei practici. Astăzi, norme foarte severe dirijează modul de prelucrare a lemnului. Este prevăzut la milimetru ce cantitate de cherestea trebuie scoasă dintr-un trunchi iar deșeurile, la rîndul lor, sînt valorificate.

Această riguroasă muncă de selecție continuă și la depozitul de cherestea, unde vestita brigadă de sortare a lui Urstea Andrei împarte pe calități scîndura sosită de la gateri. De priceperea lor depinde selectarea lemnului în categoria corespunzătoare, valorificarea lui făcîndu-se după calitatea reală. Că muncitorii din brigada lui Urstea corespund acestor exigențe stă dovadă faptul că de ani de zile nu s-a primit nici o reclamație. Asemenea rezultate dau prestigiul unor muncitori ca Nagy Julianna, Urstea Cristina, Bokor Maria, și altele care au moștenit priceperea și dragostea față de muncă, atitudine comunistă față de interesele colectivului, continuînd cele mai nobile tradiții muncitorești din Valea Mureșului.

BARABÁS ISTVÁN ■

Complicat și complex

Sînt absolut convins că pe orice scriitor adevărat l-a uns la inimă vestejirea literaturii idilice de către tovarășul Nicolae Ceaușescu în Congresul educației politice și al culturii socialiste. Pentru cine vrea efectiv să modifice sufletul omenesc cu mijloacele artei e limpede ca lumina zilei următorul lucru de bun simț elementar: nu poți forma o conștiință civică trează, gata să reacționeze prompt, în spirit revoluționar consecvent, oricînd și oriunde normele conduitei socialiste sînt încălcate, ascunzînd astfel de fapte, deși ele au loc. Cum să crești firi oțelite, nedescurajabile ușor în fața primului obstacol, înfățișînd viața cotidiană ca pe o viață să cadere de pere mălăiețe în gura cui își dă osteneala să o caște puțin? Nici copiii nu mai gustă azi, la noi, istorioarele siropoase, în stilul contesei de Ségur, potrivite, poate, doar pentru nepoțelii ei cu sînge albastru. Ce influență pot să aibă atunci niște povești dulcege asemănătoare asupra oamenilor încercați, care asudă din greu, cheltuindu-și cu abnegație imense energii fizice și intelectuale spre a construi o lume într-adevăr la înălțimea nestinselor idealuri ale comunismului? Există oare cea mai mică șansă de întreținere a culturii muncii printr-o gîndire artistică leneșă, gata să închidă automat ochii asupra greutăților inerente tuturor marilor realizări umane?

Pînă la urmă, tot idilismul generează practic și personajele literare sofisticate, în care oamenii de rînd refuză, pe drept cuvînt, să se recunoască. Această legătură ascunsă dar directă între sufletele complicate artificial și ignorarea deliberativă a contradicțiilor realității înconjurătoare merită să ne rețină mai mult atenția.

Idilismul nu se dă bătut ușor, îndeosebi cînd simte că este agreat instinctiv de cei care țin solid de scaunul lor. Ei preferă, fatal, literatura roză deoarece ajută sista. Răscolirea problemelor le stîrnește suspiciuni. Mulți înși bine așe-

zați nu sînt contra criticii, ferească sfîntul, dar după principiul „Du-i, doamne, la Ploiești”.

Din astfel de trimiteri numeroase, conjugate, literaturii îi rămîn de înfățișat contradicțiile și conflictele periferice. Atunci țîșnește salvatorul, din creierul inventiv al scriitorului idilic, eroul complicat, gata căptușit cu tot felul de dileme hamletiene, ca Minerva înarmată din capul lui Jupiter. Personajul prezintă avantajul că nu pune problemele activității sociale reale și concrete, luptei cu inerția în producție, în aplicarea democrației socialiste în respectarea echității. El are frămîntările lui interne care nu deranjează pe nimeni, cel mult pot să-i melancolizeze iubita și atunci se nasc alte situații fără ieșire, iar romanul găsește materia suficientă pentru a progresa liniștit pînă la 700 de pagini.

Cunoscînd acestea e bine să înțelegem tot atît de clar încă ceva. Renunțarea la complicația născocită ad-hoc, foarte adesea falsă, sau prea puțin semnificativă ca să fie interesantă nu înseamnă simplism. Complexitatea umană e departe de a fi apanajul exclusiv al înșilor cu sufletele torturate. Distincția a stabilit-o admirabil G. Călinescu arătînd încă din 1939 că țăranul are „filosofia” sa în tot ce săvîrșește pe cînd snobul poate da impresia subtilității rămînînd un perfect idiot. Omul simplu nu e lipsit de complexitate. Aceasta înseamnă: bogăție, profunzime, structurare sufletească pronunțată și nu neapărat încăleală, răsucire interioară încontinuu. A observa viața individuală în multiplele ei legături, coincidențe și contradicții cu lumea, revine practic la a da personajelor literare densitatea care le face credibile și interesante. Existența autentică prezintă gama tuturor culorilor. Invariabil, roz sînt bomboanele de pe colivă.

OV. S. CROHMALNICEANU ■

Maistrul principal dorește ca literatura să fie aproape de viața de fiecare zi

— Deși am o ocupație pur tehnică — sînt maistrul principal la atelierul nr. 1 malaxare-granulare din Întreprinderea de mase plastice București — tematica recentului Congres al educației politice și al culturii socialiste mă privește în-deaproape — ne spune Ioan Negulescu. Evident, nici nu mai trebuie insistat asupra educației politice, ea interesează pe toți, fără excepție. În calitatea mea de secretar al organizației de bază a secției, este lesne de înțeles cît de strîns se împletește educația politică cu activitatea mea pe linie obștească. Dar eu mă consider și beneficiar al culturii, dacă mă pot astfel exprima, și ca atare mă pasionează problemele legate de cultură. Congresul și-a propus ca literatura, arta în general, să fie cît mai aproape de noi muncitorii, cel puțin așa vîd eu lucrurile. Mie îmi place literatura combativă, nu apa de trandafiri. Prin literatură combativă nu înțeleg o înșiruire de șabloane, dimpotrivă vreau să mă întîlnesc în ea cu viața, cu greutățile noastre adevărate, cu lupta de fiecare zi pentru a le depăși. Esențial este, repet, ca să ne regăsim noi în cartea pe care o citim. Să vă dau un exemplu.

Și Ioan Negulescu îmi povestește cum nu poate uita un roman pe care l-a terminat mai de mult despre soarta unui inventator de-al nostru care a avut multe de înfruntat pînă a-și vedea realizată ideea.

— Am citit totul cu sufletul la gură. În adevăr, și eu sînt autorul unei inovații și m-am lovit de greutăți similare. Mulți au tendința de a spune „nu“ la orice lucru nou, fiindcă dacă spun „nu“ își închipuie că scapă de răspundere, nu-și complică existența și nimeni nu-i întrebă nimic. Și mie mi s-a întîmplat așa, vreau să spun, pe pielea mea. Cîți nervi nu mi-am făcut, nu lucrînd la inovație, ci după. În fine, toate acestea au trecut. N-am descoperit America, dar cu inovația mea tot s-a făcut în producție o economie de un milion de lei. Asemenea probleme, oglindite real, nu în roz, aș vrea să le vîd în literatură. Congresul, și hotărîrile sale, nu mă îndoiesc, vor contribui într-o măsură însemnată la apropierea artei

de muncitori, beneficiari de cultură ca și mine, îndrumînd creatorii de artă — în cuvintele secretarului general al partidului — „să-și caute eroii îndeosebi în rîndul maselor populare, în mijlocul poporului“.

În continuare, maistrul vorbește de un „of“ al lui : televiziunea.

— Sînt cu totul de acord cu accentul care s-a pus la Congres asupra necesității îmbunătățirii programelor televiziunii noastre. Legat de aceasta, vreau să mă refer nu numai la tematică, ci și la modul de abordare a acesteia de către televiziune. Or, eu cred că uneori la micul ecran nu se folosesc metodele cele mai nimerite pentru captarea atenției. Stau cinci la masă și vorbesc, vorbesc, vorbesc ca la școală. Masă rotundă... Temele pot fi interesante, dar prezentate în acest fel pot plictisi. Cînd însă se dă la televizor o anchetă socială, atunci, a doua zi, toți din atelierul meu o comentează : „Ai văzut ce a spus derbedeul ?“, „Noi muncim și domnișorul stă la bar !“, „Bine l-a mai încondeiat“. Noi, muncitorii, am dori să vedem cît mai multe anchete sociale, cu oameni care să vorbească natural. Iată ce înțeleg eu — după cum s-a subliniat la Congres cu referire la televiziune — „activități educative cu un bogat conținut“.

Apoi interlocutorul nostru revine la literatură, care, vîdit, îl preocupă.

— Congresul a discutat pe larg despre problemele literaturii. Fie-mi permis să fac și eu în acest cadru o sugestie creatorilor. Eu personal aș dori să citesc un roman închinat unei fabrici întregi, de la director la portar, fiecare cu lumea și viața lui. O mare întreprindere socialistă surprinsă în totalitatea ei, nu în termeni generali, abstracti, ci prin oamenii care-i dau viață. E bine ca oamenii de cultură care au participat la Congres, reveniți la masa de lucru, să știe care sînt dorințele noastre, să caute căile spre a le satisface. Exact în ce mod nu știu, ei sînt în măsură să decidă, sînt de meserie, dacă pot să spun așa. Important este ca literatura să fie cît mai aproape de viața noastră de fiecare zi.

LIONEL NIȚESCU ■

Cluburile nu sînt locul unde discutăm în roz ceea ce știm cu toții că nu este roz

În munca de propagandă, transplantele nu dau rezultate. Formalismul nu este numai nepăsare și cu atît mai puțin numai incompetență. Formalismul este un viciu de gîndire. Conducătorul unei microcolectivități care consideră munca de propagandă o sarcină în plus o va rezolva ca atare. În epoca revoluției științifice și tehnice propagandistul adună, focalizează, nu lasă nimic să se piardă. Adună - caracterere umane, le dă locul cuvenit, focalizează interese și creează interese... Vasile Ciobanu — directorul Clubului Grivița Roșie — crede că, pornind de la aceste considerente, clubul muncitoresc nu este un anume loc în spațiu, ci o relație. O relație între indivizii unei colectivități extinse în toate sferele vieții și ale muncii.

Un muncitor tînăr, spune Vasile Ciobanu, un ucenic de pildă, care intră pentru întia oară într-o întreprindere cum este Întreprinderea de utilaj chimic este supus agresiunii unor impresii stresante. Imensul travaliu depus de factorii răspunzători pentru integrarea acestui ins în viața uzinei se numește muncă, muncă politică și așa cum a afirmat secretarul general al partidului la recentul Congres al educației politice și al culturii socialiste, cluburile au datorită să devină centre de educație politică și de răspîndire a culturii. Clubul Grivița Roșie, unul din cluburile cu tradiție din țara noastră — a fost înființat în forma de astăzi în 1949 — își

indeplinește această menire, ceea ce nu înseamnă că noi n-avem minusuri pe care ni le cunoaștem noi și lipsuri pe care ni le cunosc alții. Ceea ce dorim să facem din clubul nostru este ca el să fie mai mult decît un simplu loc de distracție. Este de-acum și devine tot mai mult un punct de educație a muncitorilor prin muncitori. Să luăm de pildă grupul de măsuri menit să contribuie la integrarea tinerilor muncitori în viața uzinei. Personalitatea lor nu poate prinde contururile reale alîta vreme cît ei nu sînt înglobați în viața de ansamblu a uzinei, în trecutul ei, în prezentul ei și în viitorul ei. Și nu numai atît. Un viitor muncitor matur trebuie să fie la curent cu progresul tehnic al întreprinderii, cu succesele și insuccesele ei, cu punctele ei fierbinți. El trebuie să mai cunoască nivelul tehnicii mondiale din domeniul lui de activitate, dar trebuie să știe, dacă e nefamilist, și să-și calce pantalonii, să trăiască civilizat, ca un adevărat muncitor. Aceasta este, printre alte preocupări, menirea de căpetenie a clubului muncitoresc — joaca serioasă a oamenilor mari. Fiindcă plăcerea este condiția sine qua non a eficienței oricărei acțiuni de educație. Avem de pildă concursul între căminele nefamilistilor. Premiul : o excursie cu autobuzul în întreprinderii, timp de două zile, pe gratis. Concursul, scopul lui final, este cunoașterea întreprinderii de către toți lucrătorii ei, dar acest lucru se face

prin plăcerea participanților și a spectatorilor care într-o după-amiază se întîlnesc și petrec instructiv și destins mai multe ore împreună. Concursul prevede și probe la alegere, ceea ce dezvoltă inițiativa participanților, teme impuse în diferite îndeletniciri — sculptura de exemplu — și probe de gospodărire nefamilistă — călcatul pantalonilor și altele — astfel încît hazul nu lipsește niciodată. Dealtfel noi privim munca de educație prin finalitatea concretă pe care trebuie s-o aibă fiecare acțiune în parte. Cinecluburile de pildă erau tentate să producă tot felul de filme pseudo-filozofice — complicate, neinteresante, cum ar fi „ce se întîmplă cu o picătură de apă“. Nu că așa ceva n-ar interesa, dar astfel de lucruri sînt făcute mai bine de specialiști pentru specialiști. Filmele, excursiile, jocurile sportive, activitățile distractive din cluburi, concursurile pe diferite teme, toate aceste lucruri nu le privim în sine ci ca tot atîtea modalități de a suda relațiile interumane, astfel ca educația, autoeducația să primească surse de dezvoltare proprii, de sine stătătoare. Nici un element educațional nu poate fi omis într-o astfel de acțiune. Avem ingineri, cu posturi de conducere, drumul lor în uzină trebuie cunoscut și popularizat, avem oameni de știință, poezi care și-au început viața aici, ca ucenici, și drumul acestora trebuie readus în uzină și folosit pentru formarea oamenilor, a muncitorilor noștri, care n-au voie să greșescă. O greșeală de-a lor la o instalație de amoniac de pildă periclitează viața multor oameni.

De la Editura politică avem un grup de propagandiști care ne sprijină și cu ajutorul căruiu ținem la curent tinerii din uzină cu tot ce apare nou în literatură, social-politică, despre care, în paranteză fie spus, n-am bănuit niciodată că va fi citită cu atîta căutare și interes.

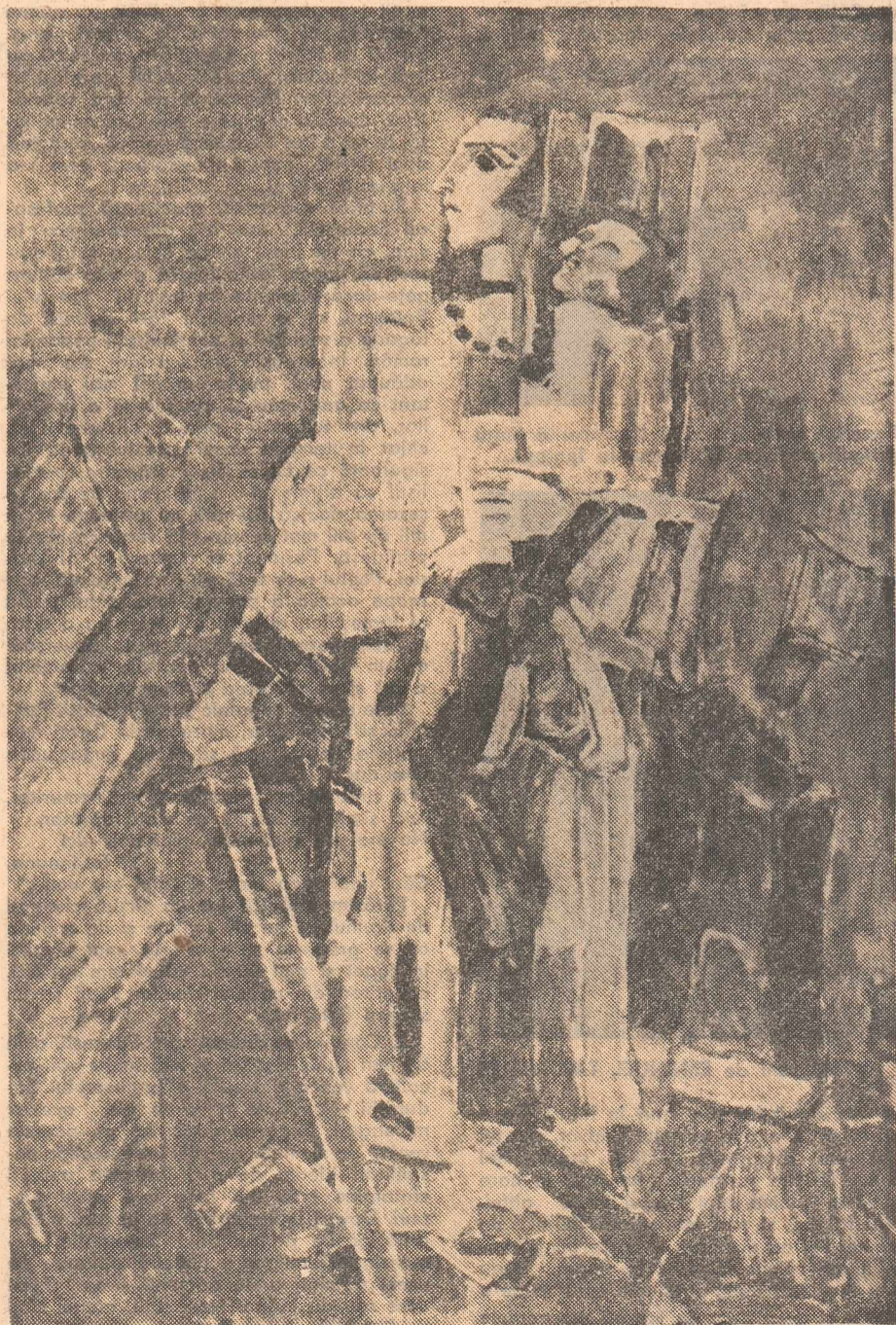
Greu, extrem de greu, este mai ales să convingem conducătorii locurilor de muncă de faptul că munca de propa-

gandă nu este o născocire a cuiva, ci rezultatul progresului general al societății care impune ca oamenii să aibă nevoie de o perioadă mai lungă de timp ca să se integreze mediului social, că pentru asta trebuie să învețe și mai ales trebuie învățați. Acțiunea noastră în această direcție poartă numele de „brigăzi de producție și educație“. Fiecare responsabil dintr-un loc de muncă poate constata astfel singur că un șef cu producția este înainte de toate un coordonator politic. Rezultatul acestei munci am să vi-l relatez printr-o întîmplare. Șeful secției sculărie a fost mutat la prelucrări mecanice și după cîteva zile l-am auzit povestindu-mi unui coleg : „Credeam că la sculărie sînt zeii meseriei, dar am dat aici peste niște puști care-i bat pe foștii mei zei de la mare distanță“.

Ceea ce scîrție și scîrție fără să pot să fac mare lucru este educația ateist-științifică. Am luat materiale despre tot ce-am găsit, am chemat oameni de specialitate, o asemenea treabă n-o pot face nici eu, nici unul ca mine, n-am găsit formele cele mai potrivite. În acest sens nu ne ajută nici cinematografia. Dar lipsa noastră cea mai mare este faptul că nu reușim peste tot să aducem fiecare acțiune de-a noastră la nivelul interesului concret și practic imediat. Din acest punct de vedere trebuie spus totuși că sîntem împiedicați de o serie de restricții care nu-și dau rostul. De pildă n-avem voie să dăm decît un film artistic pe lună și douăzeci și ceva de documentare. Insuficient pentru mine, pentru nevoia noastră de a cointeresa oamenii cu toate mijloacele pe care le avem. De ce, dacă eu sînt un bun gospodar și știu și pot și sînt ajutat de oameni să pot, nu am voie să-mi gospodăresc singur bătaura.

De aceea spuneam că în munca de propagandă transplantele nu dau rezultate. Aici crezi în eficiența, rostul și perspectiva propagandei, știi și simți ceea ce știi.

NICOLAE CRISTACHE ■

VICTORIE — pictură de TRAIAN BRĂDEAN

SEMNFICATIVE RĂDĂCINI ALE LUI MIHAI EMINESCU ÎNTR-O STRĂVECHE VATRĂ ROMÂNEASCĂ

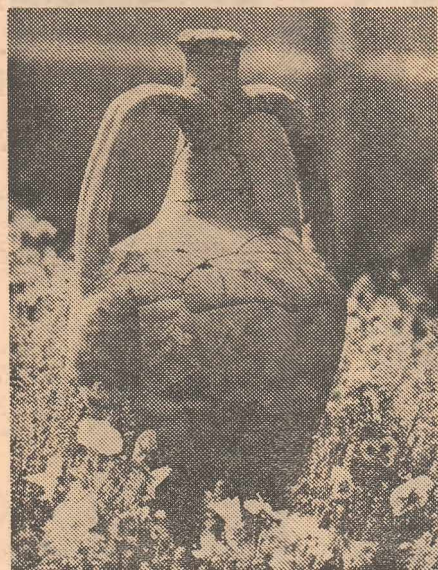
După vreo două mii cinci sute de ani, valul de pământ al fortificației traco-getice de la Stințești se mai înalță încă cinci metri buni deasupra pământului.

1. Ipoteștii lui Mihai Eminescu, ascuns între dealurile molcome ale Botoșanilor, păstrind cu sfîntenie trecerea prin viață și prin nemurire a Poetului. O zi cu soare și cu vînt, mulțime de vizitatori la Casa memorială, pășind cu băgare de seamă și în tăcere, parcurgînd încăperile și rămînînd o clipă descumpăniți în fața celor două șanțuri ce mărginesc casa Poetului, locuri de unde au fost scoase la iveală nu demult tulburătoare dovezi ale milenarei existențe românești pe aceste pămînturi.

Despre casa Poetului, scria cîndva George Călinescu că era „o construcție geometrică puțin ridicată deasupra solului,

Superbă amforă dacică descoperită lingă pragul casei lui Eminescu, la Ipotești.

Fotografii de EMANUEL TÂNJALĂ ■

cu cîte două ferestre mari în lături. De o parte și de alta a largului pridvor, doi tei străjuiau rămuroși”. Astăzi, după mai multe fericite restaurări, locuința în care a văzut lumina zilei Poetul arată altfel. Mai falnică și mai întemeiată. Răpuși de vreme, teii au dispărut, o scalcie plîngătoare și un salcîm izbucnit în floare le-au luat locul, ca două santinele așezate de-a stînga și de-a dreapta intrării. La poalele lor se sapă.

Profesorul Paul Șadurschi, director al

Muzeului județean din Botoșani și gazdă săritoare a vizitei noastre, recunoaște că fascinantă descoperire a unui substrat dacic sub pragul casei Poetului a fost mai degrabă întimplătoare. Un bătrîn profesor al satului și-a adus cîndva aminte, din cele ce știa de la mai bătrînii lui, că locuința căminarului Eminovici ar fi avut nu numai un corp central, cel devenit astăzi Casă memorială, ci și o serie de anexe, ca să le numim cu un termen tîrziu și poate impropriu. Gospodarii muzeului s-au pornit atunci să caute dimensiunile reale ale casei Eminovici și într-o parte ferită a curții i-au descoperit cu uimire nu numai o temelie, ci și o vatră de cioburi arse. Bucăți de toartă și bucăți de ceramică au ieșit la lumina zilei sub ochii surprinși ai născocitorilor, fragmente pe care specialiștii, după o cercetare științifică minuțioasă, le-au datat din epoca dacică, întregind apoi din ele superba amforă pe care v-o înfățișăm alături.

Surpriza n-a ținut, precizează profesorul Șadurschi, atît de descoperirea în sine, cît de locul ei. La cele o sută optzeci de puncte arheologice pentru cultura geto-dacă existente pe întinsul județului Botoșani, ca o mărturie fără putință de tăgadă a vechimii și continuității poporului român în această parte a țării, s-a mai adăugat unul, poate nu cel mai important ca amploare și abundență a vestigiilor, dar tulburător prin localizarea lui, chiar la temelia casei marelui poet. Cu siguranță că Eminescu, îndrăznesc specialiștii să afirme, n-a știut nimic despre așezarea dacică ridicată cu aproape două mii de ani mai devreme în vatra casei sale părintești. Pasionat și cunoscător al istoriei, Poetul n-ar fi lăsat, fără îndoială, să-i scape ocazia a pomeni fascinantul trecut al Ipoteștilor, el care a înțeles nu o dată să sublinieze în poeziile sale, traversate de un fierbinte suflu patriotic, caracterul drept și neînfricarea strămoșilor daci.

Bate un vînt șagălnic peste Ipoteștii Poetului și Lucia Olar, muzeografa Casei memoriale, se-ncumetă să recite Rugăciunea unui dac :

„Pe cînd nu era moarte, nimic nemuritor,
Nici simburul luminii de viață dătător,
Nu era azi, nici mine, nici ieri, nici
totdeauna,
Căci unul erau toate și totul era una...”

Părăsim Ipoteștii într-un tîrziu, chemați de drumul ce ne stă înainte și de soarele ce se grăbește spre asfințit, mai limpezi în cuget și mai mindri că sîntem români, coborîtori din neamul dacilor viteji și din stirpea Poetului.

2. Continuăm drumul spre Stințești, cale de mai multe dealuri și mai multe văi, ascultînd vocea domoală a profesorului Șadurschi. Condițiile naturale ale acestor meleaguri, îl auzim depănînd o poveste venită de demult, au oferit oamenilor posibilități ideale de a-și întemeia așezări statornice încă din cele mai vechi timpuri. Dovezi indiscutabile de cultură materială găsite pe teritoriul Botoșanilor demonstrează milenara noastră dănuire pe acest pămînt, unde oamenii și-au durat case sau au înălțat fortificații, atunci cînd au fost siliți să se apere.

Despre vechimea așezărilor de aici vorbește de la sine stratul eneolitic descoperit,

pe care procesul de indoeuropenizare, survenit cître sfîrșitul celui de-al treilea mileniu dinaintea erei noastre, nu l-a distrus, lăsînd posterității dovezi nepieritoare de existență și continuitate. Din perioada de tranziție la epoca bronzului, ascultăm în continuare, s-au descoperit vestigii la Horodiștea, Eșanca-Dărăbani, Miorcani, Ripiceni sau Ștefănești, mai noi decît mărturiile de la Cucuteni, ceramică pictată trăind în paralel cu ceramica decorată cu șnur și împunsături, dar la fel de importante pentru vechimea și datarea poporului român. Pe vremea aceea, care a fost a primilor noștri strămoși știuți, oamenii păreau să se ocupe, în principal, cu creșterea animalelor, de unde o mulțime de obiecte prelucrate din oase sau coarne, dar și cu cultivarea pămîntului, afirmație întărită de numărul mare de cosoare de silex găsite la Ghireni, Trușești și Corlăteni, aici, pe drumul de la Ipotești la Stințești, pe unde tocmai trecem și în alte părți, risipite pe întreg județul Botoșanilor, precum și de cele treizeci de seceri de bronz, descoperite într-un singur depozit, la Ilișeni-Santa Mare.

3. Ajungem la Stințești către amurg, un amurg strălîmpede ca privirea unui prieten care ne îngăduie să vedem departe, pînă la geana orizontului. Satul e undeva sub noi, pe mina stingă, iar dinspre Botoșani se zăresc siluetele zvelte ale blocurilor cartierelor Cornișa și fabrica de șuruburi. Cei opt kilometri care ne despart de capitala județului par o aruncătură de băț. Peste deal se distinge capela familiei Callimachi, devenită monument istoric.

Ne opintim și urcăm valul de pămînt, înalt de peste cinci metri, la poalele căruia se văd clare urmele unui șanț de apărare care trebuie să aibă acum, la vreo două mii cinci sute de ani de cînd a fost săpat, alți cinci metri adîncime. Ne aflăm, explică Paul Șadurschi, pe creasta fortificației de pămînt de la Stințești, cea mai veche construcție traco-getică de acest gen descoperită în țară datînd, după cum spunem, cu cîteva secole bune înaintea erei noastre. Mai exact, din secolele VI—III î.e.n., reprezentînd o cetate legată în ceea ce se bănuiește a fi fost, alături de cele similare de la Dersta, Cotu și Cotnari, un foarte riguros și ingenios întocmit sistem de apărare. Valul fortificațiilor demonstrează numai și prin înălțimea și lun-

gimea lui numărul mare de locuitori aflați în vechime în zonă, căci munca titanică a ridicării lui, ca loc de refugiu bine ales pe malul pîriului Dresleuca și în apropierea pădurii Baisa, presupunea existența unei populații masive.

Cu siguranță, adaugă gazda noastră, că populația aceasta era stabilă. Susțin această afirmație deopotrivă mărturiile arheologice dezvăluite la fața locului, ceramică, obiecte de metal și podoabe provenind din epoci istorice deosebite, cît și cea mai elementară dintre logici. Nici odată populațiile nestatornice, venite într-un loc numai ca să plece, nu și-au ridicat cetăți, semne durabile ale existenței. Fortificația de la Stințești, din care partea dinspre sat s-a surpat în decursul timpului și pe care vremurile au aplătat-o probabil cu mulți metri, a reprezentat un loc, după convingerea specialiștilor, în care comunitățile masive de localnici se retrăgeau în caz de pericol, viața lor de zi cu zi desfășurîndu-se în așezările din împrejurimi.

După secolul al III-lea î.e.n., cînd pericolul sciților pare să fi dispărut, peste locurile acestea au venit bastarnii, mai pașnici și mai dispuși la asimilare. Din cele două epoci istorice, adică atît din vremea amenințărilor scite, secolele VI—V î.e.n., cît și din aceea a apariției bastarnilor, după secolul III î.e.n., s-au păstrat la Stințești mărturii grăitoare, pe care migala și perseverența arheologilor le-au scos la iveală.

O parte dintre acestea le-am văzut la Muzeul județean din Botoșani, aflat încă în curs de amenajare și extindere. O sumedenie de săgeți scite. Ceramică. Obiecte de metal și podoabe. În sfîrșit, o valoroasă piesă de aur, al cărei original se află la București, înfățișînd o ființă fantastică, cu cap de mistreț, trup de pește și coadă de pasăre. După opinia îndrituită a specialiștilor, ea simbolizează puterea traco-getilor asupra pămîntului, apelor și văzduhului.

Repede, peste valul de pămînt de la Stințești, pămînt-pămînt, fără miezul de piatră de mai tîrziu, a coborît seara. O seară molcomă și blîndă, parcă furișată, căzînd învăluitoare peste aceste străvechi pămînturi românești.

■ OVIDIU IOANIȚOIA ■

Capul de mistreț, trupul de pește și coada de pasăre a acestei făpturi fantastice de aur, descoperită la Stințești, simbolizează, susțin specialiștii, puterea traco-getilor asupra pămîntului, apelor și văzduhului.

Cronica (150)

A 150-a ședință de lucru a Cenaclului Flacăra al tineretului revoluționar s-a desfășurat în Sala Palatului R.S.R. în prezența a 4 000 de spectatori. Chiar dacă cifra la care am ajuns (150) este jubiliară, nu putem să nu remarcăm că prin desfășurarea ei ședința de lucru s-a plasat în sfera obișnuitului. Sigur că da, pot fi invocate oboseala unui turneu lung în Transilvania, absența motivată sau nemotivată a unor membri ai cenaclului, după cum desigur se poate vorbi de o lipsă de acomodare într-o sală de tipul și proporțiile celei în care ne-am aflat. Calificând astfel ședința de lucru, plătim tribut, ca să spunem așa, modul nostru de a fi extrem de exigenți, dorinței noastre de continuă perfecționare. Căci altminteri cei care s-au prezentat au dovedit și de astă dată talent iar sala a vibrat, ori de câte ori s-a aflat în fața unui lucru autentic. Actorul Florian Pittiș a citit vibrant și patetic un pasaj din Expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu cu privire la activitatea politico-ideologică și cultural-educativă de formare a omului nou, constructor conștient și devotat al societății socialiste multilateral dezvoltate și al comunismului în România, expunere prezentată în cadrul Congresului educației politice și al culturii socialiste. A fost mai mult decât evident că principiile de întemeiere și de lucru ale cenaclului nostru își trag substanța din ideile însușitoare ale partidului potrivit cărora orice formă a creației literare și artistice este datoare să devină un factor activ în transformarea revoluționară a societății și a omului, în slujirea cauzei progresului social în întreaga lume. Cenaclul nostru, al tineretului revoluționar, socotește că-i sint direct adresate cuvintele secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, cuvinte rostite la Congresul educației politice și al culturii socialiste: „...Lor, oamenilor muncii, le consacram tot ceea ce se făurește mai bun în societatea noastră, lor le închinăm întreaga noastră bogăție materială. Este, deci, normal ca lor să le aparțină și tot ceea ce se creează mai de preț în literatură, muzică, cinematografie, teatru și în artele plastice, în întreaga creație spirituală din patria noastră”.

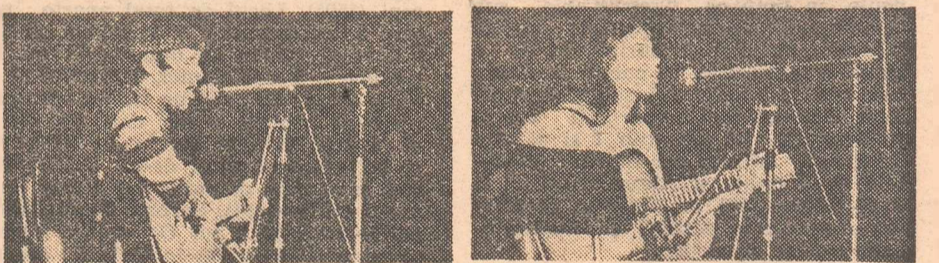
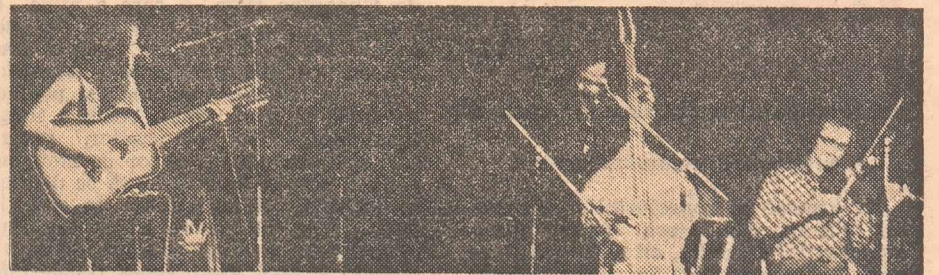
Seara a fost deschisă de **Imn-ul lui Nicu Alifantis**, devenit imnul cenaclului nostru în clipa de față, un cîntec mereu nou prin frumusețea și patetismul ideilor conținute. Apoi, Dumitru Fărcaș și Gheorghe Mureșan au interpretat cu mare audiență la public **Trei culori, Hora Unirii, 1 Mai, Marșul Iancului și Internaționala**. Adrian Păunescu prelungeste emoția patriotică a acestui moment recitînd poezia proprie **Lumină! Luptă! Libertate!** Apoi, împreună cu Florian Pittiș, recită **Inscripție pe piatra de hotar**, un splendid manifest despre trecerea și rămânerea noastră pe acest pămînt. Autenticul cîntec de mitologie românească **Cozma Răcoare**, pe versurile marelui poet Nicolae Labiș, este interpretat frumos și nuanțat de Evandro Rossetti. Succesele notabile cu care ne-au obișnuit le-au obținut Mircea Bodolan (**Rănitul dintre linii**), Doru Stănculescu (**Ai, hai**), Gelu Colceag și Gabriel Iencec (**Balada păgubosilor**), Karol Horvath, Erika Jozsa și Alexandru Dobranchi (**Nunta, Pasărea, Noi, muritorii**), Adrian Ivanîchi (**Amiaza, Ploaia care va veni**), Marcela Saftiu (**Fiii lacrimilor tale și Cîntec de vară pentru toate anotimpurile**), Gheorghe Gheorghiu (**Poveste veche**), Valeriu Penișoară (**Cuvîntul lui Roală la Divan**), Mihaela Popescu (**Caloianul**), Mihai Onu (**Imn**) și, firește, Nicu Alifantis magistral, deși profund emoționat, în **Decembrie și Repetabila povară**. Lucrurile cu adevărat noi ale seriei au aparținut lui Valeriu Sterian (**Problema e una**, pe versuri de Adrian Păunescu), Florin Zamfirescu recitînd poezia **Umbra lui Mircea**. La Cozia de Grigore Alexandrescu și actorului de excepție Radu Gheorghe care, pe lângă o parte din repertoriul său obișnuit, a prezentat și un potpourri de melodii populare, dovedind, dacă mai era cazul, că în mina sa vioara stă tot atît de bine ca și în aceea a lui Alexandru Dobranchi, un virtuos instrumentist. După părerea noastră, prezența sa, a lui Nicu Alifantis și a lui Florian Pittiș au constituit momentele de vîrf ale seriei care s-a încheiat tot cu **Imn-ul lui Nicu Alifantis**. În pauză, poetul Adrian Păunescu a dat autografe pe discul **Poezii de Adrian Păunescu, recitate de el însuși**.

A fost o întâlnire de vibrație medie. Ne propunem să n-o mai repetăm.

EUGEN SECELEANU ■

Fotografii de RADU CONSTANTINESCU ■

PREMIILE PRIMĂVERII pentru muzica tînă, artă interpretativă și poezie ale Cenaclului Flacăra al tineretului revoluționar

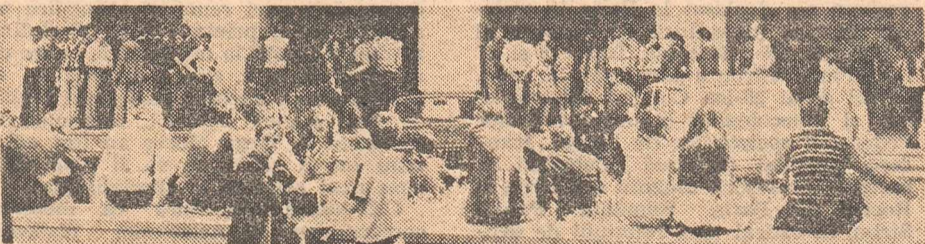
Ciștigătorii premiilor primăverii pentru muzica tînă și artă interpretativă sau poezie ale Cenaclului Flacăra al tineretului revoluționar: MARELE PREMIU: Nicu Alifantis; Florian Pittiș; PREMIUL SPECIAL: Mihai Stan; Erika Jozsa, Karol Horvath și Alexandru Dobranchi; Florin Tănase, Gelu Colceag, Gabriel Iencec și Eugen Cristea; PREMIUL CONSACRĂRII: Evandro Rossetti; Radu Gheorghe; PREMIUL ÎNCREDERII ȘI CONFIRMĂRII: Mircea Bodolan; Valeriu Penișoară; PREMIUL PENTRU DEBUT: Mihai Onu; Mihaela Popescu; PREMIUL DE POPULARITATE: Mircea Vintilă; Doru Stănculescu. Nu este prezent în fotografia Mircea Vintilă.

PROGRAMUL CENAACLULUI

În chiar ziua apariției acestor rânduri, Cenaclul Flacăra al tineretului revoluționar își va desfășura ședința de lucru în orașul Craiova, în sala Teatrului Național. Vineri, 11 iunie, cenaclul va avea o ședință de lucru la Timișoara (Sala Olimpia), sîmbătă, 12 iunie, și duminică, 13 iunie, în orașul Arad, iar luni, 14 iunie, în orașul Sibiu (Clubul Independența). Toate spectacolele încep la orele 19,45. Biletele pot fi procurate prin organizațiile U.T.C. din întreprinderi, școli, facultăți.

Revenit în București, cenaclul își va desfășura două ședințe de lucru, în zilele de sîmbătă, 19, și duminică, 20 iunie, la Palatul Sporturilor și Culturii. Ambele spectacole vor începe la orele 17. Opțiunile pentru participarea la aceste spectacole se vor depune la sediul redacției (Piața Scînteii nr. 1) în zilele de joi, 10 iunie, vineri, 11 iunie, sîmbătă, 12 iunie, iar invitațiile — gratuite — se vor distribui în zilele de marți, 15 iunie, miercuri, 16 iunie, joi, 17 iunie, vineri, 18 iunie, între orele 15—20.

Reamintim că pentru turneul de pe litoral (în luna IULIE: 11 — Mamaia; 12 — Neptun; 13 — Mamaia; 14 — Constanța; 15 — Costinești; 16 — Constanța; 17 — Costinești. Luna AUGUST: 6 — Costinești; 7 — Costinești; 8 — Mamaia; 9 — Neptun; 10 și 11 — Constanța; 12 — Mamaia) mai pot fi procurate bilete (pînă la data de 1 iulie), de la tovarășul Medar Alexandru, fie direct, fie prin trimiterea sumei pentru unul sau mai multe spectacole. Costul unui bilet este 25 lei.

Ședința cenaclului a început de fapt cu cîteva zile înainte, odată cu greutatea obținerii unei invitații.

Prezent în fața spectatoriilor cu o nouă poezie interpretată frumos și nuanțat: actorul Florian Zamfirescu.

și Gelu Colceag, Florin Tănase, Gheorghe Gheorghiu, Mircea Bodolan, Florian Pittiș admiră, împreună cu ceilalți spectatori, arta actoricească a lui Radu Gheorghe

A 150-a ședință de lucru a Cenaclului Flacăra al tineretului revoluționar a avut loc în ziua de 7 iunie la Sala Palatului R.S.R.

românia în lume lumea în românia

ROMÂNIA în volumul 50 din Larousse

Nașterea statelor românești

(Continuare din numărul trecut)

Ca urmare a împrejurărilor favorabile atît pe plan intern (consolidarea raporturilor feudale), cît și pe plan extern (anarhia feudală în regatul ungar, diminuarea forței politice și militare a Hoardei de aur) ia naștere, în sudul Carpaților, la începutul secolului XIV, statul feudal al Valahiei (sau Țara Românească) prin reunirea formațiilor politice de pe cele două maluri ale Oltului. Unificarea se produce sub Ion Basarab sau Basarab I (1322—1352). Independența noului stat este consacrată de către victoria obținută la Posada (1330) asupra lui Carol I Robert, regele Ungariei. În partea de răsărit a Carpaților, gruparea micilor formații politice (apărute între secolele X—XIV) a dus la formarea statului feudal al Moldovei (1359), sub Bogdan I (1359—1365) care, în cursul anilor următori, va respinge încercările repetate ale statului maghiar de a-și reinstaura dominația asupra Moldovei.

Formarea statelor feudale ale Valahiei și Moldovei — rezultat al unui proces neîntrerupt și de lungă durată — reprezintă un moment de cea mai mare importanță în istoria României.

Evoluția istorică a poporului român în cursul evului mediu poartă amprenta fărîmării sale în trei formații politice (Valahia, Moldova, Transilvania), dintre care primele două sînt independente, în timp ce Transilvania, sub conducerea unui voievod, este alipită regatului maghiar, bucurîndu-se de o anumită autonomie. În cursul secolelor, cele trei țări păstrează solide legături între ele. Cei mai importanți dintre moștenitorii lui Basarab I și ai lui Bogdan I, Mircea cel Bătrîn (1386—1418) în Valahia și Alexandru I (cel Bun) (1400—1432) în Moldova, desăvîrșesc organizarea politică și instituțională a celor două țări.

În Transilvania, românii constituie partea cea mai numeroasă a clasei iobagilor care, alături de iobagii unguri, se ridică, nu o dată, împotriva stăpînilor feudali. Astfel izbucnesc marea răscoală de la Bobilna (1437—1438) și războiul țărănesc de la 1514 — condus

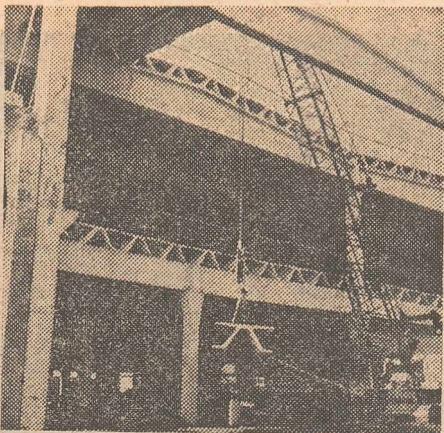
de Gheorghe Doja — care a atins și ținutul de răsărit al Ungariei. În secolele XIV și XV statele feudale românești resping tendințele expansioniste ale regatelor maghiar și polonez și, după ce au izbîndit, reiau o lungă luptă împotriva otomanilor, pentru salvagardarea existenței lor de state independente. În această luptă se disting: în Valahia, Mircea cel Bătrîn care, în 1394 cîștigă bătălia de la Rovine asupra armatei turcești conduse de însuși Baiazid I, apoi Vlad Țepeș (1456—1462 și 1476); în Moldova — Ștefan cel Mare (1457—1504), domnitorul care în 1475, în bătălia de la Vaslui, este învingătorul unei puternice armate turcești conduse de Soliman Pașa; în Transilvania — voievodul Ion (Janos) Hunyadi, învingătorul sultanului Mehmet al II-lea la Belgrad (1456). Puternica expansiune otomană care marchează cucerirea cetăților dunărene Turnu, Giurgiu, Brăila etc., transformarea statului tătar al Crimeii într-un stat vasal al Imperiului otoman în 1475, prăbușirea Ungariei după bătălia de la Mohaci, în 1526, obligă cele trei țări românești să accepte suzeranitatea turcească; ele își păstrează, totuși, o existență independentă și nu sînt transformate în pašalicuri.

Secolele XVI și XVII reprezintă o perioadă de intensificare a exploatării fiscale și senioriale...

În secolul XVI Transilvania devine un principat autonom (1541). În Moldova, Ion Vodă cel Cumplit (1572—1574) încearcă să recucerească independența țării, în timp ce Mihai Viteazul, domnitorul Valahiei, dobîndește mai multe victorii asupra turcilor, dintre care cea mai strălucită este cea de la Călugăreni (1595). Locul cu totul aparte pe care acest domnitor îl ocupă în istoria poporului român se datorează unirii politice a Transilvaniei, Moldovei și a Țării Românești, sub un singur sceptru, realizată pentru prima dată de către el în anul 1600. În secolul al XVII-lea și la începutul celui de-al XVIII-lea sînt semnalate domniile lui Matei Basarab (1632—1654), Șerban Cantacuzino (1678—1688) și a lui Constantin Brîncoveanu (1688—1714) în Valahia, cea a lui Vasile Lupu (1634—1653) și a lui Dimitrie Cantemir (1710—1711) în Moldova, acesta din urmă jucînd un rol de prim plan în lupta pentru sustragerea țării de sub dominația otomană, precum și în dezvoltarea culturii naționale.

Spre deosebire de poeți, inventatorii iubesc mișcările care deplasează liniile și, pentru această dragoste, uneori sînt răsplătiți cu medalii de aur internaționale

Totul a pornit de la un „pi” — a toate dezlegătorul „pi”, cel cunoscut din cărțile de geometrie — mai precis, de la un element de construcție în forma clasicului semn grecesc, căruia autorii unei invenții ce poartă titlatura I.P.I.U.-ului nu au făcut altceva

Ideea unor astfel de planșee a fost premiată la Bruxelles cu Medalia de aur.

decît să-i strîmbe puțin piciorușele, cele două nervuri verticale. Ca în mai toate întreprinderile de acest fel, ideea pare atît de simplă încît te minunezi cum de nu le-a trecut și altora prin cap; ceea ce deosebește însă un inventator de restul oamenilor este tocmai darul de a-și imagina întreg alaiul de consecințe benefice ale unei deplasări de linii uneori minime. Dintr-o astfel de mișcare a rezultat și „Elementul prefabricat din beton armat sau comprimat pentru realizarea planșeelor de hale industriale”, distins la Salonul Internațional de la Bruxelles cu Medalia de aur. Autori: specialiști ai Institutului de Proiectări pentru Industria Ușoară împreună cu un grup de colegi ai altor institute de proiectări din București. Este vorba de inginerii Gheorghe Săndulescu (I.P.C.), Constantin Grigoriu (I.P.C.), Constantin Ciocaciu (I.P.C.M.C.) și interlocutorul nostru, Alexandru Mitroiu.

— Așa, în fotografie, invenția dumneavoastră, premiată la Bruxelles, arată foarte frumos, ceea ce atrage atenția fiind geometria aparte pe care ați imprimat-o aceluia element în formă de „pi”. Dar știm că nu despre es-

tetică este vorba aici... Care sînt avantajele tipului de construcție proiectat de dumneavoastră?

— Planșeele tipizate din elemente drepte, cunoscute pînă acum, se închideau la partea inferioară cu un plafon de azbociment (sau din alte elemente inferioare) cu scopul ca între el și planșeu să se poată crea canalele de vehiculare a aerului condiționat. Acest tip de închidere reclamă un consum sporit de materiale și, în afară de aceasta, implică și o dificilă manoperă de șantier. Practic, treburile nu se puteau face dintr-o bucată, ceea ce contrazice însuși conceptul de industrializare. Ceea ce am imaginat noi este simplu ca oul lui Columb; am modificat „pi”-ul, supunîndu-l unei conformații geometrice particulare, ieșite din comun; planșeul, rezultat acum din elemente cu nervuri înclinate — și rebornduri la talpa inferioară — poate îngloba, de data aceasta, în mod direct, canalele de condiționare a aerului. În alveolele create prin deplasarea celor două linii au mai putut fi înglobate și alte tipuri de instalații, cum ar fi corpurile de iluminat. La toate acestea se mai adaugă încă o caracteristică; alternarea golurilor de absorbție cu cele de refluxare formează o structură în formă de șah care, în cazul unui incendiu, mărește considerabil rezistența

la foc. În vechea alcătuire, dacă se întimpla un astfel de necaz, planșeul făcea față atît timp cît rezista azbocimentul, ceea ce însemna doar vreo 15 minute. Sistemul nou rezistă la primejdie timp de o oră și trei sferturi, deci suficient pentru a se putea interveni.

— După cite știm, invenția dumneavoastră a fost primită la Bruxelles cu un deosebit entuziasm. După socotelile din țară, economiile antecalulate pe care le poate aduce ating aproape 5 milioane. Unde anume poate fi înfîlțit chipul concret al invenției semnate de dumneavoastră, în ce locuri din țară?

— Avem, deocamdată, un cîmp de aproape 50 000 metri pătrați de asemenea planșee, răspîndite în multe fabrici ale industriei de tricotație, ale industriei lînii, la Pașcani, Caracal, Roman, în noua fabrică de relon Panduri, la Filatura de lînă de la Buzău, dar și în alte domenii ale industriei care reclamă necesitatea climatizării aerului. O probă, în acest sens, este aplicarea sistemului în noua construcție a I.O.R.-ului, cea de pe bulevardul Șulea. După părerea noastră, invenția nu a arătat încă tot ceea ce poate, nu a atins toate performanțele de care este în stare; prin aplicarea, în nervurile longitudinale, a unor fante, prevăzute în brevet, se poate obține o și mai mare eficiență tehnico-economică.

MAGDA MIHAILESCU ■

O nouă recunoaștere internațională a capacității și strădaniei școlii românești de medicină

O știre venită în urmă cu vreo două săptămîni pe teleimprimatoarele Agerpresului anunța alegerea profesorului doctor docent Panait Sirbu, șeful Clinicii de obstetrică și ginecologie de la Giulești, drept membru corespondent al Academiei franceze de medicină, ca o recunoaștere internațională a contribuțiilor specialistului român la dezvoltarea disciplinei respective.

L-am căutat imediat pe profesorul Sirbu, doritori să aflăm amănunte despre onoranta sa alegere. Ni s-a spus că este plecat în Franța, ceea ce ne-a determinat să credem, trăgînd o concluzie care ni s-a părut logică dar care se va dovedi pripită, că medicul bucuștean s-a deplasat la Paris în vederea primirii investiturii de membru al Academiei. N-a fost așa. Între 23 și 27 mai, Panait Sirbu a participat, la Lyon, la cel de-al 26-lea Congres internațional al ginecologilor și obstetricienilor Federației societăților de limbă franceză, prezidat de două celebrități în materie, profesorii Magnin din Lyon și Rochet din Paris. Românul Panait Sirbu, în cadrul unei reuniuni de deosebit prestigiu științific, adunînd specialiști din Franța, Elveția, Tunisia, Belgia, Luxemburg, Canada, Maroc și Israel, a condus, în calitate de președinte, lucrările unei comisii a Congresului, cea care a dezbătut tema importanței gonadotropinelor de la naștere pînă la menopauză, făcînd prețioase observații pe marginea rapoartelor prezentate de profesorii Nettekere și Houbinot, primul de la Paris, al doilea de la Bruxelles.

Dar nu de această președinție se leagă partea cea mai remarcabilă a participării specialistului român la Congresul de la Lyon. Ci de susținerea unei comunicări originale, „Folosirea electrocronografiei în precizarea etiologiei la cuplurile sterile la care toate celelalte cauze obiective au fost eliminate”, care a suscitat un deosebit interes în rîndul auditoriului, mai ales prin noutatea absolută a cercetării. Folosînd, pentru prima dată în ginecologia mondială, metoda inventată de doctorul român Ioan Florin Dumitrescu, despre care revista noastră a scris în mai multe rînduri, subliniînd originalitatea și importanța ei științifică, profesorul Sirbu a condus un studiu inedit, analizînd cauzele sterilității prin intermediul cercetării electrocronografice și ajungînd la date semnificative, la a căror aprofundare, prin extinderea metodei la mai multe cazuri, zăbovește în prezent.

Toate acestea le-am aflat de la Panait Sirbu nu după reîntoarcerea din Fran-

ța, ci după reîntoarcerea de la Tirgu Mureș, unde profesorul s-a deplasat direct de la Aeroportul Otopeni, spre a conduce prima Conferință națională dedicată farmacovigilenței în obstetrică și ginecologie, reuniune dezbătînd, la 29 mai, problemele acute ale folosirii raționale a medicamentelor. Astăzi, cînd în întreaga lume bolile iatrogene, produse de medicamente, sînt tot mai frecvente — o statistică americană vorbind despre un procent îngrijorător de îmbolnăviri, 18 la sută, datorat ingerării sau injectării fără noimă a medicamentelor după informațiile înțimplătoare ale suferinzilor, ci nu după prescripții medicale ferme — inițiativa organizării unei reuniuni științifice pe această temă, prima dintr-o disciplină medicală ținută la noi în țară, apare cu atît mai fericită, cu cît rezultatele ei s-au dovedit, aprecia profesorul Sirbu, de bun augur. Dealtfel, comunicările susținute la Tirgu Mureș au fost adunate într-o carte, ce va fi răspîndită spre uzul cotidian al specialiștilor.

Cît despre investitura ca membru corespondent al Academiei franceze de medicină, aceasta va surveni, probabil, abia în toamnă, odată cu reluarea sesiunilor de lucru ale forului respectiv. Deocamdată, s-a anunțat numai alegerea medicului român între membrii Academiei, alegere care a fost precedată de o riguroasă analiză a lucrărilor trimise de diverșii candidați la locul rămas vacant, dat fiind faptul că numărul membrilor renumitei instituții este fix. Concurența a fost aspră, specialistul român, membru din 1965 al Societății franceze de obstetrică și ginecologie, fiind preferat altor șase candidați, doi medici italieni, un elvețian, un argentinian, un spaniol și un mexican. Recomandarea lui Panait Sirbu a fost întocmită de reputatul profesor francez Raymond Merger, de la Școala de medicină din Paris, aprecierile aflate acolo lăudînd o muncă susținută și o pasiune fără cusur, determinînd Comitetul executiv al Academiei să-și îndrepte opțiunile spre specialistul român, adoptat ca membru corespondent cu 56 de voturi, față de cele 52 ale celui alt desemnat, profesorul belgrădean P. Stoianovici. O numire care, ne-a mărturisit șeful Clinicii Giulești, l-a bucurat cu atît mai mult, cu cît n-a primit-o atît ca o recompensă individuală, ci ca o recunoaștere internațională a calităților și strădaniilor școlii românești de medicină, tot mai respectată astăzi în lume.

OVIDIU IOANIȚOIA ■

SCRIITORI ROMANI DE AZI

Virgil Duda

Un analist subtil, care utilizează ironia și care pune în roman accentul pe construcție este moldoveanul Virgil Duda, născut la Birlad în anul 1939. Prozatorul a debutat în 1967, în colecția **Lucașfăruș**, cu un volum de schițe și de fișe de roman, **Povestiri din provincie**, dar, curios, proba talentului nu era făcută atunci prin vocația analitică, exprimată mai mult teoretic, ci prin atmosfera schițelor, prin elementele de sistem ale unei adevărate mitologii a copilăriei (cozile, bonurile de piine și de gaz, felia de piine cu marmeladă, plicul cu camfor atârnat de gît, pentru a îndepărta boala), care aparțin, în exclusivitate, „generației de război”.

Nici **Catedrala** (1969) nu este cartea care l-a impus ca romancier. Aptitudinea esențială, talentul de analist, este, deocamdată, greșit întrebuințată, autorul se pierde în investigații obositoare, cîltoase, greu de urmărit, efortul de unificare a întregului material este insuficient, deși tot ceea ce trebuie reținut din această carte ține de tehnică și de voința de a construi.

Notorietatea prozatorului se întemeiază pe următoarele două romane, **Anchetatorul apatic** (1972) și **Deruta** (1973). În **Anchetatorul apatic**, un tânăr judecător de instrucție (procuror), repartizat de puțin timp într-un oraș de provincie și găzduit în camera unei vechi cunoștințe, anchetează, fără prea multă tragere de inimă, cazul unor delapidatori, numit generic „afacerea fraudelor” sau „dosarul Oncu”. Pe parcursul anchetei, cineva formulează ipoteza că o tină, Vivi, un fel de „Marie couche-toi” a grupului, dispărută în împrejurări curioase, ar fi putut să fie omorîtă de unul dintre delapidatori, poate chiar de acuzatul principal, Oncu. Din prima anchetă se bifurcă, prin urmare, o a doua, care promite să fie mult mai spectaculoasă, dar care este repede abandonată din lipsă de probe, dar și din cauza apatiei procurorului. Între aceste propozițiuni epice care, dacă am rezumat corect, spun aproape totul despre intriga cărții, prozatorul introduce lungi pagini de analiză, scrise în stil fin obiectiv, cu intermitențe de retorică ironică și de patetism. Personajul cel mai interesant al romanului este, firește, tânărul anchetator, aproape indiferent față de cazul pe care îl instrumentează, blazat și apatic, fără vocație pentru meseria pe care o practică, cu momente prelungite de absență și de

inactivitate, de acela prin care debutează romanul: tânărul anchetator citește în pat un roman polițist, din care ni se dau lungi citate. Metafora tematică centrală a cărții este aceea a lecturii sau a literaturii. Lectura, interpretată ca alegorie a detașării de viață, lată ce practică anchetatorul într-una din zilele sale libere.

Un personaj cu totul remarcabil este funcționarul Petre Staicu din **Deruta**. Ca și procurorul din **Anchetatorul apatic**, el are un temperament instabil, vorbește singur, e irascibil, ținofos, curșugiu. În momentele de derută se retrage în spațiile unor ochelari cu lentile fumurii sau își pune, pentru a se simți în siguranță, o pereche de mănuși căptușite și prevăzute „cu un foarte scurt fermoar”.

Una dintre intențiile insistente urmărite de Virgil Duda, nu numai în **Deruta**, este aceea de a reintroduce în literatură provincia, ca temă și ca spațiu tradițional al mediocrității dramatice. Subtilitatea romancierului este aceea de a fi preferat, în locul conflictelor de prim plan, în locul marilor ciocniri de forte sociale, un examen al oamenilor și al întâmplărilor prin care trec aceștia în conul de umbră al istoriei. Perspectivei monografice și eroice pe care o preferă prozatorii atrași de marile evenimente istorice și sociale (E. Barbu, Titus Popovici), Virgil Duda îi opune un examen al conștiințelor obișnuite, „provinciale”, și este de văzut în această opțiune și o intenție polemică. Pe scurt, **Anchetatorul apatic** este o carte mai interesantă ca tehnică, **Deruta** ca literatură.

Al doilea pasaj (1975) este romanul unui grup de navetiști care circulă între locul de muncă și „un oraș mijlociu” în care locuiesc. La un moment dat, frumoasa funcționară Sanda, „divina vampă de provincie”, este victima unei tentative de viol. Puțin mai tirziu, un șef de sector, inginerul Dan Gruia, este zdrobit cu tractorul de parapetul unui pasaj de trecere. Un plutonier de miliție deschide o anchetă și, în afara lui, aproape toate personajele cărții sînt cuprinse de o adevărată febră investigatoare, care mută centrul de suspiciune al romanului cu o rezeziune aproape comică. După cum se vede, există în **Al doilea pasaj** numeroase elemente de roman polițist, dar toate sînt numai aparente. Autorul a introdus într-un grup, considerat ca material de studiu, două impulsuri, două accidente, pentru a studia reacțiile care se produc. Este în această procedură ceva din tehnica și din curiozitatea rece a celui care lucrează cu microscopul pe o cultură de microbi. În comparație cu **Anchetatorul apatic** și cu **Deruta**, **Al doilea pasaj** nu aduce nimic nou nici ca tehnică, nici ca literatură. Dar există și aici aceeași impresie puternică de lume privită cu lupa, de realism straniu, de analiză meticuloasă, care individualizează atât de pregnant proza lui Virgil Duda.

FLORIN MANOLESCU ■

Eminescu de la A la Z

Istoria manuscriselor lui Eminescu există — negreșit și pentru alte motive decît pentru faptul că e mereu povestită. E ceva dureros și straniu că textele acestea unice, de pregătire a unei opere ajunse atât de fragmentar la stadiul hărăzit chiar de autor publicării, rămîn încă și astăzi apanajul unui grup foarte restrîns de specialiști (așa-numiți, pe drept, abia după familiarizarea cu ele, căci o specializare „în Eminescu” nu se poate dobîndi decît prin insistența și inteligenta frecvență a acestei arhive). S-au împlinit șapte decenii de cînd ele au fost puse la dispoziția așa-zicind a publicului în Biblioteca Academiei prin donația lui Maiorescu, ultimul lor deținător. După această dată, cercetători curioși, inițial chiar din cadrele acestei instituții, le-au folosit intrucîva și au dat și informații asupra lor. Pe măsură ce ieșeau la iveală unele texte și se puteau forma și mai sigure bănuiele asupra restului, s-au întesit și strigătele de alarmă. S-a vorbit chiar de profanarea memoriei marelui artist, de grava nesocotire a voinței sale. Generația contemporană cu aceste prime revelații pare să fi fost aproape unanimă în a-și marca opoziția față de integrala sau mai largă lor dezvoltare.

Manuscrisele eminesciene au fost însă puse la contribuție de editorii poeziilor sale, care căutau să distingă în aceste ciorne tocmai ceea ce era mai greu de aflat: intenția ultimă a autorului, situat uneori foarte departe de locul unde i se tipărea vreo poezie. Cercetarea integrală a acestei arhive, în scopul de a lărgi înțelegerea procesului poetic, dar mai ales

OPINII

Lacune monografice

Nu așteptăm miracole de la monografie. Nu așteptăm ca studiile monografice să ne furnizeze chei potrivite pentru satisfacerea tuturor exigențelor istoriografiei literare. Funcționalitatea monografiei are limite. A ne pune toate speranțele în existența ei înseamnă a comite o gravă eroare. Amplele sinteze nu pot fi rezultatele exclusive ale monografiilor, nu-și pot avea în ele izvorul prim. Caracterul, trăsăturile dominante ale lucrărilor de sinteză sînt determinate mai complex. În elaborarea, de pildă, a unei istorii literare intervin mai mulți factori obiectivi și subiectivi. Într-o bună și vie istorie literară acești factori coexistă organic; interpretarea strictă a documentului trăiește în bună vecinătate cu intuițiile congruente și cu rafinamentul

avînd ca rezultat dezvoltarea adevăratei anverguri a spiritului lui Eminescu, a întreprins-o abia G. Călinescu, în **Opera lui M. Eminescu** (1934-1936), care a dat și copiașe citate (folosite ulterior și de alții), fatalmente însă limitate. Tot atât de importantă în urmări a fost schimbarea de perspectivă în considerarea acestor texte: a rămas, după G. Călinescu, aproape stabilit că ele ar conține pe adevăratul Eminescu, înțit fără ele imaginea marelui poet nici nu s-ar putea constitui. Așa-zisele „postume” au intrat în istoria literaturii române nu numai ca un izvor de variante, interesînd erudiții și editorii.

Se simte imperios necesitatea ca ele să fie cunoscute nu doar prin valorificări, fie ele și de mare răsunet. Cunoașterea operei lui Eminescu nu e numai o problemă rezervată specialiștilor. Toți ne dăm seama că opera lui constituie încă și astăzi o fortăreață către care trebuie să se îndrepte forțele critice cele mai diverse. Există și o „problemă” Eminescu, în sensul că se simte nevoia unei interpretări noi; generația actuală de critici rămîne încă datoare cu un astfel de studiu, și cunoașterea integrală desigur că ar stimula-o.

Din fericire, publicarea arhivei eminesciene nu mai e o problemă de complicație editare. O ediție care să ordoneze după criterii și cu lămuriri științifice textele nu se exclude, dar pînă atunci ele s-ar putea multiplica printr-un procedeu fotomecanic, destul de ieftin, și din punct de vedere tehnic foarte simplu. Chiar dacă o astfel de editare — ca să nu-i zicem „ediție” — nu s-ar adresa marelui public (deși nici ipoteza aceasta nu ar trebui înlăturată din capul locului), importanța unui astfel de act de cultură ar marca un moment capital în viața esențială a marelui poet.

ALEXANDRU GEORGE ■

CRONICA LITERARĂ

Critica și utopia operei

Un eseu critic strălucit scrie Nicolae Manolescu despre opera lui Mihail Sadoveanu. Este o sinteză care mai ales nu abuzează de erudiție, deși nu-i lipsește rigoarea. Intenția criticului e să clarifice. Lucrarea deschide o cale de interpretare, fără s-o epuizeze. Opera nu e văzută ca existență absolută, ci mai degrabă ca posibilitate infinită. Accentul nu mai cade pe „exegeză”, care firește are uneori și un revers rău: izolarea clasicilor în abstracție sau în imaginea lor de arhivă. Critica este propriu-zis lectură (dublă) „de o practică anume a scrisului”. E posibil ca ea să inducă totuși în eroare, cum citim în fragmentul scos din F. M. Foster; dar ne apropiem mult mai mult de spiritul operei (adică de textul ei) decît orice construcție abstractă hiperbolică. Nu e mai puțin adevărat că esul lui Nicolae Manolescu pare să fie rezultatul unei îndelungi și temeinice raționări. Avem în vedere logica ideilor, de la un capitol la altul. Există aici, în primul rînd, o unitate de concepție, nu de scriitură.

Încă din primele pagini, autorul se teme de „vraja malefică a limbii” lui Sadoveanu. Dialogul devine cu atât mai captivant. Criticul se ferește aproape tot timpul să vorbească limba operei. Îi opune,

în schimb, o altă seducție, a propriilor sale idei. Textul critic nu se substituie cărților citite, dar manifestă oarecare independență și preocupare (aș zice programatică) de sine. Neîndoios, obiectul criticii este literatura, dar și critica însăși. Această înseamnă mai mult decît ceea ce tradițional numim „detașare” și „spirit critic”. E vorba de o radicalizare a gândirii estetice la toate nivelele. Critica se autoimplică și ea în creație. Analiza **Divanului persian** descoperă deopotrivă o metaforă a literaturii și o parabolă a criticii.

Interesantă ca aplicația pe text duce la idei generale. Scriind despre Sadoveanu, criticul (am văzut) ajunge la condiția literaturii și a criticii. Ideea cea mai profundă este aceea a reclusiunii în imaginar și livresc, opunîndu-se interpretării „numai ca document a operei sadoveniene. Creanga de aur e citită însă ca parabolă a fascismului. Să nu scăpăm deci nuanțele. Față de imaginar, „utopia” este o formulă secundă. Subtilitate de gîndire, desigur, dar cu acoperire în ideologia (de tip iluminist) profesată de scriitor. Înainte ca să ajungă la „utopia operei”, Nicolae Manolescu amintește cele trei modele de existență, imaginate de Sadoveanu: modelul social-filozofic (utopia dacică și a democrației țărănești), retragerea în natură (utopia cosmosului arhaic) care nu este o regresie, universul cărturăresc. Apoi, „utopia” poate să aparțină lecturii însăși. Fiecare cititor, într-o măsură mai mare sau mai mică, este prizonierul propriei sale reprezentări despre operă etc. Vrem să spunem că discuția trebuie menținută pe terenul estetic. Sensul nu e unul sin-

gur; ca de obicei, contextul și sugestia primează asupra formulei în sine. Este calitatea cea mai frapantă a scrisului lui Nicolae Manolescu.

Pe acest fond, criticul resintetizează întreaga operă a lui Sadoveanu. Constată evoluția de la realismul concret la decorativul abstract, de la zolismul din tinerețe la înțelepciunea asiatică a scriitorului matur, „de la pompa literarului, la grația literalului”. În cărțile ultime, afirmă Nicolae Manolescu, personajele parcă nu mai au nici un relief, iar evenimentele devin text (la propriu): „Le citim, nu le auzim; existența lor poate fi răsfoită, filă cu filă”. Pe parcurs, la momentul potrivit, face procesul sămănătorismului și al romanului nostru modern, folosind argumente noi; urmărește relația dintre literatură și public, se arată a fi un abil și sagace teoretician al artei povestirii; dar mai ales, analizează cărți.

Toate aceste subtile disociații (din care am reprodus, schematic, numai cîteva) sînt dublate de un admirabil portret. Reluăm finalul: „Obrazul uriaș pare rotunjit dintr-o piatră moale și grea, ce trage în jos colțurile ochilor, ale nasului și ale gurii, în cîte adînci, închipuind o mască de o inexplicabilă mîhnire. Figura de divinitate enigmatică a lui Sadoveanu e a unui Budha autohton”.

Primul capitol se intitulează **Filosofia**. Ultimul, **Utopia operei**. Drumul parcurs este de la ideea operei la litera ei. Acesta e de fapt și traiectul criticii.

CORNEL MORARU ■

de gust ale autorului. Nu vom discuta aici posibila interferență a istoricului literar cu criticul și teoreticianul. Dar fără a ne teme de cuvînt, vom afirma, mergînd cit mai spre interior, că există o vocație a istoricului literar care îi particularizează opera. Mai mult chiar: există o anume vocație pentru fiecare istoric literar. Cîmpul vast al istoriografiei literare, de la noi sau de aiurea, ne oferă multiple exemple de vocații diferențiate. Nicolae Iorga, Ovid Densusianu, Sextil Pușcariu, Nicolae Carotjan ca istorici literari se diferențiază prin vocația lor pentru o anumită metodă și un anumit demers. Ceea ce dă și o anumită coloratură temperamentală exegezelor respective. Dar să ne întoarcem la problema monografiilor care, așa cum am spus, nu ne pot oferi cheia tuturor rezolvărilor. Și chiar în cazul ideal cînd un istoric literar ar avea la îndemînă un exhaustiv lanț de ireproșabile monografii, faptul nu ar genera în serie istorici literari precum G. Călinescu. Și totuși, monografia își are virtuțile e care o fac necesară. Se știe care sînt aceste virtuți și în presa literară nu o dată au fost menționate. S-a recunoscut tot ce ține de caracterul lor de referință. S-a insistat însă mai puțin asupra rolului lor de stabilire a valorii scriitorului evocat, asupra locului acestuia în istoria literară. Tocmai din acest punct de vedere monografia poate fi extrem de interesantă și incitantă, dar și eficientă. O monografie — avem în vedere nu acele lucrări terne, de plicticos cronologism și descriptive — poate isca diferite puncte de vedere clarificatoare și valorizante. Nu vedem nimic rău în faptul că un scriitor poate fi subiectul chiar al mai multor monografii. Numai că trebuie pusă puțină ordine în apariția lor. Sînt multe și întinse pete albe în acest domeniu. Nejustificat de multe. Sîntem întimpați de tot felul de ciudățenii, pe care nu le putem expune pe toate. Dar ne întrebăm, cel puțin cu mirare, cum de nu există pînă la ora de față editat un studiu monografic închinat lui Miron Radu Paraschivescu? Cum de nu există nu una ci mai multe monografii dedicate creației lirice excepționale a lui Eugen Jebeleanu? În ce ne privește, nu găsim timpurie editarea unor monografii despre Nina Cassian, Nichita Stănescu, Marin Sorescu. Sau asupra poetului și dramaturgului care nu merită a fi uitat: Radu Stanca. Dar exemplele se pot înmulți îngrijorător.

Considerăm monografia drept un substanțial instrument în opera de valorificare a unui scriitor, în delimitarea valorilor de nonvalori.

TRAIAN STOICA ■

(Urmare din pag. 1)

Mai e în Ieud, satul acesta cu mulți copii, cea mai veche bisericuță de lemn din Maramureș, în picioare și azi, ridicată sub Balcu, nepotul lui Dragoș, la 1364, lângă ruinele unei mai vechi ctitorii, datînd din secolele XI-XII. E ca o fortăreață, ridicată pe tălpi de stejar tari ca fierul, cu pereți groși, cu ferestre cit palma, ce abia îngăduie deslășirea buchiilor în altar sau strană, dar e zveltă ca un stîlp de lumină, ca un strigăt al culmilor țîșnind pe zări, înțepind cerul cu acoperișul turcan, cu turla-săgeată care zboară pînă-n azur. Stă aici de mai bine de șase secole, neclintită la orice amenințare a timpului sau a oamenilor, încapătinată și mindră în vigoarea și simplitatea ei, ca un tînar cneaz nesupus nimănui. A înfruntat, ca și oamenii locului, vremuri, urgii, năvăliri, și asalturi vrăjmașe, dar, ca și ei, le-a biruit. Un singur accident, în șase secole: anul trecut, un trăsnet i-a ars turla. Operația de restaurare, făcută sub privegherea specialiștilor, este opera localnicilor, a unor meșteri-artiști precum Ion Tiplea sau Ion Hotico, ce i-au redat strălucirea inițială, făcînd, din nou, lemnul să cînte cu glas de clopot. Duminicile vin aici mii de vizitatori, din toată țara sau de aiurea (faceastă capodoperă de har și mireasmă făcînd intrată de mult în toate manualele de istorie și de artă), se minunează de tot ce văd, inclusiv de minuția restaurării, păsesc sfioși în pronasul cit o tindă de casă de țară, în timp ce mesterii Tiplea și Hotico, lângă alți consăteni și colegi de artă, surid. Omul locului, știind pe dinăuntru mașinăria rituală, ca unul care a construit-o, a șlefuit-o, i-a dat duh și a făcut-o să cînte, face cu ochiul ca și un Creangă transilvănean, pezevenghi și poate ateu, deși dragostea și respectul lui pentru această bisericuță de lemn sînt mai mari decît ale tuturor vizitatorilor la un loc. El vede în ea, în ctitoria din veacul al XIV-lea, precedată pe aici de ctitorii încă și mai vechi, ce descere în negura timpilor pînă se pierd în umbra cetăților de pămînt ale cnejilor, pînă și mai departe, pe toată întinderea celor două milenii de istorie românească, un simbol al dăinuirii, al neîntreprerii românești pe acest pămînt, o frumoașă mută (dar cît de grăitoare, totuși!) a cîntecului ce ne-a legănat copilăria, o zeită a cerului nostru, pe care atîția i-ar fi vrut fără zei. Omul locului vine dintr-o străveche istorie, suind cu ea tot muntele vremilor, uneori în răspăr, nevoindu-se a smulge mereu și mereu, din calea plugului său, bolovanii împotrîvirilor, pînă la culmea pe creștetul căreia stă acum, lângă zborul către azur, ca o săgeată spre înfinit, a turlei restaurate cu mina lui. Cît își iubesc acești oameni pămîntul lor și istoria lui, se vede și din niște întîmplări pe care, neavizat, le-ai socoti drept isprava unor originali. Un astfel de „original” este moș Pleș Gavrilă a Dăciții, om de aproape 80 de ani, care, acum cîțiva ani, s-a mutat din sat, astăzi stă la feciorii lui, muncitori în Sighetul Marmăției. Drumurile industriilor din Sighet, ca și din alte orașe, i-au chemat și pe alți fii ai Ieudului, mulți din părinți i-au urmat, dar moș Pleș Gavrilă a Dăciții, stirpe de dac prin nume și mai cu seamă prin faptă, a vrut ca nimic din ce-i al satului „să nu se piardă”, drept care, după niște ani de investigații pe cont propriu, făcîndu cu togiagiu în mină pe la toate porțile din Sighet și din Ieud, a întocmit, a bătut la mașina de scris și a predat primarului, lui Vasile Perta, o listă cuprinzînd, în ordine alfabetică, „169 de familii de ieudeni, cu numele și cu porecele lor, ce s-or fost strămutat în Sighetul Marmăției, de la primul om care o plecat din sat și pînă azi, 1975, luna aprilie, ziua 14”. „Ca să nu se piardă nimic”, zice moș Pleș. Ca să nu se piardă amintirea obirșiiilor, a rădăcinilor, nici peste zece sau o sută de generații de ieudeni risipiți prin lume.

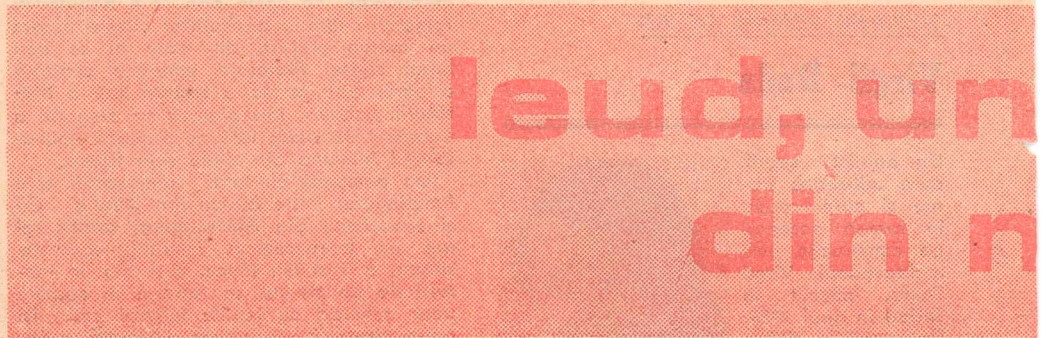
Cît își iubesc oamenii din Ieud pămîntul lor și istoria lui, se vede mai ales din chipul în care omul de azi se apropie de acest pămînt, vrînd să-l cunoască mai bine și, cunoscîndu-l, să-l reazeze în niște tipare înfloritoare, pe care nici una din generațiile vechi nu le-a știut.

Dar înainte de a vorbi despre pămînt va trebui să vorbim despre mistreți.

Sînt, în satul acesta cu mulți copii și cu multă istorie, mulți, foarte mulți mistreți, cu care dealfel copiii, ca și istoria cu arcași-războinici, mari iubitori ai hăituirilor vînătoarești, au trăit și trăiesc într-o deplină — pentru primii, chiar veselă și interesantă — intimitate, mistreții nefiînd, după cum scria de curînd un școlar dintr-a cincea la ora de compoziție, decît niște porci sălbatici, scăpați din bădătură și plecați în pădure, care pădure, dădea a înțelege același puști, este și ea un spațiu familial, o casă mai mare, cu unghere întunecate în care se află donițe, șirașuri de bureți ușcați, măcieșe, afine, alune. Părinții, firește, sînt de altă părere, totdeauna părinții sînt de altă părere, totdeauna părerile lor sînt ciudate. Ei cred că mistreții sînt niște fiare primejdioase, ei cred că mistreții, mindrii și puternicii săpîni ai codrilor, cei mai voinici după ce zimbrii s-au dus, sînt, înainte de a dispărea și ei, înainte de a se retrage în legendă ca și zimbrii, cei mai mari dușmani ai Ieudului, mai ales primăvara, ca în primăvara aceasta, în plin mai, cînd au făcut și fac încă ravagii printre semănături. Coboară din munți, din codri, mai ales noaptea, și scurmă cu colții pămîntul, căuțînd cartofi. Au distrus și distrug tarlale ale C.A.P.-ului, loturi ale oamenilor. Lui Ion Grigor, cel cu 15 copii, i-au făcut praf vreo treizeci de ari. Tot atîția lui Vasile Gogea, care are 8 copii, și mulțor altora. „Si ce faceți cu ei?” îl întreb pe primarul Perta. „Am primit indicații să-i alungăm”, suride subțire, minzeste, omul, îns tapăn, voinic, de vreo cincizeci de ani, falcic în cojocul de piele, numai pletele îi lipsesc (alți ieudeni, mai bătrîni, încă le poartă) ca să pară venit din basmul descălecatelor Rămîne împietrit în surisul lui, deopotrivă hitru și trist, între ris și plîns. Ar vrea să ridă, dar nu se cade, ar vrea să plîngă, dar nu-i de el. Tot ce-i de el, tot ce poate să facă el, ca primar și ca gospodar al satului, e să se zbată, să ceară sprijin, să trimită „adre-

se” diferitelor „foruri”, și să primească, drept răspuns, „indicații”: „Vă indicăm să gonii mistreții”. Ei, zicem noi, dacă sînt înarmați cu indicații, atunci e bine, pot fi liniștiți, ce-i mai supără? Mistreții, zice omul, Mistreții știu numai de frica puștii, dar în Ieud nu-s vînători. Și chiar de-ar fi, chiar dacă ar importa de prin alte părți, tot zadarnic ar fi, vînarea mistreților e opră, „sezonul” se va deschide abia la toamnă. Deci omul locului, înarmat cu ce are, cu indicații și cu pari, va trebui să-și păzească pămîntul pînă la toamnă, și zi, și noapte, dacă asta mai este viață și dacă mistreții măcar i-ar respecta-o ca atare... Dar la Ion Grigor au venit, într-o noapte, un cird, să fi fost, povestește omul, vreo patruzeci. Nu omul pre ei, ci ei pre om l-au alungat. Urcăm, cu primarul, pe o coastă de deal, spre o gospodărie pe care mistreții au atacat-o acum două nopți. Surpriza năucește. De sub coastă curge la vale o altă coastă, una de haos, de pămînt răscolit în valuri, parcă rupt de un cutremur, parcă scurmat de buldozere. N-a rămas, pe treizeci de ari, nici o palmă la locul ei. Paradoxal, catastrofa s-a și înscris în ordinea normală a priveștiții (fiindcă nu este unica, se mai văd pe dealul acesta și altele), a și construit, prin întinderea ei, o altă ordine, care pare firească. E liniște, o liniste indiferentă, peste aceste semănături devastate. Cîțiva copii din vecini, cîteva femei cu palma la gură privec dezastrul fără uimire, fără să tresară măcar. Nici nu mai e un spectacol, e un dat. Miine, poate, va fi rîndul loturilor lor, poate că rîndul a și fost. Dar aici, iată, se întîmplă ceva. Trei oameni, un tînar, o tînară și un bărbat mai în vîrstă, merg, cocrjați de spate, prin pămîntul scurmat și rupt, se apleacă, îngenuchează, se ridică, pornesc iar. Din nou surpriza năucește. Cei trei reazăză pămîntul la locul lui, cu palmele. Da, cu palmele! Reconstruiesc, cu palmele, pămîntul, îl reazăză, și-l rezidesc, fac asta de două zile și două nopți, o îndirjire la fel de năucitoare ca și acest peisaj al demenței, răscolit parcă de un seism, intrat acum în catalepsie, peisaj ce trebuie refăcut — refăcut cu palmele! — pe aproape treizeci de ari. Cît va dura această trudă? Bărbatul cel vîrstnic, Dumitru Dolca, ridică din umeri, tace. E ametit, abia se ține pe picioare, abia se ține și fiu-său, abia se ține și noră-sa. Da' n-o să se lase, zice pînă la urmă Dumitru Dolca, o să facă pămîntul la loc, așa cum fusese. Nu-l sperie truda, întimplarea asta, cu mistreții, nu înseamnă nimic, nu e nici nouă și nici cea mai cruntă, peste el și peste cei ai lui au trecut altele și mai și, dar pămîntul și viața lor s-au refăcut, au biruit, au luat-o de la capăt.

Mereu au luat-o de la capăt, mereu au descălecat, mereu au trebuit să adune pămîntul lor risipit, pietrele risipite, așezările risipite de năvăliri și războaie, de fiare sălbatice, de foc și de ape, mereu au trebuit să pună temelii, să ridice acoperișuri, apoi iar s-o ia de la capăt, într-un ciclu mereu întrerupt, cu suferință, dar cu energie năprasnică, cu o

forță de dăruire neînchipuită, cu o încăpăținare rivală forțelor naturii, cu sînge, cu sudoare, cu geniu, cu tot ce explică limba, arta, cugetarea, monumentele vechi sau mai noi, adică ființa și dăinuirea lor pe acest pămînt. Iată de ce ei n-au ridicat clădiri faraonice, bazilici înalte cît cerul, iată de ce Ieudul nu se numește Reims sau Florența. Că au avut, însă, o nețărmită capacitate de a crea, de a naște civilizație, ne-o arată scurtele clipe de răgaz, miraculosul intermezzo dintre două catastrofe. Atunci, acești oameni au izbucnit la lumină cu forța primăverii, ca și turla-săgeată a ctitoriei din veacul al XIV-lea, uimind lumea și timpul, privind lumea și timpul de la altitudine „marii arte.”

La fel de elocventă, împlinind istoria, complinindu-i golurile de construcție și civilizație, este cronică acestor ultimi ani. Ani care, restructurînd o priveștițe, nu i-au distrus parfumul, dar au făcut ca o vatră de viață veche să devină o vatră de viață nouă, au făcut ca o vatră a trudei să devină, deopotrivă, a dreptei răsplate pentru cel care ostenește în ea. „Nimic nu e schimbat, în acest vechi colț al românismului, din ceea ce trebuie să fi fost acum 600—700 de ani”, nota, cu vreo cinci decenii în urmă, într-un Ieud „evocator

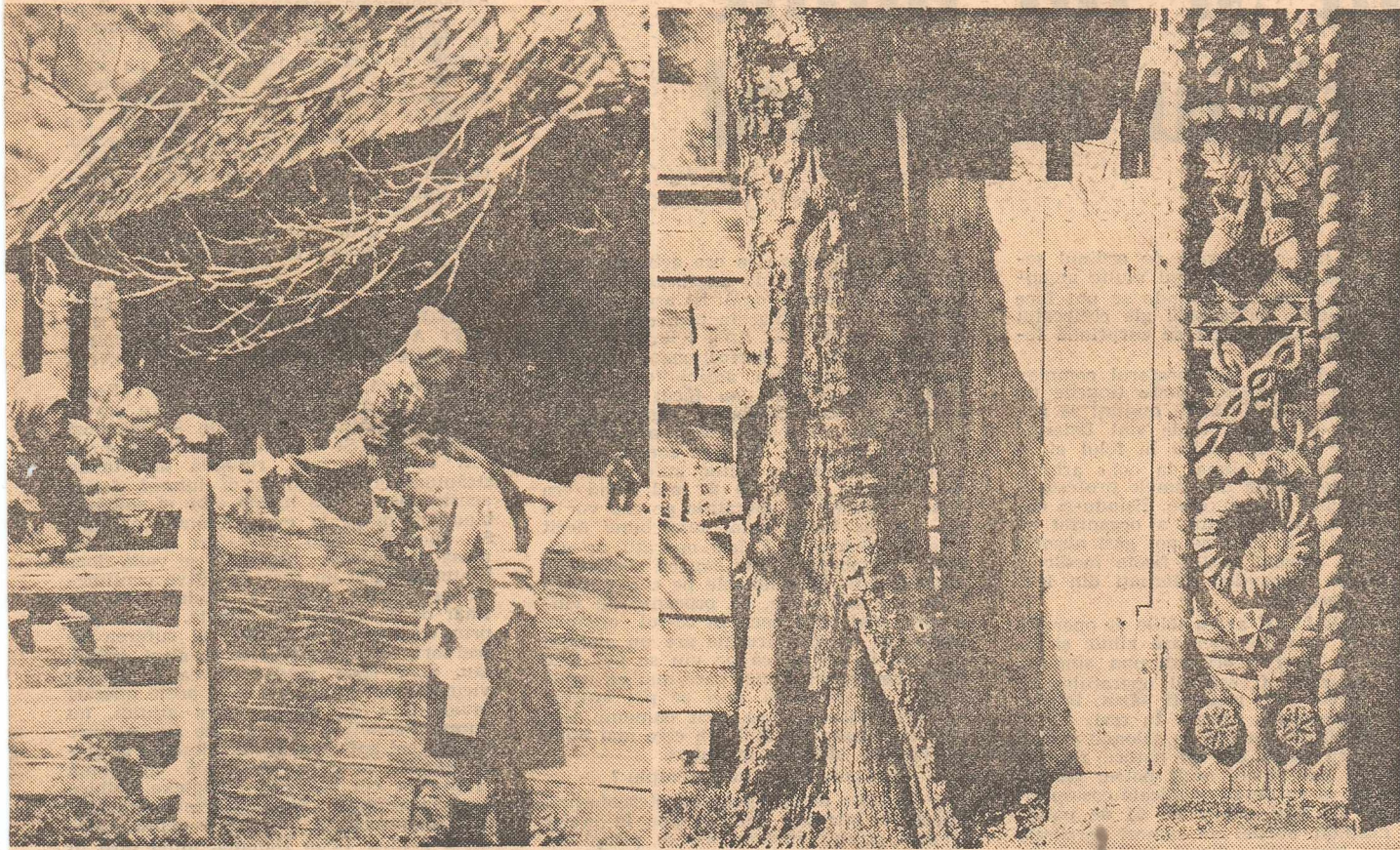
EROISMUL

Despre dirzenia muncitorilor din adincul despre virtuțile ascunse ale rudelor săraci, despre blocurile de zece etaje din Braștului lui Creangă, despre toate acestea — multe altele poți afla într-o mină. La Crucea, bunăoară, pe malul Bistriței, străjuit din depărtări de culmile pierdute în neguri primăvarațice ale Pietrosului.

În regiune se extrag mangaș, cupru, s ascund, în adincurile pămîntului, importante bogății minerale; dar nu la tehnici de extracție și de producție dorim să ne referim în cele ce urmează, ci la avaturile neîndestulării. Ascultîndu-i pe inginerul Frederic Mera, șeful minei Crucea, și pe geologul Ion Stanciu înțelegem de ce tuturor minelor, și nu numai celor bogate, le aparține împărăția adincurilor și măsură străna metamorfozare a unui străvechi precept în lumea tehnicii contemporane.

— După cum bine se știe — observă inginerul Mera — ultimii ani sînt mai cați pe plan internațional de un fenomen cu vaste implicații: creșterea prețurilor la materiile prime, între care și minereurile, lată motivul pentru care apare rentabilă și exploatarea zăcămintelor mai firave. Săracii sînt socotiți bogăți într-un anumit sens. Judecați și dv. I.

Stilp de lumină Iazănoapte

remurilor cu totul îndepărtate", profesorul Ion Simionescu, pe o pagină a cărții „Sate din România”. Și mai departe: seale sint toate numai din birne. Ai stine mutate de pe plaiurile muntelui la adăpost de vale. Simplitatea ei domnește și în interior. Nimic de os. Absolut strictul necesar pentru o viață necăjită. Îți face impresia că gospodul nu așteaptă decât să audă trăgându-se clopotele care anunță pericolul, spre a lua traista-n băț, apucând iarăși poteca muntelui, cunoscută numai de el. Dealtfel, întreaga poate fi mutată din loc în loc. Sint și azi case de birne în Ieud, cele mai multe, de vreun deceniu încoace, se fac din piatră, ca semn al investiției omului, ca semn al unei civilizații care nimic și nimeni n-o mai poate muta. Sint și astăzi oameni care se descurcă bine, fiindcă nu-i ușor să crești 14 sau 15 metri, nu-i ușor s-o iei pe urma mistreților rezidenți cu palmele o civilizație a pământului așezată cu greu aici, pe niște vechi și roci vulcanice, pe niște ripi suvoite, copiii își fac rosturi la oraș, ajung ingineri, doctori, profesori, alții fac rosturi în C.A.P., și, dacă munca sperie, și nu-i sperie, ajung acolo pe un vrut s-ajungă, adică oameni cu fruntea sus.

Ieudul e un sat cu fruntea sus. Ieudul are tot ce are azi un sat românesc, orice sat românesc, are, în niște privințe, mai mult ca altele, are, în altele, mai puțin. Are nu numai case noi (peste 50 la sută din construcții), dar are și blocuri, unul din ele e gata, la etaj sint apartamente, la parter magazine, un altul, la fel, se va construi la anul. Are nu numai lumină electrică, dar are și o mare pasiune pentru televizoare, toată lumea își cumpără, chiar și cei ce mai stau între birne. Ieudul are cămin cultural, cinema, școli noi, dispensar, magazin industrial, alimentară, restaurant, cofetărie, „servicii” (croitorie, frizerie etc.), are bună-credință față de fantezie, deci dragoste pentru cărți, deci bibliotecă publică (10 000 de volume), deci librărie (local special, cu cărțile frumoase etalate în rafturi, nu printre suluri de stambă și băcănii), are chiar și un poet, în persoana profesorului de română Miron Blaga, autorul plachetei „Albastru carpatic”, apărută acum citiva ani la „Junimea”. Are 56 de cadre didactice. Nu are cadre didactice navetiste. Nu are încă automobile, adică are câteva, dar are cai. Are 531 de cai, salvați cîndva de un pa-

tos grăbit al „mecanizării”, ascunși în păduri, apoi scoși la lumină, cai buni și la muncă, buni și la nunți, fiindcă nunțile, pe aici, se fac ca acum o sută de ani, cu vorniceii călări. Are și mecanizare: o secție I.M.A. cu 15 tractoare. Are nume frumoase de văi: Aldiorilor, Muncelului, Poneii, are nume frumoase de oameni: A Dăciței, Tiplea, Dolca, are oameni frumoși, are copii frumoși. Are păduri mărețe de brazi, de goruni și paltini, are plantații intensive de meri și pruni, are pașiști moderne. Nu are pămînturi bune, nu dă recolte mari, face, în schimb, zootehnie modernă, C.A.P.-ul „Știința” a cucerit anul trecut, pentru producțiile mari de lapte, un premiu de 78 000 de lei.

N-au leneși. Tot ce s-a făcut în sat s-a făcut prin muncă. Prin ea au viețuit, au supraviețuit, au ieșit în larg. Pămîntul „ii rău”, sol podzolic, cenușă searbădă de vulcani fără viață, de aceea, poate, străvechea lor aspirație spre înălțimi, spre niște spații sau lumini eliberatoare, aspirație ce a mutat acolo, sus, lumea, cu toate ale ei, — istorie, credințe, prejudecăți, bucurii, dureri — stilizînd-o și înobilînd-o prin artă. Privit de jos, din unghiul acestui sol torturat, monumentul din veacul al XIV-lea parcă plutește, contras în azur, atingînd fărina abia-abia, apropiat

și îndepărtat de pămînt, într-un balans de basm. Schimbînd însă unghiul, lînd unghiul contemporan, de sus în jos, vezi înflorînd în construcții, înflorînd sub lucrarea de astăzi a omului, întreg acest sol, în toate înfățișările lui. Fiecare centimetru patrat de pămînt e arat, cultivat, pus la treabă, vezi, în drumul spre sat, ferestre de proaspete arături și semănături sparte unde nu te aștepti, pe pantele dealurilor, printre arbori și stînci bătrîne, pe sub poala pădurilor, pe cite o curcă răscuită bizar printre prunduri și grohotișuri, se operează cu pămîntul acesta arid, inclusiv cu viziunea asupra lui, metamorfoze și transmutații șocante prin îndrăzneală și inedit, organice în același timp prin coerență, prin concepția nouă, științifică, ce le prezidează. Se folosesc intens îngrășăminte chimice, se folosesc intens „tîrlirea” (mutarea tîrlor de oi dintr-un loc într-altul, ca să-și depoziteze pretutindeni gunoiul gras), se folosește intens tractorul, se folosește intens și plugul, tot ce poate constitui o valoare, o sursă de bogăție sau un potențial dinamic este atent cîntărit, evaluat, așezat grijuliu în zestrea cea nouă a satului, ca într-o mare cămară gospodărească. Toți cei ai locului muncesc opintit, răzbit, ei sint în stare să rezidească pămîntul cu palmele, cînd el se strică, ei sint în stare să simtă pămîntul direct cu inima, cu pulsul fierbinte și alarmat al singelui, ei sint în stare să sufere de insolatie odată cu cîmpii, să rabde reumatisme odată cu riurile înghețate, ei sint în stare să muncească mai mult decît pămîntul pe care-l au, drept care, după ce isprăvesc ce-i de isprăvit aici, își iau sapa sau coasa pe umăr și pleacă spre „fară”, ajung pină-n Banat, chiar și mai departe. Pleacă, în vacanțele de vară, și copiii, elevii mai mari, se angajează la C.A.P.-uri și I.A.S.-uri, se întorc toamna cu griu și cu bani. Pleacă și fete de școală, sint unele, mi s-a spus, care vin toamna acasă cu cite 9—10 măji de griu.

Apropiati de natură, iubind-o ca nimeni altii, ei aduc și în viața de toate zilele ceva din nobletea și puritatea ei. Ieudul e un sat cu multi copii. Ieudul e un sat fără divorțuri. Nimeni nu-si aminteste să se fi întimplat vreodată așa ceva, să se fi sfîșiat vreo familie, să se fi împărțit solomoneste niște copii. Sîmur, oamenii sint oameni, unii mai drepti, alții mai strîmbi, dar opinia obstii sancționează sever orice pas care scapă afară din cercul moralității, al cinstei, al relațiilor omenești dintre oameni, sancțiune de obicei tăcută, strivînd, de fapt, prin tăcerea ei. Adică oamenii satului îl evită și-l izolează pe cel în culpă, el e privit, după caz, cu dispreț, cu curiozitate sau compăzimire, ca un ins pradă unei neînțelese alienări, și privirea aceasta a satului nu e ușor de îndurat. În neamul lui Gheorghe Chindriș, de pildă, cel cu 12 copii, cronica locului spune că „nu s-a stricat nici o casă” (adică nici o familie) „de cînd li-i numele”. Iar numele și genealogie de cronică, el vine sore noi de prin veacul al XIV-lea, de la nepoții lui Dragoș (Chindriș, Petru și Balcu), care s-au așezat aici întemeind cnezatul Ieudului. Dar cite alte familii ale Ieudului nu-si revendică aceeași curgere lină a armoniilor lor prin veacuri? Codul etic al comunistilor, codul de muncă și viață al oamenilor de omenie, a găsit aici un răsăd prielnic, a căzut ca sămînta pe un ogor pregătit.

Acum, în iunie, ferestrele și prispelile caselor din Ieud sint pline de flori. Oamenii pun florile, de obicei, în vase nesmăltuite, în niște receptacole de lut abia modelate, ca și pămîntul efemerelor plante de cîmpie. Ei nu fac geramică, ei nu pun smalturi strălucitoare vietii, ei semnalează doar niște motive. E și aceasta o definiție a Ieudului, lume a modestiei și a discreției, dar deopotrivă a profunzimii, a rădăcinilor, a pămîntului.

Fotografii de ION PREDOSANU ■

MINERILOR

65, pe plan mondial, limita inferioară la care se exploatau zăcămintele de cupru a fost de șase kilograme la tona de minereu extras; azi ștacheta a coborît la trei kilograme și personal cred că în anul 2000 iar și un kilogram de cupru la tonă va socoti acceptabil, ba poate, cine știe, o necuvîntare. Același fenomen se petrece cu alte metale. Bunăoară, acum 15 ani limita inferioară la fier era de 300 kg la tona, dar azi limita a coborît la 200. Și cupru lucrurile se întimplă cam la fel. — Dar dacă se exploatează minereuri în ce în ce mai puțin bogate nu înamnă oare că, prin aceasta, și munca omului devine din ce în ce mai anevoioasă? După cite înțelegem, minerii de la noi de aiurea vor ajunge, în cele din urmă, caute un ac de metal într-un car de că. Or, nici înainte munca lor nu era anevoioasă. Ce va fi miine?

— Poate munca lor va deveni din ce în ce mai ușoară, remarcă geologul Ion Stan. Să exemplific cu mina noastră, roporț la tendințele mondiale. Este adevărat din motivele mai sus arătate, condițiile tehnologice de exploatare se compli-

că; odată cu pătrunderea la adîncimi mai mari sporește presiunea rocilor, infiltrațiile de apă devin mai abundente, temperatura crește (în unele mine din Africa de Sud s-a ajuns să se lucreze la 60 grade, la noi, uneori, la 30 grade), însă tocmai această situație nouă, obiectivă a impus și soluții tehnice noi. De pildă, se utilizează betonul pentru susținerea galeriilor, ceea ce sporește securitatea muncii.

Frederic Mera completează:

— Și condițiile de muncă ale minerilor se îmbunătățesc deși, din punct de vedere pur tehnic, exploatarea se complică. Minerilor noștri li se asigură un microclimat convenabil, iar munca brută tinde să ocupe un loc din ce în ce mai redus, multumită progreselor mecanizării. La noi la Crucea aș menționa îndeosebi mașinile pneumatice de încărcat și puternicele ventilatoare, care absorb gazele de mină și reduc timpul de aerisire. Și transportul spre mină s-a îmbunătățit: pe oamenii noștri autobuzele îi aduc, în prezent, pină la gura exploatării. Ei vin de la Pucioasa-Iacobeni, Șaru-Dornei, Broșteni. Dealtfel, dacă vreți să scrieți despre minerii de la Crucea, trebuie să vă abateți neapărat și pe la Broșteni, în colonia muncitorească.

La Broșteni, școlul viitorului. Nu ne referim la orașelul minerilor, la blocurile noi, la autoservirea ultramodernă de la poalele

muntelui, cu care locuitorii s-au obișnuit pină într-atît încît au devenit obișnuite. Și, dealtfel, aceste innoiri nici n-ar fi putut altera în mintea noastră imaginea idilică a Broștenilor lui Creangă, care dăinuie și va dăinui în vece lată însă că la consiliul popular al comunei vicepreședintele Mihai Erhan ne conduce într-o cămăruță pe ai cărei pereți atîrnă zeci de schițe de sistematizare. Pe una din ele se disting net, pe marginea șoselei colorate în roșu, cinci blocuri cu zece etaje. Deocamdată pe hîrtie de calc, dar miine — adică în 1980, dar totuși miine — ele se vor înălța la marginea șoselei adevărate. Pentru Broștenii lui Creangă blocuri de zece etaje nu înseamnă, pur și simplu, case mai înalte ci altceva, o transformare de esență, marcînd într-un anumit sens, un sfîrșit de epocă demn de acest tumultuos sfîrșit de veac pe care-l trăim într-o lume schimbătoare.

— Chestia cu blocurile-turn vine cam așa — explică Mihai Erhan. În comuna noastră ducem lipsă de terenuri de construit, sintem înghesuți între Bistrița și munte. Cum să ne dezvoltăm, cum să ne extindem? În sus! La început, unii săteni și-au inchipuit că după ce comuna se va urbaniza, după cum se întvede pentru perioadă imediat următoare, vom deveni un orașel de munte obișnuit, cu locuințe nu mai înalte decît să spunem, două etaje. Cînd însă au văzut clar marcate în schița

de sistematizare blocurile de zece etaje le-a venit inima la loc. „Intrăm și noi în rîndul oamenilor”, și-or fi spus.

După acest intermezzo în Broștenii lui Creangă și în cei ai anului 1980, din nou la Crucea. Discuție despre eroism cu artificierul Vasile Azoitei și maistrul Nicolae Bucătaru.

Azoitei a fost „cărbunar” la Comănești, azi lucrează la Crucea. S-a reprofilat, dar mineritul tot minerit rămîne. Ne vorbește, căld și simplu, despre profesiunea sa, nu lipsită de risc. Știm, se iau măsuri, nimic rău nu se poate întimpla, știința prevede tot. Totul în afară de imprevizibil.

— În activitatea noastră intervin situații greoaie, dar te obișnuiești. Important e să nu-ți pierzi cumpătul, să te îngrijești de toate din vreme. Dar oricît te-ai îngriji, tot te poți lovi de surprize. Nici un geolog, nici un aparat din lume nu poate prevedea chiar totul. Și totuși fără eroism nu se poate.

Eroismul muncii cotidiene în exploatarea tot mai săracă și tot mai profunde, căutînd fierul, cuprul, în muntele de rocă, această scormonire febrilă pe care o fac posibilă tehnica modernă și dirigenia mută a artificierului din Crucea. Dirigenia deloc modernă, deoarece vine din timpuri străvechi și fără care n-a existat, nu există și nu va exista nicicînd minerit.

LIONEL NIȚESCU ■

Clinica de neurochirurgie din București — o școală și un nume de prestigiu mondial

Chiar când greșele de inimă de la Cape Town se repetau una după alta, concentrându-ne atenția și speranțele, iar agențiile de presă pronosticau o nouă eră în medicină, nimeni și cu atât mai mult un medic, sint sigură că nici însuși ilustrul Christian Barnard n-ar fi cutezat să spună că s-ar fi perimat afirmația lui Gafton Love, precum că „neurochirurgia este regina artelor chirurgicale”. Specialiști sau nu, cu toții știm că chirurgia sistemului nervos central și mai cu seamă chirurgia creierului este una din cele mai fantastice cuceriri ale științei și practicii medicale și mai știm că ea are în țara noastră o ascendență și o experiență de notorietate internațională. Anul acesta se implinesc 30 de ani de la încetarea din viață a doctorului Bagdasar, întemeietorul neurochirurgiei românești și drept omagiu ne-am îndreptat pașii spre noua și ultramodernă clinică de neurochirurgie care îi poartă numele.

În 1946, maestrul îi lăsa „moștenire” elevului și colaboratorului său, tânărului de 34 de ani Constantin Arseni, drept „clinică” de neurochirurgie un mic pavilion din Spitalul „Central”, cu toate greutățile și inconvenientele lui, condiții precare de lucru, foarte mulți bolnavi și foarte multe semne de întrebare în tehnicile operatorii, în diagnosticarea bolilor creierului, nerezoalitate de nimeni încă pe plan mondial. De-acolo și de-atunci pină la ultramodernă clinică de neurochirurgie dată în folosință anul trecut și care domină prin eleganța ei arhitectonică nu numai Spitalul nr. 9 „Dr. Gh. Marinescu”, dar și o bună parte din cartierul Berceni, este o istorie de 30 de ani de muncă asiduă a profesorului Arseni și a colaboratorilor săi, o viață de om dedicată oamenilor și științei, o istorie în care s-au acumulat certitudini și reușite incontestabile, unele de-a dreptul spectaculoase, în care s-au dat răspunsuri, pentru prima dată la București, la multe întrebări majore ale neurochirurgiei.

De la subsol și pină la etajul X, clinica este astfel organizată încât funcționalitatea ei să fie optimă, să se vină rapid și eficient în ajutorul bolnavului. La 12.30 intră în funcțiune sistemul de gardă pină a doua zi la orele 7 dimineața. Echipa formată din patru neurochirurși, doi anesteziști-reeanimatori, un radiolog, un medic de laborator și un numeros număr de personal mediu, brancardieri, infirmiere... Aici, sirenele salvărilor sună, intră și se opresc des în fața camerei de gardă, venind din toate colțurile țării. Gărzile neurochirurgiei nu sînt ușoare și nu există o oră, să-i zicem, „calmă”. Iată, de pildă, pe 28 mai, în ziua vizitei noastre în clinică, au fost 44 de solicitări dintre care 15 internări de bolnavi în stări grave, iar restul de 29 au avut și ei nevoie de intervenții și tratamente. Din păcate, ca și la „Urgență”, predomină victimele accidentelor de circulație și — s-o spunem fără ocol — betivii care-și fac zob capetele în bătai, în căzături, blocînd astfel un număr serios de paturi, timpul și energia medicilor, o mare cantitate de medicamente și de sînge pentru transfuzii. Tot aici, la parter, odată cu intrarea în funcțiune a clinicii noi, și-a început activitatea o secție nouă — Secția V — recuperare, pentru care, cum mă informează doctorul Ion Tudor, profesorul Arseni a insistat mult și se preocupă în continuare de dotarea ei. „Pe plan mondial recuperarea medicală capătă o pondere din ce în ce mai mare în practica medicală și cu atât mai mult este necesară în neurochirurgie”. Unii bolnavi operați neurochirurgical cu reușite totale sau parțiale rămîn cu sechele care pot fi remediate și oamenii recuperați pentru muncă și viață, prin îngrijiri și tratamente speciale. O parte din tumorile cerebrale operate, traumatismele cerebrale grave, paraplegiile (paralizările), prin tratamente de fizioterapie, balneoterapie, gimnastică medicală, masaj, tratamente logopedice pot ajunge la vindecări complete.

Fără doar și poate, radiologia este mîna dreaptă a neurochirurgicalului. „În ultimii ani folosim metoda cea mai modernă de investigație a afecțiunilor creierului, mă informează dr. Alexandru Constantinescu. Folosim serioangiograful capabil să evidențieze unele malformații vasculare cerebrale, cit și tumori care pină nu de mult nu se puteau observa pe orice timp al circulației cerebrale. Acum avem posibi-

litatea ca într-o perioadă de ordinul secundelor să se execute mai multe angiografii — de pildă, în 5 secunde se pot face 5—10 asemenea radiografii ale creierului și este imposibil să nu se surprindă leziunea”.

De la radiologie și laboratorul complex în care se pot efectua toate tipurile de analize biochimice, sintem invitați să poposim într-o cameră unde sint fizierele de un tip deosebit, unică în felul ei în țară și poate nu numai la noi: arhiva. Realizare legată tot de numele profesorului Constantin Arseni, care, fișindu-și observațiile și bibliografia, a organizat această arhivă în care se pot găsi absolut toate, dar absolut toate, fișele medicale ale tuturor bolnavilor internați din 1935 și pină în prezent.

La etajele I și II avem sălile de operații, 12 săli în care se operează zilnic și nu rareori de 3 și 4 ori într-una singură. Blocul operator C este al operațiilor pe creier, acolo unde poate fi văzut, întîlnit zilnic, profesorul Arseni. În rest, de la etajul III la X, secțiile cu saloane pentru bolnavi, cu peste 550 de paturi, rezerve de la un pat la cel mult patru, gîndite psihologic și cu dotări medicale corespunzătoare. Un etaj întreg cu 64 de paturi este destinat Secției de tumori cerebrale de care răspunde direct profesorul dr. Constantin Arseni.

În februarie anul acesta, profesorul Constantin Arseni a implinit 64 de ani. De ani și ani de zile și-a păstrat obiceiul de a veni în spital înainte de ora șase dimineața. La șapte și jumătate este prezent la raportul de gardă, între 7,30—8 face vizita în saloanele bolnavilor, de unde de asemenea niciodată nu și-a permis să lipsească, de la 8 la 10 este în amfiteatrul clinicii, ținînd cursuri în fața studenților sau a medicilor veniți la specializare ori la perfecționare. Cel tirziu la 10 intră într-una din sălile de operații. Operează în mod curent cam două-trei tumori pe zi, iar dacă sint cazuri deosebite în alte secții, de pildă la doctorul Pietraru, sau la doctorița Sofia Ionescu, mai ales cînd e vorba de tumori pe măduvă, sint solicitate experiența și ajutorul său și intră să dea ajutor la grupul operator B. Aproape cu exactitate de minut, la orele 12,00 coboară la parter la cabinetul nr. 1, unde dă consultații pacienților operați și externăți sau stă la dispoziția familiilor celor internați în secția I neurochirurgie pe care o conduce. Lunca și joia poposește un ceas, două sau chiar mai multe în laboratorul de anatomopatologie, unde alături de colaboratorul său, dr. Nicolae Carp, studiază toate piesele de anatomopatologie rezultate din operații, citește efectiv la microscop lamele cu probele luate. O muncă în egală măsură în avantajul cercetătorului, neurochirurgicalului, clinicianului, omului de știință Constantin Arseni. Se află în curs de apariție un curs de „Semiologie neurochirurgicală”, primul de acest gen din țara noastră, al cărui autor principal și coordonator este. Acesta se adaugă la cele peste 15 volume și tratate de specialitate apărute în țară și străinătate în decursul timpului, la cele peste 300 de articole și comunicări publicate în reviste de specialitate de pretutindeni în lume.

„NEUROCHIRURGIA LA ORA ACTUALĂ ESTE O SPECIALITATE TOT AȚIT DE SIGURĂ CA ORICE ALTĂ SPECIALITATE MEDICALĂ CHIAR UȘOARĂ”

— Tovarășe profesor, știu, cunosc că de multă vreme vă doriți această clinică nouă și că v-ați ocupat de organizarea ei de la subsol pină la ultimul etaj și la ultima încăpere, pină și la culoarea pereților, și la culoarea halatelor personalului. O aveți. Cum vă simțiți în ea?

— Desigur, clinica noastră este foarte modernă și am plăcerea să lucrez în ea cu mai multă mindrie fiindcă, în sfîrșit, există un loc adecvat, propice pentru a depune o muncă grea și de mare răspundere. Mai am plăcerea să știu că este cea mai mare clinică din lume cu acest profil și cu o activitate foarte bogată. Deci doctorii pot să învețe mai mult de-aici, iar profiții pentru pacienți să fie și mai mare.

— De fapt, tovarășe profesor Arseni, la ora actuală neurochirurgia mai poate fi socotită o aventură științifică? Avem sau nu certitudini? Cit știm azi despre creierul omenesc?

— Neurochirurgia la ora actuală este o specialitate tot atît de sigură ca orice altă specialitate chiar ușoară. Ea are un trecut destul de mare, chiar în țara noastră datează de 41 de ani. Apoi tehnica perfecționată legată de perfecționarea tehnicii generale, reanimarea, antibioticele, metodele de investigație au făcut din ea o specialitate care conferă o siguranță, iar ca rezultate nu e deloc mai prejos decît chirurgia generală. Eu sint convins că — precum spunea un autor american, dar el o spunea acum 30 de ani, cînd era doar o axiomă — operațiile pe cap vor fi tot așa de bune, chiar mai bune decît cele pe abdomen. Există operații pe coloana vertebrală și pe cap cu reușite de sută la sută. În cancerele pe creier avem rezultate mai bune, ca procent de vindecare, mai mari decît în restul organismului. Și neurochirurgia are un avantaj în plus în sensul că pe viu se pot face unele constatări clinice care mai au unele semne de întrebare, deci se pot efectua cercetări directe. Așa încît oamenii deja știu că rezultatele sint din cele mai bune și vin cu destulă încredere.

— Îmi puteți da un exemplu?

— Există o metodă așa-zisă stereotaxică, adică se introduc diferite ace în creier și prin calcule matematice se poate depista orice zonă din creier bolnavă. De peste 15 ani această metodă se utilizează în unele forme de epilepsie, parkinsonism și boli manifestate prin tremurări ale membrilor. De cîteva ani, tot prin aceste metode se introduc în creier diferite substanțe radioactive, în scop de tratament al unor cancere. Aceste metode sint încă în studiu, dar rezultatele de pină acum obținute par a fi destul de bune, chiar și în unele afecțiuni vasculare, ca dilatații de vase din creier. Pentru majoritatea oamenilor, bineînțeles care nu sint medici, creierul este un fel de enigmă. Pentru noi creierul este un organ tot așa de bine cunoscut ca și celelalte organe din corpul omenesc. Îl cunoaștem ca funcție, circulația singelui, ca aspect, pentru ca atunci cînd operăm o zonă să ținem seamă de toate aceste lucruri. Desigur este mai delicat ca funcție în comparație cu restul organelor și are un mod special de reacție față de leziuni și față de actul operator. Acestea sint singurele lucruri care fac punctele nevralgice în operațiile pe creier. Desigur, viitorul va rezolva și aceste probleme.

— Cum se pun în balanță pentru un medic care operează pe creier reușita și eșecul?

— Ca și pentru chirurgul care operează abdomenul, plămîni, ochi. Desigur, timpul este mai lung din cauza fineții actului operator. De aceea, la noi, în multe situații, operațiile se fac parțial sau în mai mulți timpi, pentru că una radicală pune în pericol viața individului. Insuccesul se produce din cauza faptului că oamerii vin prea tirziu, leziunile sint prea întinse și, lăsînd o parte în creier, acestea dau reacții variate și de-aici eșecul. Dar cu o experiență mare și cu o prudență deosebită foarte multe eșecuri pot fi evitate. Bolnavii care prezintă leziuni neurochirurgicale în creier sint sortiți morții dacă nu se operează. Vindecarea sau ameliorarea lor se datorează acestei specialități.

— Ce boli ale creierului survin mai frecvent? Care ar putea fi cauza lor?

— Neurochirurgia la ora actuală are un domeniu foarte vast. În afară de procesele tumorale din creier și măduvă, care sint preocuparea cea mai mare și mai grea la ora actuală, avem traumatismele craniene și medulare, care sint din ce în ce mai multe în toate țările din cauza vieții moderne și constituie un mare pericol social. O preocupare mare a neurochirurgicalului noștrii este tratarea chirurgicală a afecțiunilor vasculare ale creierului, avînd rezultate bune, iar un viitor mare îl va avea chirurgia funcțională, adică tratarea unor mișcări involuntare, tratarea epilepsiei și chirurgia durerii care ia o amploare mare din cauza frecvenței cancerului.

— Cu ce se ocupă chirurgia durerii?

— Cu afecțiunile dureroase în care nu se poate ataca direct cauza bolii, sau nu se poate trata prin mijloace conservatoare. De exemplu, unul are o durere în față, altul într-un membru din cauza unui accident, din cauza comprimării nervilor. Se tratează neurochirurgical.

— Tovarășe profesor, cunosc că în cei 41 de ani de activitate ați abordat și acoperit toate ramurile neurochirurgiei. V-aș întreba dacă în ultima vreme ați urmărit cu predilecție anumite maladii.

— Mă preocupă mai ales tumorile creierului, chirurgia durerii, chirurgia unor mișcări involuntare, chirurgia unor afecțiuni vasculare și chirurgia unor tumori din profunzimea creierului, metodă abordată pentru prima oară în lume de noi și care se credea intangibilă. Tratamentul unor tumori din profunzimea creierului, care e recunoscută în toată lumea ca metodă a mea, ca și tratamentul așa-ziselor craniostenoze, adică lipirea precoce a oaselor craniului care nu dă voie să se dezvolte normal creierul, tratamentul unor parazitoze de creier și al unor forme de tuberculoze ale acestuia.

— Care este, după opinia dumneavoastră, viitorul școlii românești de neurochirurgie?

— Una din plăcerile noastre este că neurochirurgia românească se situează pe un plan internațional destul de frumos, cu părți pozitive evidente. Sint chiar puncte în care noi i-am depășit pe străini și sper că ea va progresa deoarece are toate atuurile. În toate centrele universitare s-au făcut clădiri adecvate, s-a dat și se va da toată aparatura necesară, mai ales că la ora actuală forurile conducătoare de partid și de stat au dispus crearea unui centru național de neurochirurgie, pentru care va contribui la o bună dezvoltare a acestui domeniu medical din punct de vedere practic, științific și de cercetare.

ÎN UMBRA CHIRURGIEI ȘI A CHIRURGIILOR, O LUME DE MEDICI NU MIȚI ANESTEZIȘTI LUPTĂ SECUNDĂ CU SECUNDA CA VIAȚA SĂ ÎNVINGĂ

„...Pensetă... Aspiră!... Atenție! Foaie-fecă! Aspiră din nou”. Tăcerea e gravă, liniște apăsătoare, cuvintele — comenzi monosilabice. Se aud respirațiile celor din jur. Lampa uriașă, rotundă din tavan străpunge cu nemiloasa ei lumină fețele acestor oameni în halate albe și salopete bleu, cu măști la gură, făcîndu-le livide. Se operează. Sub ceasfaturi sterile, pe masa de operație, lăsînd să se vadă doar brațul stîng și un cerc de cîteva centimetri pe partea stîngă a gîtului, este un tînar de 22 de ani, A. Chiriță. Nu se știe prin ce hazard al naturii el suferea de acel torticolis spasmodic, avea gîtul strîmb sau, cum spun medicii, avea o poziție vicioasă a capului și în plus acele mișcări involuntare din musculatura gîtului, nu numai inestetice, dar atît de supărătoare pentru cel suferînd, incomodîndu-l în orice muncă ar face, dar mai cu seamă creînd la cei sensibili complexe psihice pină la tragism. „Există foarte multe tehnici operatorii în lume, îmi explică medicul primar Leon Dănaș, mîna întîi în echipa care operează, dar rezultatele sint parțiale. Prin tehnica profesorului Arseni, care are aproximativ 200 de cazuri operate, rezultatele sint mai mult decît bune. Și sint recunoscute pe plan mondial. Sint comunicate și mulți medici străini vin să vadă cum operăm noi”. Operația are două etape. Prima, constînd în secționarea unor rădăcini ale nervilor spinali cervicali, a fost efectuată de profesor. Acum, timpul doi îl execută unul dintre colaboratorii săi apropiați. Dar reușita oricărei operații, mai ales în neurochirurgie, depinde considerabil de mult, vital așa spune, și cred că termenul nu e impropriu, de o categorie de medici a căror muncă rămîne cel mai adesea anonimă și, de ce să n-o spunem, uneori nerecunoscută la adevărata ei valoare: anesteziștii. Anesteziștii-reeanimatori. Ghemuită pe un scaunel, cu degetele fixate de brațul tînarului de sub ceasfaturi, urmărîndu-i secundă cu secundă pulsația vieții — doctorița Aurelia Gontea. De 12 ani în specialitate, de 12 ani numai în serviciul neurochirurgical și al bolnavilor-problemă, care ajung pacienții saloanelor de reanimare, de terapie intensivă, cum se spune științific, sau de reanimare cum i se spune mai adeseori. A reanima nu înseamnă oare a reinvia? Și cîte oameni n-au fost scoși din comă, adică aproape din neființă, și li s-au redat funcțiile vitale și sănătatea de către acești medici fără de care nu numai chirurgia, dar și alte ramuri ale medicinei nu mai pot supraviețui, nu mai pot progresa. Anesteziștii sint primii care pregătesc bolnavul pentru operație, iar la cli-

nica de neurochirurgie sint primii care îi veghează după intervenție în sălile de trezire aflate în vecinătatea sălilor de operații. Nu o dată, aproape zilnic, se operează în toate sălile. Sint zile cind fiecare dintre cei 12 medici ai serviciului de anestezie-reanimare asigură anestezia la trei și patru operații, iar o schemă de anestezie nu se aplică în bandă și nici pur și simplu, oricâtă experiență ar avea medicul. „O greșeală a unui anestezist e chiar mai gravă decît a unui chirurg, mă asigură doctorul Dumitru Bacă, șeful acestui serviciu. Dacă un anestezist aplică nu o schemă greșită sau necorespunzătoare tipului de intervenție chirurgicală, așa ceva e imposibil, dar un miligram de substanță în plus poate să fie fatală bolnavului”. „Sau dacă nu ar urmări cu atenție momentele operatorii, fiindcă funcțiile vitale ale omului sint legate de acestea, iar asigurarea lor este în mîinile anestezistului”, cum îmi precizează doctorita Gontea. Dînsa, ca oricare alt confrate, poate asigura anestezia și reanimarea ori de cîte ori este nevoie în orice tip de afecțiune neurochirurgicală. deși pasiunea sa e una singură, dar asta e altceva. Este în curs de elaborare a tezei de doctorat privind „Anestezia și reanimarea în meningioame” — un tip de tumoră benignă, cum îmi explică, în care șansele de supraviețuire sint foarte mari dacă nu survin complicații. „M-am oprit la acest subiect fiindcă din punct de vedere chirurgical este atît de bine pus la punct, iar printr-o anestezie și reanimare corecte șansele de supraviețuire cresc foarte mult. Profesorul are pînă acum 1500 de cazuri de meningioame operate, cu una din mortalitățile cele mai reduse din lume”. Dealtfel, munca de cercetare, străduința pentru perfecționarea metodelor și sistemele de anestezie în neurochirurgie reprezintă o preocupare continuă în tot serviciul de anestezie-reanimare, de care tinărul, foarte tinărul lui șef, doctorul Bacă, nu e străin. Doctorul Romeo Mateescu aplică în cadrul unei cercetări personale glicerolul, glicerina sterilă, în a deshidrata creierul cu tumori cerebrale. De asemenea, de edemul cerebral se ocupă și dr. Alexeanu, doctorita Alexandra Cassian studiază de cîțiva ani tulburările respiratorii în traumatismele cranio-cerebrale, dr. Dan Codreanu anestezia cea mai eficientă în malformațiile vasculare cerebrale, iar doctorul Bacă și-a propus ca teză de doctorat cateterizarea, printr-o anumită metodă, a venelor mari de la baza gîtului. Dar din sălile de operații, acești 13 medici se întorc în acele saloane de terapie intensivă unde se află cazurile cele mai grele, unde lupta pentru viață se dă secundă cu secundă, clipă de clipă și unde anestezistul trebuie să dea iarăși toată măsura puterilor și priceperii sale și unde ceasuri întregi trebuie să vegheze bolnavul.

ÎN MEDIE 300 DE OPERAȚII PE AN

La etajele VIII și IX, la secția III neurochirurgie, secția de patologie medulară, cum i se spune științific acolo unde se încearcă rezolvarea a tot ceea ce înseamnă boli ale coloanei vertebrale și ale măduvei, l-am întilnit pe șeful secției, doctorul Napoleon Pietraru, de 27 de ani în serviciul neurochirurgiei, elev al profesorului Arseni. L-am regăsit modest ca întotdeauna și cu aceeași admirație față de maestrul care l-a format. Mi-a declarat că „dînsul m-a creat ca neurochirurg, și îl consider al doilea părinte. Primul e cel care mi-a dat viață, al doilea cel care mi-a dat meseria”. Îl întreb dacă poate să-mi spună cite operații a efectuat în acești 27 de ani și-mi răspunde, mai în glumă, mai în serios, că un medic la 53 de ani nu-și face bilanțul dar pot cu aproximație să află singură, dacă în medie ajunge cam la 300 pe an dar sint zile cind face și 2—3 intervenții pe zi. Care sint satisfacțiile sale? Gîndiți-vă că vin bolnavi paraplegici (adică paralizați — n.a.) complet din cauza unor tumori benigne pe măduvă, a unor meningioame sau neurinoame și care chiar pe masa de operație încep să facă mișcări. Ce satisfacții mai mari poate trăi un om care a vrut încă din copilărie să fie chirurg? Sau în hernii de disc cu paralizii în picior, imediat după intervenție, cum ajung la pat, îl mișcă?! Să vă mai redau un caz. H. I. cu paraplegie completă timp de 8 luni,

datorată unui meningiom în regiunea coloanei toracale, la 3 săptămîni după ce l-am operat a început să miște piciorul drept, iar la scurt interval mișca și celălalt picior, dispărînd și tulburările de sensibilitate. Or, asta greu se întimplă, după o perioadă atît de lungă de paralizie. Rezultate spectaculoase se obțin și în secția de neurochirurgie infantilă, specialitate de care se bucură foarte puține țări în lume și al cărei părinte este recunoscut a fi tot profesorul Arseni, la fel cum e recunoscut în țară și străinătate drept creatorul secției de neuroortopedie, rămasă la ora actuală unică în lume.

CICI IORDACHE ■

Oameni care zîmbesc...

— Spuneți-mi, vă rog, tovarășe profesor, cînd credeți dumneavoastră că un medic își justifică profesia în societate?

— Profesorul meu, Bagdasar, spunea că dacă, în viața lui, un medic operează două sau trei cazuri grave, tumori de pildă, și readuce oamenii la viață, și-a justificat menirea de medic.

— Aceasta în calitate de chirurg; dar ca medic în general?

— Răspunsul este același: să salvezi cîteva vieți, prin intervențiile tale, de orice natură ar fi ele.

— În viața dv. de pînă acum ați salvat multe vieți?

— Eu, în viața mea, am făcut peste 10 000 de operații; nu am pretenția să spun că pe toți acești oameni i-am salvat, dar pe foarte mulți din ei da.

— Vă rugăm să ne vorbiți de cîteva cazuri foarte grave.

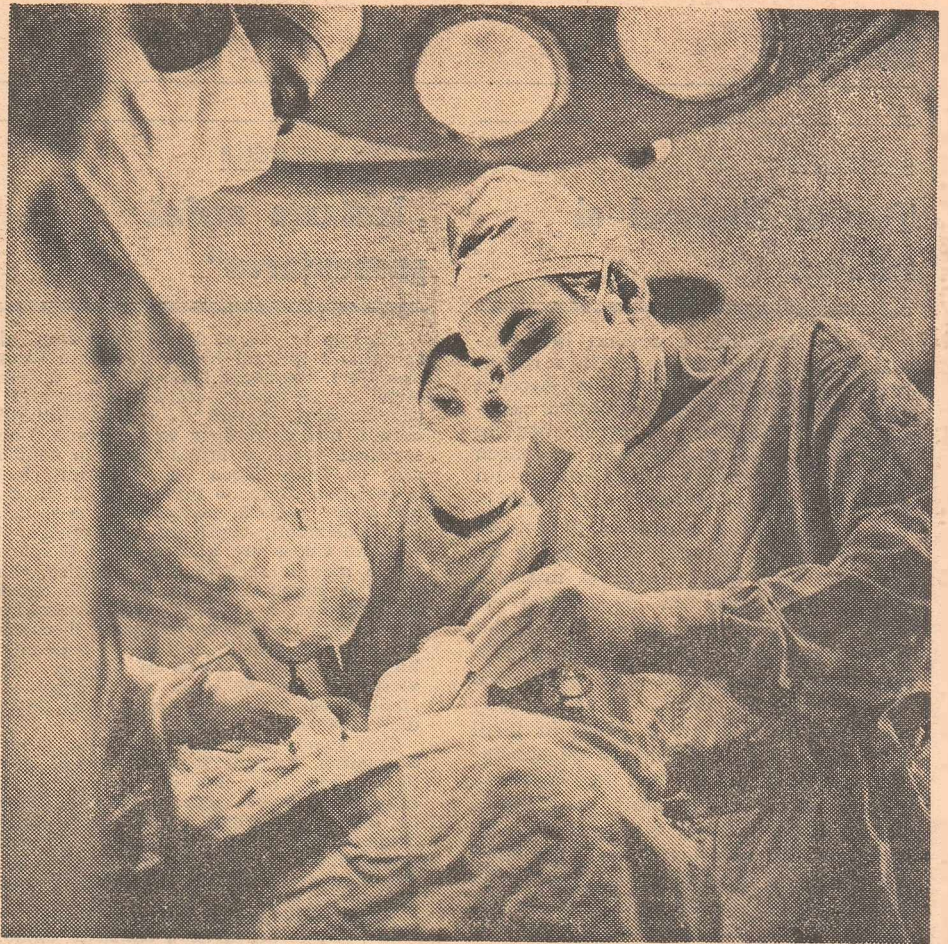
— Uite, ieri a venit la mine un om pe care l-am operat acum 19 ani. Toată calota lui era „invasată” de un mare chist hidatic. Trăiește. Între timp s-a și căsătorit și are chiar și un copil. Cazul lui a fost publicat și de unele reviste de specialitate străine. Dacă vreți să-l vezi, se află sus, în salon.

Sau n-am să uit cînd m-am dus la Rîșnov, la Castel: am scos bilet, am dat să intru, dar femeia care controla biletele se așază în fața mea și mă întrebă: „Dumneavoastră nu sînteți profesorul Arseni?” Ba, da; dar ce, eu nu am voie să vizitez Castelul?, i-am răspuns. M-a privit de gît și m-a sărutat „în vîzul lumii”. De ce crezi? Cu mulți ani în urmă îi operasem soțul pentru o plagă cranio-cerebrală căpătată în război. Ulterior îl operasem de un abces în creier și iar îl salvasem.

Și uite, îți mai zic o întîmplare: nu demult, pe la sfîrșitul unui decembrie, coboram, lîngă Intercontinental, din mașina „31”. Era un vînt puternic și un ger cumplit. Abia ce cobor și un pieton, un intelectual se vedea, îmi prinde mîna și mi-o sărută. Mă jenasem de-a binelea că un om, la vîrsta lui, își scosese pălăria pe un asemenea ger și-mi sărutase mîna. Știi, oamenii care au avut dureri mari, de care i-ai scăpat, i-ai vindecat, nu te uită niciodată. Rămii în conștiința lor. Această satisfacție nu trebuie să te înfumureze, să te îndepărteze de oameni, ci să te apropie de ei tot mai mult.

Alte cazuri grave, alți oameni peste care plutea spectrul morții, acum, ne zîmbesc:

I.V., 47 ani, din Drobeta-Turnu Severin, strada Semenicului nr. 15, a venit la profesorul C. Arseni, încercînd ultima șansă de supraviețuire. Diagnostic: angiom parietal stîng, cu hematom intracerebral subiacent. Profesorul l-a încurajat și apoi l-a operat.

Fotografii de ELENA GHERA ■

După scurt timp de la operație, I.V. a părăsit spitalul vindecat, cu sechele minime. De curînd a venit la control.

— Se simte bine?

— Da, evoluează tot spre bine.

Mă apropiu de un tînăr care se află întins pe pat. Doctorul Alexandru Constantinescu, care a avut amabilitatea să mă însoțească și pe mine prin cîteva saloane, îl invită să se ridice.

— Cîți ani ai?

— 23.

— De ce te bucuri mai mult?

— Că o să pot să pictez; știți, am terminat liceul de arte plastice și lucrez și în ceramică.

V.I.C. a venit din Constanța, strada Crinului nr. 9, lovit de una dintre cele mai chinuitoare boli: torticolis spasmodic. Boală în care capul și privirile se rotesc continuu. A fost operat de profesorul Arseni, zîmbește, e vindecat. Va putea, în sfîrșit!, să mediteze asupra picturilor sale cu o privire statornică, liniștită.

S.G., 47 ani, învățător în Negoiești, județul Vaslui. Suferea de același torticolis spasmodic. Auzit că profesorul Arseni are cele mai bune rezultate din lume în tratarea acestei boli, și-a pus întreaga speranță în competența sa profesională și l-a căutat. În fișa lui de spitalizare citesc: „operat, vindecat, întors la catedră”.

A.T., 62 ani, din București, strada Petru Maior nr. 12, de profesie medic veterinar imunolog. Diagnostic: angiom cu hematom intraventricular frontal drept. A venit în stare gravă: nu putea merge, nu putea vorbi, fiecare obiect sau ființă îi apăreau dublate. Familia era în pragul disperării. A fost operat de o lună de profesorul Arseni. Punem aceeași întrebare,

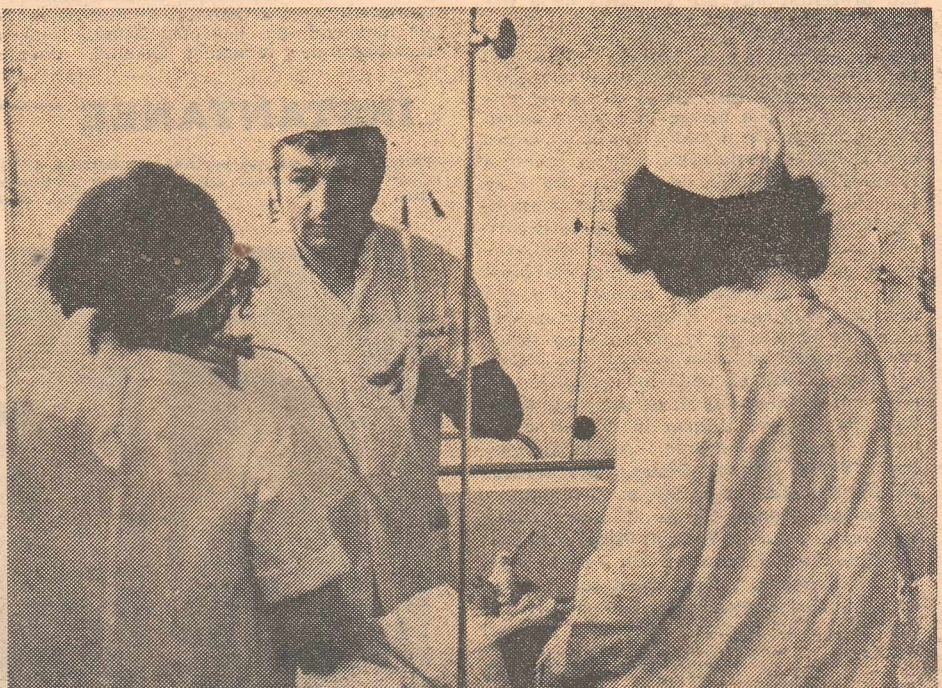
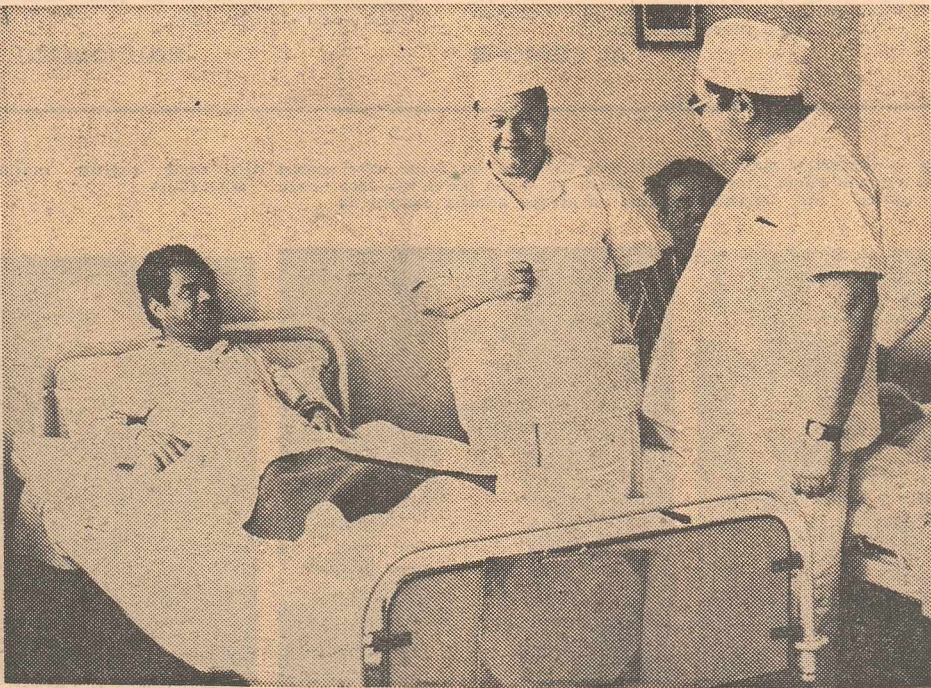
aparent banală: Cum vă simțiți? „Am început să umblu, văd bine, vorbesc...” Pe fața medicului veterinar A.T. citesc un zîmbet optimist.

N.D., 33 ani, din Ploiești, strada Petrolului nr. 109. „Am fost operat de tovarășul profesor Arseni, acum 19 ani, mai precis la 16 octombrie 1957, cînd eram copil. Sufeream de o hidatidoză a calotei craniene, fronto-parietală bilaterală, adică foarte întinsă. Știu că am fost salvat de la moarte de tovarășul profesor, și pentru că m-am simțit bine, m-am căsătorit, am și un băiețel de 6 ani care cred, îi doresc din tot sufletul, să fie sănătos”. De ce vă aflați aici? „Am venit pentru control; totdeauna cînd plec de aici, plec mai optimist”.

Medicii Alexandru Constantinescu și Leon Dănilă îmi vorbesc despre un alt caz deosebit de grav, operat tot de profesorul Arseni, în 1949: tînărul, pe atunci, C.J., a fost operat de o tumoră benignă (meningiom), de 910 grame, una din cele mai mari tumori din lume. C.J. a fost salvat și medicul Al. Constantinescu ni-l arată într-o fotografie, într-o revistă de specialitate, printre alte cîteva exemple unice în neurochirurgie. Aflu că C.J. trăiește și lucrează și la ora actuală.

Un prieten i-a spus nu demult profesorului Constantin Arseni: „Dumneata, profesore, operezi mai ușor decît ai mîncă la o recepție”. „Păi, da, i-a răspuns profesorul; lucrul cel mai ușor de făcut este acela pe care îl știi mai bine. Pînă acum, eu știu că am făcut peste 10 000 de operații. Nu-mi amintesc în schimb să fi participat și la tot atîtea recepții”. Este pilda unei vieți a cărei rațiune de a fi nu este alta decît salvarea altor vieți.

N. GRIGORE MARAȘANU ■

BLOCNOTES

Teatrul Național și tradiția

Teatrul Național a deținut întotdeauna un post central în cultura românească, el asumându-și pe lângă sarcina de a crea o literatură dramatică originală, de a menține vii operele noastre clasice, de a păstra contactul cu marea literatură universală — obiectivele lui de prim rang — și funcția de a întreține în general o atmosferă de interes pentru gândire și artă. Adevărul e că, în timp, el a găsit forme și mijloace pentru a participa la dezbaterile de idei și la difuzarea culturii (a tipărit reviste, a editat colecții de literatură dramatică, a organizat conferințe cu ilustrații despre istoria teatrului etc) iar această activitate a strâns în jurul său mereu alte contingente de spectatori, înălțându-l în stima lor. Credința noastră e că „Naționalul“ care poartă răspunderea calității și gustului spectatorilor are îndatorirea de a îmbogăți și aprofunda formele de atragere și de educație a publicului, mai ales ale publicului tânăr, ale celui public de care depinde ziua de mâine a teatrului și, în general, a culturii, consolidându-i simțul valorii, amintindu-i reperele de aur ale literaturii și artei, însușindu-i pasiunea meditației politice și a responsabilității morale, civice.

Pentru noi toți e limpede că Teatrul Național nu poate fi credincios trecutului său decât combatând orice forme de închistare, de rutină, de nepăsare, și alinându-se cu noul, cu aspirațiile, cu perspectivele de devenire ale acestor țări care, însuflețită de idealurile socialismului, luptă pentru triumful umanului în om și în lume.

RADU BELIGAN ■

CRONICA PLASTICA

Salonul umorului-junior

Expoziția de caricatură, găzduită zilele acestea la popularul Ateneu al tineretului din Aleca Alexandru, se cheamă Salonul tinerilor caricaturisti și ar putea fi considerată, cu destule temeiuri, o replică la recent încheiatul Salon al umorului de la Galeria de artă ale Municipiului București. Deși cițiva din cei ce-și prezintă aici cele mai bune desene au fost invitați și la Salonul-senior, avem de-a face, totuși, cu două moduri de umor mult prea diferite pentru a mai pricepe ceva. În prima manifestare, dominată de nume foarte cunoscute ale genului, stăruia un soi de naz spectral, pe care l-am putea numi umorul just și care, în multe privințe, seamănă cu dojana. Erau dojeniri, de pildă, o seamă de lucrători din serviciile publice precum și toți acei cetățeni care, cu toată osteneala umoriștilor noștri de toate virstele, se înconțrează să nu-și ia bilet la tramvai. Se mai aflau la Salonul-senior unele desene de merit dar am fi nedrepti să conchidem că ele dădeau majoritatea.

În expoziția tinerilor de la Ateneu lor, primitor de ani de zile cu plasticienii în curs de afirmare, aflăm caricatura pe care, cu răbdare, o așteptăm în toate selecțiile de umor. Vreau să spun că desenele prezentate aici are calitatea de a urmări idei de natură să intereseze inteligența omenească de la noi și de pe altă parte, păstrind, cu toate acestea, un caracter și semnificativ deosebit de bun al bunei caricaturi românești. Ce-ul arată tendința umorului de a merge la cauzele adinci ale lucrurilor, de a vedea lanțul de cauze care naște aberația. Din asta și tendința firească a umorului de calitate de a se impune fără ajutorul cuvintului, al explicației, al „poantei“ complementare. O caricatură este bună atunci cînd, în sine, desenul ei este generator de haz. Se înțelege că, în caricatură, scopul nu scuză niciodată mijloacele. Temele Salonului-junior sînt bine centrate pe un scop superior și anume educația inteligenței. Publicul este invitat să vadă mecanismele cîmice ale cotidianului și, cu sprijinul acestora, tot ce este diform în cîmpul existenței raționale. Expun: Anton Dragov, Radu Vaida, Molnár Dénes, Ivan Kánev, Daniel Ionescu, Aurel Ștefan Alexandrescu, Mihai Boacă, Silviu Cimpoacă, Ion Vlăsceanu, Nicolae Viziteu, Mihai Pinzaru — Pim, Raul Tiganu, Sorin Postolache, Adrian Cursaru, Leonte Năstase. Expun, de fapt, majoritatea graficienilor care fac de citiva ani pagina „Racul“ a revistei noastre.

TUDOR OCTAVIAN ■

CRONICA FILMULUI

„Instanța amină pronunțarea“

Aflat la cel de al doilea său film de actualitate (primul fusese „Stejar extremă urgență“), regizorul Dinu Cocea, autorul seriei de „Haiduci“, atacă de data asta o problematică majoră: responsabilitatea omului față de propria sa conștiință. Dacă scenariul scris de Mihai Oprea în colaborare cu Dinu Cocea și Gabriel Iosif Ghiuzbaian oferea o premisă doar, în cea mai mare măsură, pentru realizarea unui film pasionant, captivant, îndrăzneț etc. — Dinu Cocea are meritul de a fi speculat la maxim această doar premisă, realizând o peliculă în care se simte munca de laborator, o concepție regizorală proprie. Dacă rezultatul poate fi discutabil din anumite puncte de vedere, este absolut cert că Dinu Cocea se află la acea virstă pe care ne place să o numim a „maturității artistice“ — din punct de vedere profesional, firește.

Trei foarte buni actori de film — Ion Caramitru, Valeria Seciu și George Motto — aduc un plus de autentic și de prospețime unor roluri construite destul de linear: dealtfel, filmul nici nu își propune altă realizarea unor caractere memorabile, ci spectaculosul unui proces. Pe care, dealtfel, îl și atinge în cîteva momente.

Formula abordată încă din subiect nu este nouă — aceea de a cunoaște vinovatul chiar din primele secvențe ale peliculei — întotdeauna însă această formulă

atrage, cu atît mai mult cu cît nu este ușor de realizat. În cazul de față însă, miza rezolvării mi se pare destul de subțire: un posibil accident de mașină al unei fetițe o determină pe mama acesteia, una dintre principalele martore, să declare adevărul justiției.

Ceea ce este însă important, repet, este nivelul profesional atins de acest film — și, poate că în primul rînd, cel tehnic. Imaginea — Octavian Basti — întreaga coloană sonoră (deși se abuzează uneori de anumite efecte acustice, parcă pentru a sublinia și mai mult acele momente în care, scenic, filmul scade ca intensitate), muzica lui Richard Oschannitzky — formula inedită a genericului chiar — toate acestea sînt stăpînite de regizorul Dinu Cocea cu siguranță, sobrietate, aș spune cu eleganță uneori.

Cîteva apariții episodice (oare de cîte ori ni s-a strîns sufletul descoperind mereu că avem niște formidabili actori de film, actori cu care s-ar putea mindri multe țări ale lumii, dar cărora nu li s-au creat roluri pe măsură?!) devin veritabile secvențe de antologie, cum ar fi cele cu Jean Constantin de pildă, care este de-a dreptul uluit! (apropo de generic: folosind o formulă supărător de „imprumutată“ din anumite maniere de reclamă ale filmului occidental: „cu participarea extraordinară a...“, alături de Jean Constantin apare și numele lui Florin Pierșic; nu apare însă în film!?! Sau, dacă apare, atunci a reușit să-și facă o mască atît de perfectă încît faptul că nu-l recunoaștem nu poate fi decît meritoriu).

În sfîrșit, un film de dezbateri, bine intenționat și tensionat pe alocuri, marcînd un pas, categoric, în ceea ce privește lărgirea sferei tematice a filmelor noastre de actualitate. Ceea ce nu înseamnă puțin!

HORIA PATRAȘCU ■

„Comedia de modă veche“ la Teatrul Național din București cu CARMEN STĂNESCU și MIHAI FOTINO. Fotografie de Emanuel Tânjaclă.

DIN FOTOLIUL SPECTATORULUI

O dansatoare

Cei care au urmărit de-a lungul anilor prezența Larisei Șorban pe scena Operei Române din Cluj-Napoca consideră, pe bună dreptate, că fiecare apariție a acestei dansatoare de excepție echivalează cu o sărbătoare a dansului. Ea a dat viață aproape tuturor rolurilor celebre din literatura de balet, metamorfozînd spectacolul într-un autentic ritual, celebrat cu dăruire și har.

Esmeralda, Giselle, Zarema sînt doar cîteva nume de personaje cărora Larissa Șorban le-a dat identitate artistică. Din piruete, din sărituri, din unduirea brațelor, această dansatoare a construit o lume, în care dobindește credit exuberanță romantică a frumoasei gitane vegheată de monstrul de la Notre-Dame, iubirea biruitoare de moarte a Gisellei, devine

credibil, într-un cuvînt, tot ceea ce rezistă, altminteri, doar între limitele unei convenții declarate.

Dacă „Lacul lebedelor“ este o piatră de încercare pentru fiecare ansamblu de balet, rolul dublu Odette-Odille constituie pentru o dansatoare de clasă prilejul unei demonstrații de virtuozitate și sensibilitate. Odette și Odille create de Larissa Șorban reprezintă o investiție interpretativă impresionantă. Grație acestei interpretări care se alimentează dintr-o generoasă gamă de expresii — încorporînd deopotrivă elemente de tehnică de dans desăvîrșită și resurse actoricești ample — povestea plasată într-un teritoriu eminent metaforic primește dimensiuni dramatice.

Sînt artiști care prin simpla lor apariție în scenă polarizează atenția sălii. Din această categorie face parte Larissa Șorban. Aplaudînd-o în „Lacul lebedelor“, publicul — pentru care prezența acestui nume pe afișe prefigurează totdeauna un eveniment — omagiază o mare dansatoare.

AL. COVACI ■

NELU IONESCU ■

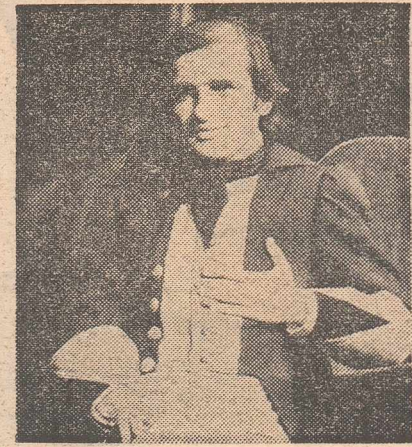
INSTANTANEE

EUGEN BARBU, un scriitor care nu poate trece incognito

FLORINA CERCEL și GEORGE MOTTO într-o secvență din viitorul film Marele singuratic, după cartea lui MARIN PREDA

GRIGORE GONȚA, un actor care atunci cînd apare pe scenă parcă își cere scuze pentru că atrage atenția asupra sa

Un tînăr regizor matur DAN PIȚA

CRONICA MUZICALA

Revistă sau concert?

Bucureșteanul știe sau a auzit că de pe vremea lui Tănase revista este un spectacol minunat unde cîntă cele mai en vogue vedete ale muzicii ușoare, unde se spun cele mai noi glume, unde se critică relele toate cite se cer a fi îndreptate pe lumea asta. Deci se așteaptă să găsească aici muzică, satiră și umor. Dar la revistă mai sînt și dansurile. Dansuri în stil de music-hall, cu dansatoare frumoase și bine antrenate cum erau „baletistele“ lui Conu Costică (toate aceleași înălțime, același picior, același costum) ori dansuri mai moderne, pline de inventivitate, ritmice ori acrobatiche, așa cum se puteau vedea acum zece ani și mai bine la teatrul de pe Calea Victoriei, cînd maestrul de balet era Oleg Danovschi și cînd erai cu siguranță impresionat de un dans acrobatic intitulat „Păianjenul“, care a avut apoi mare succes în toată lumea și a ținut afișul la Las Vegas stagiuni de-a rîndul. Dar **ou sont les neiges d'antan?**

Pentru că, din păcate, deși pasiunea bucureșteanului pentru revistă a rămas aceeași, revista nu prea mai seamănă cu aceea de pe vremea lui Tănase. La Savoy muzica ușoară s'chioapătă și George Enache împreună cu Doina Badea nu ne mai pot convinge. Tot la Savoy cîntă o altă solistă, mai puțin renumită, dar cu o voce frumoasă, caldă, plină de sensibilitate — Anca Liana. Nici compozitorii în afara lui Vasile Veselovschi și nici regizorii nu au prea mare încredere în ea, astfel că în **Căruta cu paie** Anca Liana poate fi ascultată numai într-un delicat și emoționant moment folk. Apoi, satira a cam fost pusă în cui și mai strălucește doar pe frontispiciul teatrului. Iar bucureșteanul face haz de necaz, auzind aceleași glume despre ilicți, barmani verși ori frizeri ciubucari, pe care sînt siliți să le debeatze actori cu incontestabile și nevalorificate calități artistice, cum sînt Alexandru Luțescu, Mihai Perșu, Al. Arșinel, Ioana Casetii, Lucia Boga, Cristina Stamate sau comicii Nae Lăzărescu și Horia Căciulescu. Lipsesc autorii noi, lipsesc temele noi, lipsesc în ultimă instanță curajul de a le aborda. Și mai lipsesc coregrafii de talent, profesioniștii adevărați care să știe ce au de făcut cu o trupă de dansatori atît de inzeștrati cum este aceea a Teatrului „C. Tănase“. În acest timp spectacolele acestui teatru — supranumite reviste — strălucesc doar prin multitudinea paietelor a toaletelor cu lamă-uri și a figuranțelor topăitoare plătite cu seara. Haida-de, gusturile noastre au mai evoluat între timp, dar regizorii de la „Tănase“ se pare că nu știu prea bine lucrul acesta.

Am revăzut joia trecută un alt spectacol de revistă, la un alt teatru bucureștean care are o secție specializată: „Ion Vasilescu“. Spectacolul se cheamă **La ora II și-un sfert... Concert**, iar teatrul a fost deseori lîntă acidității cernelii criticilor care vizau „modestia“ unor astfel de spectacole. Și într-adevăr, ca dotare tehnică și chiar artistică, acest teatru, adesea itinerant, se dovedește mai modest. Într-un spectacol care se intitulează „concert“, dar care se vrea — prin stilul alternării unor tablouri coregrafice, muzicale și comice — o revistă, apar doar patru dansatoare și doi dansatori, trei actori prezentatori și o întreagă pleiadă de cîntăreți. Căci dacă spectacolul acesta nu are nici o idee cu cap și coadă, nici glume de bun-gust, ca să nu mai vorbim de satiră (autor Harry Negrin), dacă nu are nici un fel de coregrafie, cei cîțiva dansatori fiind obligați să facă figuratie, în schimb în spectacol se poate asculta multă muzică ușoară și de calitate. Pentru că teatrul acesta are, nu știu cum se face, cea mai bună garnitură de cîntăreți de muzică ușoară. Sînt aici angajați solisti de frunte cum sînt Cornel Constantin, Păunița Ionescu, Doina Spătaru-Olinescu, ori cîntăreți de reală înzeștrare cum sînt Petre Geambașu — o voce excepțională, Ion Ulmeanu, Nicolae Niteșcu,

Dorin Anastasiu — un „trio“ mai puțin la modă, dar care cîntă curat și cu muzicalitate, Luchi Marinescu, agreabilă cîntăreață de varietate, și Rodica Paliu care-și continuă cu o extremă modestie dar cu real talent și profesionalism o carieră aproape neștiută. Acompaniamentul asigurat de orchestra condusă cu maximă competență de compozitorul Valențiu Grigorescu concură și el la o realizare muzicală notabilă. Și atunci de ce concert cu pretenții de revistă, cînd se putea mai bine și mai simplu „Concert de muzică ușoară“?

NICOLAE SPIRESCU ■

CRONICA DISCULUI

Muzică simfonică, jazz și poezie

● Un nou disc din seria „Istoria muzicii universale în exemple“, editat în colaborare cu muzicologul Zeno Vancea, este dedicat muzicii de operă din secolul al XIX-lea și în special impunătoarei creații a lui Richard Wagner (EXE 01161). Exemplificările bine alese, din cele mai cunoscute arii (și uverturi) sînt susținute de David Ohanesian, Artă Florescu, Dan Iordăchescu, Cornel Stăvru, Nicolae Florei, și Ludovic Spiess, acompaniați de Orchestra Operei Române ● Violonista Cornelia Bronzetti și pianistul Gabriel Amiraș sînt protagoniștii unui nou disc de muzică de cameră (STM ECE 01124) care cuprinde Sonata nr. 1 pentru vioară și pian de Brahms și Studiile simfonice pentru pian de Schumann ● Un disc închinat compozitorului Alfonso Castaldi (maestru al compoziției românești și profesor al mai tuturor compozitorilor noștri din perioada interbelică) cuprinde lucrarea sa principală **Simfonia eroului fără glorie** în interpretarea Orchestrei simfonice din Cluj-Napoca dirijate de Emil Simon (STM ECE 01152) ● Două opere cu tematică angajantă formează obiectul unui nou disc (STM ECE 01196) pe care cîntă Teodora Lucaci, Valentin Teodorian, Vasile Martinou și Constantin Iilescu, acompaniați de Corul și Orchestra de Studio a Radioteleviziunii dirijate de Ludovic Bacî (Ecaterina Teodoroiu de Emil Lerescu), Eugenia Moldoveanu, Constantin Iilescu și Viorel Ban, compania de Corul și Orchestra Operei Române dirijate de Teodor Bratu) ● Al 12-lea disc din seria „Jazz“ se intitulează **Jazz în țara mea** și reunește 6 piese în care Johnny Răducanu apare în cvadruplă calitate: compozitor al tuturor pieselor, aranjor a 5 piese, dirijor și solist la contrabas. Acest veritabil disc de autor care încununază o activitate prodigioasă de cîteva decenii în stajia jazz-ului românesc a lui Johnny Răducanu (STM EDE 01186) cuprinde piesele „Balada“, „Flageolette“, „Vais nostalgic“ și „Blues unison“ interpretate de septetul Marius Pop — pian, Radu Goldiș — chitară, Dan Mindrila — saxofon tenor, Nelu Marinescu — trompetă, Peter Werdeheimer — flaut, Eugen Gondi — baterie, plus, bineînțeles, Johnny Răducanu la contrabas ● Pentru amatorii de poezie, poetul Vasile Nicolescu a alcătuit pe discul (EXE 01164) recent editat de Electrecord o adevărată microantologie de versuri de dragoste din creația a 25 de poeți contemporani, începînd cu Argeșu, Voiculescu, și Blaga, pînă la Nichita Stănescu, Adrian Păunescu, Ana Blandiana. Recită un grup de actori de frunte al scenei românești: Ștefan Iordache, Ion Caramitru, Victor Rebengiuc, Gina Patrîchi, Irina Răchitanu-Sîrbianu, Clody Berthola și Silviu Stănculescu.

DUMITRU ȚECU ■

Începutul sfîrșitului unui mit

Următorii doi ani au fost foarte încărcati pentru Beatles: au înregistrat în continuare, au turnat un film, au întreprins 6 turnee în America, Asia, Europa, Australia înaintea celui de-al treilea turneu american, la 12 iulie 1965, au fost făcuți membri ai Ordinului Imperiului Britanic, înaltă distincție națională recompensînd pe cei care în mod particu-

lar au servit Coroana. Puțin timp mai tîrziu, au stabilit recordul celei mai mari rețete din istoria rock-ului, la Shea Stadium (New York) — 304 000 de dolari la 50 000 de spectatori. Apar noi titluri în top-uri: „She's a Woman“, „I Fell Fine“, „Eight Day's a Week“. În vara lui '65 se toarnă, cu același Richard Lester, filmul muzical „Help“. Urmează iar turnee în Franța, Italia, R.F. Germania, Spania, Olanda și Japonia. Popularitatea membrilor grupului este strivitoare. Un fapt: direcția spitalului în care Ringo fusese internat pentru o banală operație de amigdalită este obligată de publicul fanatic, care blocase University College Hospital, să publice, din oră în oră, buletine despre starea sănătății bolnavului. În decembrie '65, „Day Tripper“ a devenit al 10-lea single succesiv care a ajuns primul în topul de la N.M.E. În mai '66, Beatles cîntă pentru ultima oară în fața publicului englez, pe stadionul Wembley, urmînd apoi ultimul turneu în America. Tot în acest timp grupul lansase un alt mare succes — „Yesterday“, 29 august 1966 este data ultimei apariții pe o scenă a celor patru Beatles. Obosiți de ritmul turneelor, apăsați de popularitatea uriașă, membrii grupului vor să se odihnească, să creeze liniștit. Discuri, muncă de studio! Poate din această oboseală au apărut primele manifestări de independență, de acțiuni pe cont propriu. Astfel John pleacă în Spania pentru a face, tot cu Lester, un nou film, „How I won The War“, (film pentru care a fost nevoit să se tundă); Paul pictează, face decorație și scrie muzica pentru filmul „The Family Way“, în timp ce George pictează împreună cu Pattie, soția sa, în India la Bangor, pentru a se întîlni cu guru-ul Maharishi, iar Ringo rămîne în Anglia așteptînd ca Maureen să nască. Deja începe să se vorbească despre dizolvarea grupului. Zvonurile nu se confirmă însă. Două discuri L.P., unul scos în decembrie '65, „Rubber Soul“ (cuprinzînd „Girl“, „Michelle“ ș.a.), iar altul în august anul următor, „Revolver“ (cu „Eleanor Rigby“, „Yellow Submarine“ etc.), au marcat îndreptarea stilului formației spre un lirism rar manifestat pînă acum și spre simfonizarea unor piese memorabile. Astfel, muzica lor a devenit mult mai personală, pregătindu-se parcă pentru capodopera care se va numi „Sergeant Pepper's Lonely Hearts Club Band“. În timp ce se lucra la înregistrările pentru acest disc de referință al grupului, în virful top-ului de la New Musical Express ajungeau singles-urile „Yellow Submarine“ + „Eleanor R.“ și apoi „Penny Lane“ + „Strawberry Fields Forever“. Deci, în iunie 1967 apare „Sergeant Pepper“. El va rămîne aproape un an în top-urile engleze și americane. În melodiile de pe acest disc apar primele elemente ale muzicii indiene, în „Within You, Without You“ (compoziția lui Harrison), precum și elemente de muzică psihedelică în „Lucy in the Sky with Diamonds“, „A Day in the Life“. Tot în acest an apar alte două mari singles de succes: „All You Need Is Love“ înregistrat cu ajutorul cîtorva rolling-stones (iulie) și „Hello Goodbye“ (noiembrie).

Anul 1967 se află sub semnul influențelor indiene ale lui Maharishi, propovăduind dragostea și pacea. În octombrie însă, o brutală lovitură marchează viața tuturor membrilor grupului — moartea fulgerătoare și misterioasă a lui Brian Epstein, manager priceput, artizanul succeselor de pînă atunci și liantul psihologic al celor patru mari talente. Nu cred că exagerez, mai ales că punctul meu de vedere nu e deloc singular, dar acest tragic eveniment din viața trupei avea să însemne începutul sfîrșitului.

În fine, în decembrie '67 se realizează pentru televiziunea engleză un film color, „Magical Mystery Tour“. Primirea rezervată filmului este însă foarte rece. Este prima oară, și singura, cînd Beatles-ilor li se întîmplă așa ceva. Dealtfel, discul cuprinzînd melodiile din acest film și avînd același titlu s-a bucurat de obișnuitul succes.

GEORGE STANCA ■

Curier muzical

Anișoara IONESCU — Botoșani: Ne-ați scris o foarte frumoasă scrisoare din care cităm: „Există pe acest pămînt, pe acest continent, în această lume plină de neliniști, de zbucium, de „bune și rele“, de „noroși și stele“ o oază de liniște în care, din rădăcina sădită de străbuni, crește, se dezvoltă un lucru măreț; această măreție include în sine dreptatea, dorința de mai bine, dorința de a fi liber și fericit într-o lume a păcii imaculate. În această oază de lumină trăiesc eu și toți cei din jurul meu! Trăiesc în România, țara în care este și doresc să fie mereu pace și dreptate! Am înțeles mai din plin aceste adevăruri, ascultînd muzica și poezia tînăra a Cenaclului Flacăra al tineretului revoluționar...“ **Mircea CONTRAS — Arad:** Scrisoarea dv. a sosit prea tîrziu pentru a mai putea face ceva în timp util. **Luciana DOINARU și celelalte — Pitești:** Am publicat versurile și partitura cîntecului **Imn** în nr. 19 (13 mai 1976) al revistei. Vom continua publicarea cîntecelor folk din cenaclu. **Daniel BARBULESCU — București:** Încercarea dv. de denigrare, prin comparație cu „adevărații muzicieni — muzicienii pop din Occident“ — a cîntăreților noștri folk vă descalifică. **Mircea MATEI — Constanta:** Într-adevăr și din păcate formația **Phoenix** dă semne de destrămare. Ovidiu Lipan cîntă acum cu formația **Litoral**, împreună cu Liviu Tudan. Günter Reininger s-a despărțit mai de mult de **Phoenix**, iar Nicolae Covaci intenționează, se pare, să renunțe la conducerea artistică a formației. Va mai renaste oare, conform legendei, pasărea (rock)...? **Mihaela NICULAE — București:** „Am fost foarte surprinsă de afirmațiile Marinei G. Eu personal nu cred că trebuie să o condamnăm pentru acest fapt ci mai curînd să o cucerim pentru muzica tînăra...“. De acord. Dar cum? **Adrian VOLOC — Brăila:** Același răspuns ca pentru **Mircea Matei**. **Gh. MOLDOVAN — Boteni:** Cîntecul din care reproduceți cele patru versuri din refren se cheamă **IMN**, muzica aparține lui Nicu Alifantis, pe versurile lui Ion Nicolescu; vedeți răspunsul pentru **Luciana Doinaru**. **Doina RÎPEANU — București:** Țin la dispoziția Marinei Gheorghe scrisoarea deschisă pe care i-o adresați. **Gabriel GHEORGHE — Buzău:** Vom reveni la Buzău. **Anca URDĂRIANU — București:** Versurile trimise sînt frumoase. Reveniți. **Gabriela DINULESCU — Buzău:** Cu siguranță! Ați văzut, programul Cenaclului este destul de încărcat. **Sanda NEGREA — Cluj-Napoca:** Profesia conducătorului formației **Savoy**, Marian Nistor? Compozitor, chitarist, naist, aranjor etc. **Karina GEORGESCU — Iași:** Vom publica o fotografie a cîntărețului **Mircea Bodolan**.

COSTACHE S. IONESCU ■

Cine, ce, unde, cînd?

● Intre 29—31 mai s-a desfășurat la Buzău ediția a VIII-a a Concursului interjudețean de muzică ușoară „Tineretea buzoiană“, organizat de Casa municipală de cultură, al cărui director este de 20 de ani **Nicolae Răcean**, neobosit animator cultural, organizator a numeroase concerte de muzică ușoară, populară și simfonică. Printre laureați: **Mihaela Rumceanu** — premiul I, **Domnica Sorescu** — premiul al II-lea, **Elena Petcu** — premiul al III-lea. A acompaniat formația **Meteor** și au susținut concerte ca invitați **Păunița Ionescu** și formația **Savoy** ● La Teatrul de Stat de Operă — o nouă premieră cu un titlu „clasic“ al genului: **Văduva veselă** de Lehar, într-o ediție revăzută de **Petre Bărbulescu**. Conducerea muzicală aparține lui **Constantin Rădulescu**, regia este semnată de **George Zaharescu**, coregrafia — **Mihaela Atanasiu** și scenografia — **Hristofenia Cazacu**. În rolul veselei văduve — **Cleopatra Melidoneanu** ● Se apropie Concursul național de muzică ușoară de la Mamaia. S-au dat publicității rezultatele fazei preliminare. Unii compozitori au intrat în concurs cu 2—3 piese, alții cu nici una... Recent am ascultat-o pe **Păunița Ionescu** cîntînd un splendid poem antirăzboinic în manieră pop, aparținînd compozitorului **Valențiu Grigorescu**, cîntec care n-a fost selecționat pentru Mamaia ● La același Concurs național de muzică ușoară, cuplul atît de prodigios în cîntece noi și frumoase **gen Toată-ziaua bună-ziaua și Tra-la-la (Cristinoiu-Dumbrava)** va fi din nou și substanțial reprezentat cu alte cîntece noi și frumoase. Îi așteptăm, cum e firesc, pe podium.

MIRCEA VLAD ■

BALINT TIBOR, autorul romanului Maimuța plîngăreț

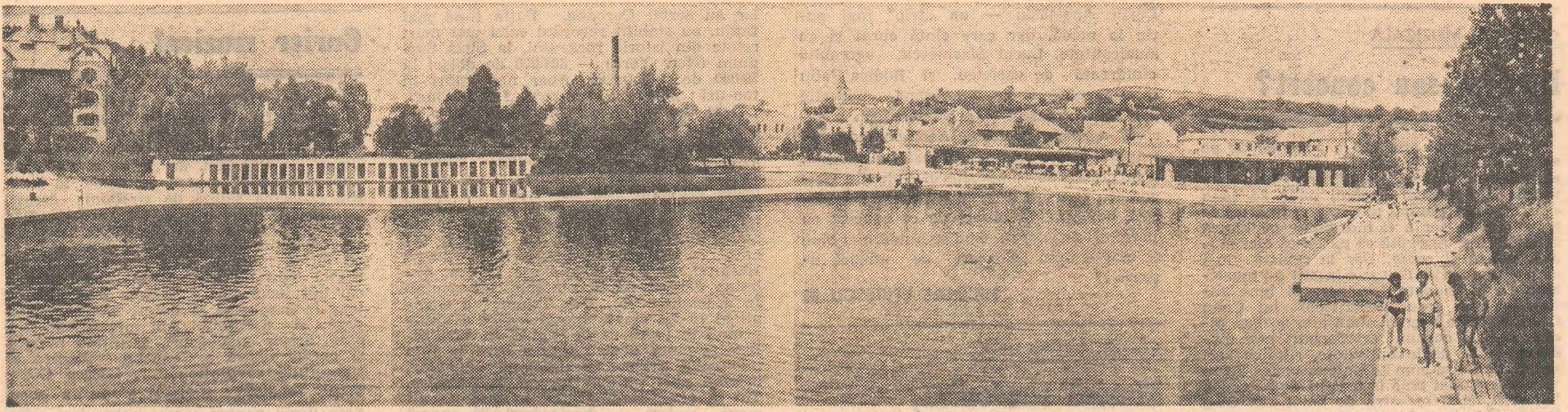
SILVIA GHELAN, o actriță în toată puterea cuvîntului

TAMARA BUCIUCEANU știe, să rida mo lipsitor

Solista EMILIA PETRESCU în intimitate

Fotografiile de VASILE BLENDEA, EMANUEL TÂNJALĂ și ELENA GHERA

Cine ridică obloanele imensei farmacii naturale de la Ocna Sibiului?

Faima apelor tămăduitoare de la Ocna Sibiului nu este nouă. Pe la 1700, se spune, apa sărată a lacurilor de aici era vîndută cu patru zloți găleata la domiciliul bolnavului. Prin anii 1907-1908 a fost construită stațiunea propriu-zisă, cea care se vede și astăzi. De atunci datează baza de tratament, blocul alimentar, vila 10. Tot atunci au fost amenajate cele trei lacuri, Horia, Cloșca și Crișan, din incinta stațiunii, de pe terasa cărora fanfara răsfirea, cînd galeșe, cînd pasionate, acordurile dansurilor la modă, în timp ce vilegiaturistii urcau, oferind brațul cu eleganță doamnelor, pe aleile parcului străjuite de crengile de apă ale fîntinilor arteziene, de băncile de lemn măiestrit încrustate și de pavilioanele la umbra cărora se consumau dulceașuri și limonade parfumate. De atunci parcul de mesteceni, de pini și de brazi, a redevenit pădure, și numai lacurile au rămas neclintite în oglinda apei lor grele, întunecate de sare, îndreptîndu-și cu o temeinicie mereu reînnoită puterea lor tămăduitoare, mai ales — după cum îmi spune medicul șef al stațiunii, Gheorghe Fanache — pentru cei suferinzi, indiferent sub ce formă clinică, de reumatism, precum și de unele afecțiuni ale căilor respiratorii. Sînt cel puțin 15 lacuri, la Ocna Sibiului, care vindecă aceste boli. Majoritatea se întind într-o zonă exterioară, la marginea orașului, către Sibiu, aflată și ea tot în posesiunea Ministerului Turismului, dar care, pentru că pînă într-un timp părea să fie a nimănui, lăsată în paragină și uitată, a fost luată de cîțiva ani sub supravegherea Consiliului popular. Zona a fost închisă și tot ce se strînge din vînzarea biletelor de intrare se depune într-un cont separat, pentru amenajarea viitoare a acestor lacuri. Se poate spune că localnicii și-au făcut, în acest fel, atît cît au putut, datorită, și este de notat că ei au construit aici, numai de anul trecut și pînă acum, un bazin de înot pentru copii, umbrare, garderobe, intrări la lacuri, cum ar fi aceea pentru lacul Brîncoveanu a cărui apă este de vreo 20 de ori mai sărată decît apa mării, adevărată „saramură” care face ca oamenii, după ce ies la maluri, să fie albi ca urșii polari. Înainte de toate, însă, inițiativa aceasta este lăudabilă prin faptul că s-au luat unele măsuri de protecție, zona prezentînd destule pericole de alunecări și scufundări de teren. Este aici, după cum îmi spunea Simion Balteș, vicepreședinte al Consiliului popular, de fel chiar din Ocna Sibiului și profesor de geografie, un relief în mișcare, un pămînt care parcă nu-și mai găsește liniștea, dovadă că și astăzi încă, la Ocna Sibiului, se mai formează lacuri noi, pe locul fostelor mine de sare unde românii găseau una dintre cele mai rîvnite bogății ale Daciei.

Dar neodihna aceasta a pămîntului, care pune la dispoziția oamenilor o imensă farmacie naturală, își găsește un corespondent ciudat, după cum vom vedea, în chiar perimetrul stațiunii, unde confortul ar trebui să fie subînțeles iar mîna oamenilor sigură, fără să mai fie nevoie a opri alunecări, fie ele de teren sau de ziduri.

La Ocna Sibiului, cel care răspunde de lucrările de întreținere în stațiune e tehnicianul Dumitru Secară. De fapt, după cum aflăm, el nu e tehnician în construcții, după cum s-ar părea, ci geolog. Anul trecut a fost creat un post de hidrogeolog la O.J.T.-Sibiu, și Dumitru Secară, care pînă atunci lucrase pe

Lotru, l-a ocupat în urma unui concurs. Aflat acum în imposibilitate de a-și face meseria, fiind obligat la alte îndelungate, știe, bineînțeles, că dacă ar fi fost lăsat pe post pentru care s-a pregătit, ar fi avut destul de lucru. S-ar fi străduit, de exemplu, ca Oficiul județean de turism-Sibiu să aibă un laborator de analiză fizico-chimică a apelor (un asemenea laborator ar costa cam 30 000 de lei, deci o sumă infimă față de veniturile care se încasează). Drept consecință a faptului că un asemenea laborator nu există, medicii prescriu pulverizații cu apă de la izvoarele din incinta stațiunii dar nu știu nici ei exact ce fel de apă este aceasta, ce concentrație de salinitate are. O asemenea analiză, care ar trebui reluată cam o dată la o lună, a reușit să o facă totuși geologul Dumitru Secară, atunci cînd a venit la Ocna Sibiului, anul trecut, dar n-a mai putut-o repeta. Tot el, dealtfel, a atras atenția că în zona lacurilor exterioare se întîmplă lucruri nepermise, că se îngroapă cu buldozerul, de exemplu, vinele de nămol sapropelic, foarte prețios, și faptul s-a soldat neîntîrziat cu declararea acestei zone drept rezervă hidrogeologică, urmînd a nu se mai construi și amenaja nimic aici fără avizul Ministerului Minelor,

„La băi, să ne mai odărnim bătrînețele și încheieturile betegite” (stînga).

Pe dinăuntru macină sarea... (dreapta), ...iar pe dinafară ploile, vînturile, cele aproape 250 de anotimpuri care au trecut peste bătrînele ziduri ale bazei de tratament (jos).

Petrolului și Geologiei. Ca tehnician de întreținere, dificultatea muncii lui e cu atît mai mare cu cît, după cum am arătat, construcțiile sînt vechi, datînd din vremea începutului de secol, cînd a fost construită stațiunea. Și toată ziua are de lucru, cu timplarii, cu mecanicii, cu zidarii, la mobilele care scîrție și trosnesc din toate încheieturile de parcă ar fi intrat în ele cine știe ce duhuri necurate, la instalațiile și conductele mîncate de rugină, la zidurile îmbibate de vaporii de sare. Într-un cuvînt, este aici un șantier continuu, a cărui suprafață, ce-i drept, e din ce în ce mai restrînsă: din 12 vile, cîte au fost, au rămas numai șase. În aceste condiții, ceea ce s-a putut face s-a făcut, fără îndoială: față de anul trecut, actualul sezon pune la dispoziție o capacitate dublă de tratament cu pulverizații, un bazin de kinoterapie, o

cabină pentru elongații subacvatice, o masă de masaj acvatic. Problema spațiului de primire al stațiunii rămîne însă deschisă, ba chiar se agravează, diferența dintre capacitatea de tratament (1200 de băi zilnice) și locurile de cazare (360, în prezent, dar acum zece ani erau 800) mărindu-se vizibil și an de an. Acestei situații, directorul stațiunii, Petre Guran, nu-i poate da nici o explicație pentru că, după cum zice el, totul depinde de O.J.T., iar acolo banii sînt dirijați în așa fel că Ocna Sibiului este practic scoasă din competiție: „Cînd a fost vorba să se construiască, n-au fost fonduri. Cînd au fost fonduri, n-au fost constructori. Cînd au fost și una și alta, s-a zis că jos, aici, este nămol sapropelic și nu rezistă construcțiile, deci nu se poate face nici o clădire avînd parter plus nu știu cîte etaje. De ce ar fi fost nevoie să se construiască neapărat cu etaje, nu știu. Ceea ce știu este că în fostul parc există un platou foarte solid, unde s-ar putea înălța și blocuri cu 10 etaje”. Ceea ce s-ar mai putea adăuga este că, spre deosebire de alte stațiuni din țară, unde constructorii au avut mai mult de lucru, Ocna Sibiului dispune de o rezervă de apă salină **inepuizabilă**. Stațiunea este, așadar, de viitor, și o cheltuială făcută aici s-ar justifica din plin. Dar, la ora actuală, la Ocna Sibiului nu există nici un hotel și nici un restaurant, ceea ce îi și determină pe turiști (anul trecut cei veniți la tratament au fost circa 8000, dar numărul turiștilor s-a ridicat la 150 000) să re-

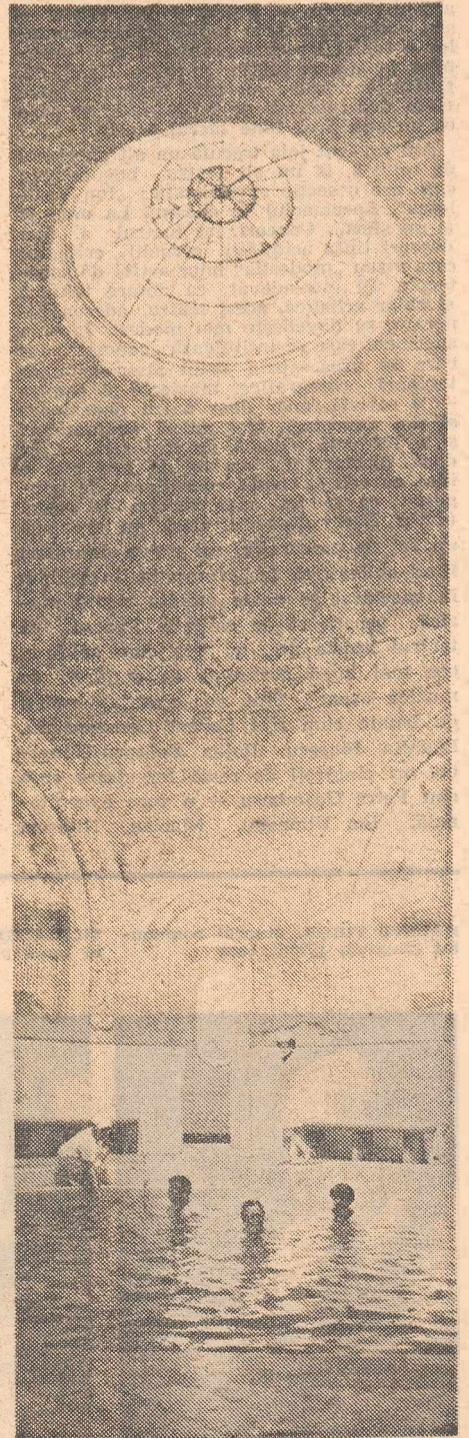
în zilele de sezon, și mai ales duminica, pe plajele înguste ale lacurilor Horia, Cloșca și Crișan, se string și cîte 10 000 de oameni. Renumele stațiunii supraviețuiește, prin ei, indiferenței celor ce o administrează (sus).

Fotografii de ELENA GHERA ■

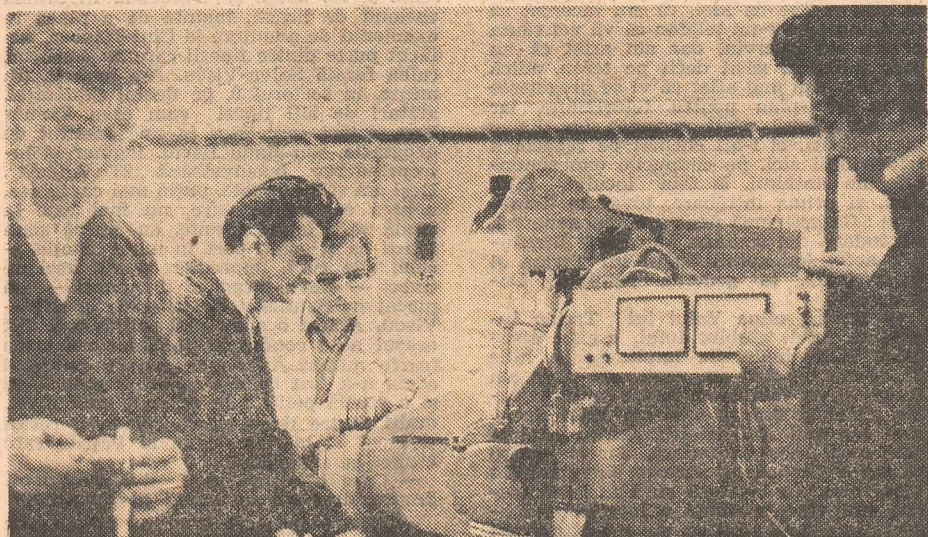
fuze a rămîne mai mult de o zi ori chiar să înceapă a ocoli Ocna Sibiului. Cine răspunde de renumele — pe cale de a se pierde — al acestei odinioară vestite stațiuni? Pentru că, este limpede, fiind cont că la Ocna Sibiului lucrurile stau întocmai așa cum am arătat mai sus, și în același timp fiind cont că la Păltiniș se construiește destul de mult iar că la Bazna, de exemplu, o altă stațiune aparținînd de O.J.T.-Sibiu, capacitatea de cazare depășește pe cea a bazei de tratament, deci exact invers ca la Ocna Sibiului, nu e greu de ajuns la concluzia că nu atît banii, ca număr, contează în remedierea acestei probleme, cît buna lor gospodărire.

Se cuvine, fără îndoială, ca obloanele acestei imense farmacii naturale de la Ocna Sibiului să fie cit mai grabnic ridicate.

DUMITRU ELIADE ■

„MICROLIMIT“ — O VIAȚĂ ÎN TREI ANI

Contribuție românească la dezvoltările tehnice care tind să transforme muncitorul din executant în gânditor al producției

Să privim un om muncind, la strung, la birou, la planșetă, oriunde. El este afectat de tot ce se întâmplă în jurul său, un zgomot neobișnuit îi abate atenția, creșterea tensiunii nervoase, indiferent de motiv, afectează productivitatea, de cele mai multe ori în mod negativ; chiar și fenomene curente, inevitabile, ca oscilațiile de temperatură ale mediului ambiant nu rămân fără urmări, căci se știe prea bine că, în toată viața, dimineața în zori lucrăm mai cu spor decât la amiază, când sudoarea curge șiroaie. De asemenea este cunoscut faptul că productivitatea și calitatea muncii scad către sfârșitul programului.

Un grup de ingineri de la Institutul de cercetări pentru mecanica fină au făcut următoarea experiență, nu atât pentru a verifica o ipoteză de a cărei justete erau convingeți, cât pentru a face măsurători exacte în condițiile industriale de la noi. La Întreprinderea de autoturisme Pitești au rugat să li se indice cel mai bun muncitor de la o anumită linie tehnologică și i-au urmărit productivitatea timp de două zile. Pentru control experiența a fost repetată și cu un alt muncitor fruntaș, rezultatele fiind identice. Practic, toate piesele produse de acestia în decursul a opt ore s-au dovedit a fi conform STAS-ului, adică în limitele toleranțelor admise, cu precizarea că acelea prelucrate în ultimele ore se încadrau în limitele superioare ale toleranței; cu

alte cuvinte, acele piese erau bune, dar nu perfecte. S-ar putea replica: „Ei, și? Fabricarea unui autoturism nu reclamă precizia chirurgiei craniene sau a microscopiei electronice”. Adevărat, numai că se uită că piesele cu pricina vor intra ca părți componente ale unor ansambluri, de pildă ale unui motor, iar manopera la asamblare diferă mult în funcție de uniformitatea pieselor constitutive: dacă acestea din urmă sînt perfecte sau cvasiperfecte, treaba merge ușor, în caz contrar, eforturile sînt mai mari. Drept urmare, costul de producție crește și el, poate infinitesimal, dar raportate la o hală de asamblare dintr-o mare întreprindere, asemenea „picături” se pot transforma într-un ocean de pierderi la sfârșitul anului — de ordinul milioanelei de lei.

S-ar părea, o situație fără ieșire, înseși limitele biologice ale omului, ciclul său psihic și hormonal, indiferent de pregătire și de bunăvoință, impunând oscilații în ritmul său cotidian. Or, asemenea alternanțe vin în flagrantă contradicție cu una din cerințele de bază ale producției industriale moderne — uniformitatea.

Iată de ce în ultimii ani se tinde, în marea industrie, spre eliminarea totală a muncitorului ca executant și spre utilizarea sa doar ca element inteligent, de constatare și decizie. Firește, nu e vorba de o trecere bruscă, de la o zi la alta, ci de un proces complex. În cele ce urmează nu ne vom referi decât

la un singur aspect, cu vaste implicații economice, și anume la prelucrarea metalului. În prezent, omul care lucrează la o mașină de rectificat — fie ea foarte perfecționată — măsoară piesa după rectificare, pentru a constata dacă e bună sau rea, fără însă să poată interveni pe parcurs. Dacă ea depășește cu mult limitele admise, o rebutează; în caz contrar, o corectează, cu o cheltuială suplimentară de timp și energie. Atita vreme cât dăinuie o asemenea muncă de rutină și cât controlul succede și nu coincide cu actul de producție, nu se va putea realiza un vechi vis al tehnicienilor, așa-numita fabricație cu zero-defecte.

Iată însă că din anii '60 s-a conturat în această direcție, pe plan mondial, o nouă perspectivă, care a devenit și mai clară în ultimii cinci ani, grație saltului calitativ înfăptuit în domeniul aparatelor de control activ. Acestea se atașează mașinii prelucrătoare și verifică, secundă cu secundă, în însuși procesul de producție, în ce măsură piesa ce se strunjește, se alegează, se rectifică etc. se execută corect, dînd și comenzile necesare în acest sens. Așadar, piesa însăși pare că dictează uneltei prelucrătoare regimul optim, o dirijează și, în final, ordonă „Stop! Sînt în dimensiunile mele!” După ce mașina s-a oprit, automat, operația de măsurare, de control al parametrilor realizați a devenit inutilă. Zero-defecte sau... pe aproape. Și să nu uităm că avem în vedere precizii de micron sau chiar sub un micron (o miime de milimetru), deci de ordinul unui fir de praf!

Un asemenea sistem de control activ de mare finețe, botezat „Microlimit”, a fost creat recent la Institutul de cercetări pentru mecanica fină de către inginerii Ulm Spineanu, șeful colectivului A.M.C. control activ și automat, Vasile Călinescu, Mihai Sichițiu, Victor Petrescu, Gheorghe Marinoiu, Constantin Chirilă și George Bucliu. În prezent, în întreaga lume, aparate cu performanțe similare sînt fabricate doar de trei firme, două elvețiene și una italiană; gîndirea, soluțiile încorporate în „Microlimit” sînt însă pur românești, ca și realizarea practică, piesele de completare din import nereprezentînd nici 2 la sută din valoarea totală. Unul din cercetători, comparînd „Microlimit” cu tipurile similare străine, observă că este vorba de cărți cu coperti asemănătoare, dar cu un alt conținut. Cum s-a ajuns la acest rezultat?

Ulm Spineanu:

— Poate pentru unii din tinerii ingineri angajați în această aventură tehnică — folosesc acest termen în tot ce are el mai nobil — ea a constituit munca de o viață, deși n-a durat decât vreo trei ani. De ce spun „de o viață”? Poți

și trebuie să muncești conștiincios tot timpul, dar perioada de **maximă creativitate** n-o poți planifica și nici drămuți. La unii, ea se identifică, poate, cu anii de tinerețe, la alții cu o epocă mai tîrzie. În orice caz, creația tehnică nu se reduce niciodată la hei-rup. În ce ne privește, am avut și clipe grele. La un moment dat, am rămas descoperiți la o componentă de bază a noului aparat, și anume la memoria electronică. Victor Petrescu avea ideea în cap, dar s-a apreciat că pentru a grăbi lucrurile este preferabil să cooperăm cu un institut de specialitate. Surpriză. Acesta din urmă ne-a comunicat: „Se face. Ne trebuie trei ani”. Atunci, de comun acord cu direcția noastră, am ales altă soluție: timp de o lună să nu-l întrebăm de sănătate pe Petrescu, să-l lăsăm să-și încerce puterile, să se descurce singur.

După exact 30 de zile tînrul inginer a pus pe masă memoria electronică.

Ce perspective se întrevăd? Aparatura creată la Institutul de cercetări pentru mecanica fină va cunoaște o răspîndire din ce în ce mai largă în industria românească în viitorul apropiat. Dealtfel, de cîteva luni, ea și-a făcut apariția pe piață și este utilizată cu succes la „Steagul Roșu”. I.M.U.A.B., Întreprinderea de autoturisme Pitești, este anunțată în prospecte tipărite, și-a făcut, cu alte cuvinte, intrarea în lume. O sută de mari întreprinderi industriale românești au înaintat comenzi, iar în curînd va fi demonstrată la expoziții internaționale.

Alt aspect. Întrucît noua aparatură permite eliminarea timpilor de control al produselor, deci a unor perioade de stagnare, și, în plus, asigură o calitate uniformă, indicii productivității în întreprinderile constructoare de mașini pot spori, în unele cazuri, cu 15—30 la sută și chiar mai mult. „Presupunînd însă că se vor zgudui anumite inerii și că gîndirea noastră tehnologică se va orienta cu mai multă hotărîre spre procesele continue, spre producția de bandă, unde „Microlimit” poate da întreaga măsură a posibilităților sale”, remarcă Ulm Spineanu, citînd, între altele, exemplul pozitiv al Întreprinderii de autoturisme Pitești. Dar dincolo de aspectele foarte importante de ordin economic, să reținem că asemenea aparate („Microlimit”, firește, nu e singurul) evidențiază marele salt pe care-l semnifică transformarea muncitorului din executant în gânditor al producției. Cînd se va generaliza, el va marca, fără îndoială, una din cele mai profunde înnoiri ale timpului nostru.

LIONEL NIȚESCU ■
Fotografie de ION PREDOȘANU ■

PUNCTE DE SPRIJIN ÎN INFINITA SPERANȚĂ A LUMII

PRIORITĂȚI ROMÂNEȘTI

Dintr-o țară ori alta apare din cînd în cînd cite o veste care demonstrează că, în anevoioasa luptă împotriva cancerului, s-a mai făcut un pas. Anul trecut revista „Magazin”, din 30 august, reproducea, după „Le Nouvel Observateur”, o ipoteză a unei echipe de savanți francezi formată din Robert M. Fauve, Brigitte Hevin de la Universitatea de imunofiziologie celulară, și Hedwig Jakob, Jean A. Goillard, sub conducerea profesorului François Jacob, laureat al Premiului Nobel — de la laboratorul de genetică celulară al Colegiului Franței și Institutului Pasteur din Paris, după care, „în organism (in vivo) — făcîndu-se experiențe pe șoareci — injecțiile de celule canceroase nu provoacă reacții inflamatoare, așa cum se petrece cu orice altă celulă... Celulele canceroase par să paralizeze reacțiile inflamatoare

normale. Și această „atitudine” este legată de o substanță a cărei existență a putut fi acum demonstrată. Extrasă din culturile de celule tumorale, provoacă aceleași reacții antimacrofage și antiinflamatoare ca celulele ineseși. Această substanță poate fi extrasă din orice țesuturi canceroase... dar din nici un țesut normal studiat. Așadar, este specifică tumorii canceroase, face ca tumora să „scape” de la controlul imunitar al organismului... Dacă s-ar găsi o substanță capabilă să distrugă această barieră, s-ar reuși în același timp ca tumora canceroasă să se facă vulnerabilă la însuși asaltul imunologic al organismului și — învers — imitînd trafoblastul, să se favorizeze transplantul”. Cu alte cuvinte, din orice fel de tumoră malignă rezultă aceeași substanță, pe care specialiştili o găsesc specifică oricărei tumori

canceroase. Este ceea ce susținea cercetătorul român, inginerul biochimist Nicolae Ionescu-Dimbovița, cu peste zece ani în urmă, ca rezultat al cercetărilor și experiențelor sale pe păsări, animale și chiar oameni. Prezent, în 1972, la colocolul oncologic internațional desfășurat la Wiess Baden, Republica Federală Germania, cercetătorul român N. Ionescu-Dimbovița susținea teoria sa proprie despre originea, evoluția și terapia cancerului, care spune printre altele că boala ar fi cauza unui proces de sufocare a vieții, cuprinsă în celula evoluată, printr-o aptitudine canceroasă moștenită de la origine. Cu timpul, predispoziția canceroasă a celulei s-a atenuat, dar a continuat să se transmită prin informațiile genetice. Astăzi, prin influența factorilor poluanți, numeroși, se formează în celulă o toxină, care, dacă ajunge la o anumită concentrație limită, îi trezește celulei predispoziția canceroasă.

Cînd doza limită a toxinei s-a format, în celula cea mai vulnerabilă se produce o dereglare a metabolismului mineral electrolitic celular: celula nu mai funcționează normal, conform legii reversibilității și funcția ei devine ireversibilă. Odată ionizată, cancerizată, celula bolnavă devine

un lăcaș radioactiv și se dezvoltă în lanț, distrugînd autoapărarea organismului.

Rezumînd, efectul biologic produs asupra celulei normale se explică prin apariția unei substanțe cancerigene unice (toxina) care, prin proprietățile ei caracteristice biochimice și fiziologice, revitalizează, din stare latentă, o proprietate determinată, moștenire a începutului existenței celulare, căreia — cercetătorul român declara tot în 1972, la Wiess Baden, declarație consemnată de ziarul german „Bild am Sonntag”, din 21/22 mai 1972, din care am citat, că — îi cunoaște atât structura cit și compoziția chimică.

Încă de pe atunci, unii oncologi, ca de pildă profesorul german E. Grundmann, recunoșteau o bună parte din afirmațiile cercetătorului N. Ionescu-Dimbovița. Recent, o altă revistă germană de specialitate, „Biologische Medizin” din 1 aprilie 1976, publică alte aspecte ale teoriei cercetătorului român. Susținerile sale se adevăresc din ce în ce mai mult și ne simțim datori să le acordăm atenția și prioritatea cuvenite, convingîndu-ne totodată că împlinim un act de deplină echitate.

N. GRIGORE MARĂȘANU ■

ACESTA ESTE:

PETRU TOMOROGA

S-a născut în anul 1929, 18 august, comuna Mureșeni Birgăului, județul Bistrița-Năsăud. Primele clase le începe în satul natal, le continuă în orașul Bistrița, iar liceul îl face la „Mihai Viteazul” în Turda. Urmează cursurile Facultății de științe naturale, din cadrul Universității din Cluj-Napoca, apoi își continuă studiile la Academia „K.A. Timireazev” din Moscova, Facultatea de agronomie, pe care le termină în 1954. În același an, reîntors în țară, este numit director al Stațiunii de cercetări pentru culturi irigate Valul lui Traian, funcție pe care o ocupă și astăzi.

Membru al P.C.R. din anul 1946. Secretar al celei de partid din orașul Turda în anii 1947-1948, în ultimul an de liceu. Deputat al M.A.N. în cea de-a VII-a Legislatură, ales la 9 martie, 1976, în circumscripția electorală nr. 6, Baneasa, județul Constanța.

Publicații: 69 de lucrări științifice, 3 lucrări de sinteză (carti), 11 lucrări cuprinzând recomandări și îndrumări tehnice (brosuri) și alte 120 de studii și articole publicate în presa de specialitate, în presa centrală și în cea locală.

Distincții: Ordine ale Muncii, clasele a III-a și a II-a în anii 1958 și 1969. Ordinul „Steaua Republicii Socialiste România”, clasa a III-a, 1966. Numeroase medalii. Laureat al premiului „Ion Ionescu de la Brad” al Academiei R.S.R. pe anul 1974 pentru lucrarea „Agricultura Dobrogei”.

— Respectând titlul și intențiile acestei rubrici, dați-mi voie, tovarășe Tomoroga, să rezum în câteva cuvinte părerea despre dumneavoastră ale unor profesori doctori docenți cum sint Vlad Ionescu-Sisești, Gheorghe Bilteanu și Nicolae Hulpoi. Sigur că da, aceste păreri vă sint cunoscute, ele au fost formulate în mod oficial, alcătuind substanța unor referate cu prilejul obținerii de către dumneavoastră a titlaturii de doctor docent, dar m-am gândit că respectivelor păreri, enunțate de asemenea somități în materie de agricultură, pot creiona în linii mult mai ferme și mai exacte personalitatea dumneavoastră, decit ar face-o, să zicem, cuvintele mele de reporter. Astfel, profesorul Vlad Ionescu-Sisești consideră că succesele agriculturii irigate din Dobrogea sint intim legate de activitatea complexă a inginerului Petru Tomoroga ale cărui cercetări au fost orientate spre rezolvarea principalelor probleme de agricultură și fitotehnie în special la griu, porumb și floarea-soarelui. Profesorul Gheorghe Bilteanu afirmă foarte răspicat că, în aceste vreme, producția medie de griu la hectar în Dobrogea era una dintre cele mai scăzute din țară. Această producție a devenit, pe parcurs, adică în anii socialismului, una dintre cele mai ridicate din țară. O contribuție însemnată, consideră dînsul, o reprezintă activitatea de cercetare a stațiunii Valul lui Traian, condusă competent de către Petru Tomoroga. Probabil cunoscîndu-vă mai îndeaproape, profesorul Nicolae Hulpoi, se referă la

dumneavoastră mai pe larg. Experiențele pe care le-ați întreprins, spune dînsul au scos în evidență superioritatea soiului autohton Record. Din 1965 acest soi s-a extins pe toate suprafețele de floarea-soarelui din Dobrogea. Din 1969, alături de soiul Record, ați experimentat hibridii HS-53, HS-52, precum și soiurile Helianta și Mondial. Rezultatele experimentărilor în condiții irigate au scos în evidență că, față de soiul Record, hibridii se caracterizează printr-o perioadă de vegetație mai scurtă, un port mai scund și mai uniform, un diametru mai mare al capitelului și un conținut mai mare de ulei. Pe baza acestor rezultate a fost omologat hibridul HS-53 cu care s-a raionat, în condițiile de irigare, aproape întreaga suprafață a Dobrogei. Producțiile obținute odinioară cu populații de floarea-soarelui, variau între 700-800 de kilograme la hectar. Actualele producții obținute cu hibridii ajung la 4000 de kilograme. O altă problemă rezolvată de Petru Tomoroga a fost aceea a înlocuirii orzului de primăvară cu cel de toamnă. Soiurile Intensiv-1 și Intensiv-2, plus soiul Miraj s-au dovedit mai rezistente la ger și mai productive decit vechiul soi Cenad. Prin experiențe poli-factoriale în condiții de irigare, cu soiuri, îngrășăminte, epoci și densități de semănat, Petru Tomoroga, ne spune în continuare profesorul Nicolae Hulpoi, stabilește că soiul Miraj, fertilizat cu N₁₀₀P₅₀ și semănat în prima decadă a lunii octombrie cu 400 de boabe germinabile la metru patrat, realizează cele mai

ridicate producții, recoltarea avînd loc cu 8-10 zile mai devreme decit cu soiurile Intensiv-1 și Intensiv-2. În aceste condiții, cultura orzului de toamnă devine una dintre cele mai intensive culturi irigate, atît prin capacitatea mare de producție și prețul de cost scăzut, cit și prin condițiile optime ce se creează pentru culturi succesive de boabe (fasole, soia și porumb) sau furaj (porumb siloz). Dincolo de aceste caracterizări care ilustrează, cred eu, o bună parte din viața, activitatea și succesele dumneavoastră, ar trebui să mai spun, în altă ordine de idei, că am încercat să vă anunț printr-un telefon că vă voi căuta pentru un interviu, dar am aflat că nu prea puteți fi găsit decit pe teren, adică pe cîmp. Am mai aflat că vi se pregătește și un prim-plan pentru televiziune, iar dumneavoastră n-ați acceptat un dialog în studiouri, ci i-ați chemat pe redactorii televiziunii aici, pe cîmpurile experimentale ale stațiunii, la fața locului. Iată, deci, și prima întrebare, tovarășe Tomoroga: Ce înseamnă pentru dumneavoastră, născădean din comuna Mureșeni Birgăului, acest loc numit Valul lui Traian și ce-nseamnă, în general, pămîntul Dobrogei?

— Pentru mine Valul lui Traian înseamnă totul, absolut totul, esența esențelor vieții mele. Se împlinesc în iulie 22 de ani de cînd am venit aici unde am rămas și voi rămîne cu foarte multă bucurie, chiar și dragoste. M-am legat de acest loc mai întîi și-ntîi pentru că aici este locul meu de muncă, dar și pentru că aici s-a consumat aproape jumătate din viața mea. În legătură cu Valul lui Traian, îmi vine în minte o interesantă observație a unui scriitor, nu mai știu exact cine, care spunea că valul este simbolul mișcării, al permanenței schimbării, Eminescu însuși metaforizînd „ce e val, ce valul trece”, și-l surprindea pe acel scriitor faptul că noi, românii, iată, am făcut un val de pămînt, am fixat în spațiu acest val, așa cum pe aceste locuri prezența noastră a fost fixată prin acest val și în timp. A-ți dovedi existența și continuitatea pe acest pămînt și printr-un val, un val de pămînt, mi se pare o idee extraordinară. Așa cum spuneam, iubesc acest loc numit Valul lui Traian. Același sentiment îl am și pentru tot pămîntul Dobrogei al cărui fiu mă simt mai mult decit al meleagurilor natale, ael îndepărtat Năsăud al părinților și bunicilor mei. Eu, născădeanul, vreau, în foarte mult să fiu considerat dobrogean, ceva mai mult decit un oarecare fiu adoptiv al acestui colț de țară.

— Așa cum spuneai, de-aproape 22 de ani conduceți colectivul de cercetări de la stațiunea Valul lui Traian. Care dintre ei vă sint, ca să zicem așa, mai apropiați și ce fel de conducător sinteiți? Sinteiți, adică, un om aspru, dur, neîngăduitor, intransigent, nu acceptați dialogul, explicațiile, sau, dimpotrivă, vă bazați, mai mult și mai mult, pe puterea colectivului?

— Întrebarea dumneavoastră conține, în mare parte, și răspunsul. Eu an să spun că în primul rînd mă bazez pe puterea colectivului, dar mi-ar plăcea să se spună acest lucru de către alții. Trebuie să recunosc, însă, că sint și aspru, mai puțin dur, mai puțin neîngăduitor, dar intransigent. Dialogul și analiza obiectivă, reală a tuturor cauzelor și argumentelor, acestea sint, cred eu, principalele instrumente ale unui conducător. Nu cred că sint prea mulți oameni care să-mi reproșeze că m-am abătut de la aceste intenții. Dintre membrii colectivului, mai apropiați prin colaborările fructuoase și prin relațiile de muncă stabilite între noi, i-aș aminti, intru totul egalii mie, pe doctorul docent Horia Simatce, pe doctorul inginer Gheorghe Enică, pe doctorul inginer Mihail Ienciu, sau pe inginerul Ștefan Renea, specialistul nostru în irigații. Dintre tineri i-aș aminti mai ales pe economistul Victor Ploae, de numai 3-4 ani la noi, dar care, într-un răsîmp foarte scurt, a luat un start excelent, este autorul a 10 lucrări de specialitate, coautor la alte cîteva lucrări privind zona agricultura dobrogeană. Îl preocupă în mod special problemele de economie agrară și le studiază cu o seriozitate demnă de urmat.

— Din datele dumneavoastră biografice reiese că la numai 16 ani ați devenit

membru al Partidului Comunist Român, iar peste un an erați secretarul unei celule de partid. Cine era pe-atunci Petru Tomoroga?

— Ar fi vorba, cu alte cuvinte, despre o întoarcere în timp? Chiar foarte multe lucruri n-ar fi de spus. Eram elev al Liceului „Mihai Viteazul” din Turda. Împreună cu alți colegi și tovarăși de luptă scoteam și noi un ziar „Cuvîntul poporului” devenit mai apoi „Turda nouă”. Trebuie să spun că noi îl scriam, noi îl tipăream și tot noi îl și vindeam. În ultima vacanță de liceu, înainte de a pleca la examenul de admitere la Cluj-Napoca, am făcut parte dintre tinerii care au construit calea ferată Salva-Vișeu. Am muncit, în minte, în sectorul 9, pe dealul Ștefăniței, alături de alți tineri cum erau Elemer Ban, astăzi cercetător la un institut de geografie, sau Radu Baci, inginer la întreprinderea bucureșteană „23 August”. Deși am să fiu, poate, puțin mai caragios, pentru că, mi se pare, nu mai este la modă să-ți aduci amînc, eu am să spun totuși că și-acum port în mine emoția acelei zile cînd, împreună cu alți zeci de tineri — elevi, țărani și muncitori — am plecat pe Santierul Național de la Salva-Vișeu. A fost o adevărată sărbătoare. Tot orașul ne-a condus la gară, iar noi eram foarte mindri. As spune acum că santierul acela n-a fost doar o școală a muncii, ci și o școală politică la cel mai înalt nivel, mulți dintre tineri descoperîndu-și rostul și locul în marele destin al Patriei care atunci se plămădea.

— Care este părerea dumneavoastră despre tineretul de astăzi al Patriei?

— Luat în general, tineretul nostru este puternic integrat în viața întregii țări, el devenind, așa cum s-a constatat, un doar viitorul României, ci chiar prezentul ei. Luat așa, în special, mulți dintre acești tineri sint pur și simplu excepționali, atît ca pregătire profesională, cit și ca prezență activă în diferite alte domenii ale vieții. N-aș putea și nici nu vreau să trec cu vederea faptul că mai sint, din păcate, destui tineri care nu se încadrează în procesul muncii sau al învățării. Sint destui dintre aceia care, cum se spune, duc cîinii la apă să se-adape. Nici nu-nvătă, nici nu muncesc. Stau pe banii părinților. Trist este faptul că părinții lor au muncit din greu, poate că chiar alături de mine, și, deci, știu prețul muncii și al vieții. Vreau să spun că tocmai ei, părinții, sint cei care greșesc și-i îndepărtează de adevăr. Despre această gravă greșală a părinților și a tinerilor care cred că totul li se cuvine pe gratis să vorbi ceva mai mult, dar cred că nu este nici momentul potrivit, iar dumneavoastră nu dispuneți de un spațiu mult prea larg.

— Înțeleg că vă place să vi se ceară părerea în acest domeniu. La care întrebare ați răspunde cu aceeași mare plăcere?

— Aș vorbi ore în șir despre această cunoscută și necunoscută Dobrogea.

— De exemplu?

— Am avut, de exemplu, prilejul să citească niște scrisori pe care un tânăr agronom, Ion Ionescu, cel care mai tîrziu se va numi Ion Ionescu de la Brad, le trimitea prietenului său Ion Ghica. Aceste scrisori sint datate după anul revoluției de la 1848. După ce le citea, Ghica trimitea aceste scrisori tocmai la Paris, unde erau recitate de către Nicolae Bălcescu. Ce anume conțineau scrisorile? Nimic altceva decit momentele mai importante ale unei excursii pe care tînărul Ion Ionescu o făcea pe aceste meleaguri dobrogeane. Se vorbește într-o scrisoare despre un anume învățător care păstra, lîngă o icoană, Proclamația de la Islaz, sau despre un alt învățător sau preot care-l întrebese dacă se mai tipărește „Gazeta de Transilvania”. Sint descrise jocurile și cîntecul românesc de prin partea locului, dar sint descrise și șansele unei viitoare agriculturi științifice organizate pe aceste pămînturi aparent sterpe. Nicolae Bălcescu, inima, sufletul și lumina revoluției, marele surghînit, avea să spună, citînd aceste scrisori, că-n Dobrogea, această adevărată Californie a României, vom avea mult de semănat și de secerat. Iată că fantastica previziune a marcului nostru înaintaș s-a împlinit și se împlinește.

VICTOR NIȚA ■

Ani de lumină

În Editura Scrisul Românesc a apărut recent volumul ANI DE LUMINA — Istoria Liceului „Nicolae Bălcescu” Craiova — 1826-1976 semnat de Nicolae Andrei, actualul director al liceului.

La timpul potrivit, revista noastră a comentat pe larg sărbătorirea a 150 de ani de existență rodnică și pilduitoare a celei de-a doua școli de grad mediu cu limba de predare română din Principate.

De data aceasta semnalăm cu satisfacție apariția în condiții grafice deose-

bite a unei cărți de referință, cuprinzînd circa 500 de pagini, bogat ilustrate, reprezentative atît pentru conjunctura social-istorică în care s-a născut acest extrem de important lăcaș de cultură al Băniei, cit și pentru importanța pe care a avut-o și o are pe plan național pregătînd generații și generații de oameni de nădejde, printre care figuri de seamă, literați, savanți, politicieni ș.a., figuri strălucitoare ale constelației de gîndire, umanism, patriotism și înalt spirit civic ce reprezintă — caracterizînd în același timp — poporul nostru.

Volumul ANI DE LUMINA se adaugă acelor cărți-document ce ne îmbogățesc rafturile bibliotecii avîndu-și, aici, un loc de cinste: cel al trudei, al migălei, al documentării stăruitoare — al pasiunii cu care autorul a strîns între sutele de file, lăsînd astfel posterității istoria adusă, astăzi, la zi, a uneia dintre cele mai importante școli ale României, purtătoare de vechi tradiții progresiste, aflate acum în plin proces de împropițare, de modernizare a sistemului de învățămînt.

HORIA PATRAȘCU ■

„Circulația rutieră modernă”

Odată cu dezvoltarea societății, traficul rutier s-a intensificat foarte mult, iar accidentele de circulație au atins proporții îngrijorătoare. De exemplu, în S.U.A. sint circa 140 de accidente de circulație pe oră cu toate că S.U.A. ocupă primul loc din lume în ceea ce privește siguranța traficului rutier. Din ansamblul factorilor care concură la producerea accidentelor de circulație, pregătirea șoferilor, în special, și a tuturor participanților la trafic, în general, joacă un rol esențial.

Cercetările întreprinse în această direcție au scos în evidență că 90% din acci-

dentele de circulație ar putea fi evitate, dacă educația șoferilor ar fi corespunzătoare cerințelor de trafic modern. De aceea, în multe țări se desfășoară cercetări intense în direcția perfecționării pregătirii șoferilor, obținîndu-se rezultate remarcabile. Pregătirea șoferilor nu trebuie să fie limitată numai la formarea îndemnărilor pentru conducerea autovehiculului și la cunoașterea regulilor de circulație. Un șofer trebuie să cunoască bine și situațiile cînd ar putea să apară accidente de circulație și modul de prevenire a acestora. Toate acestea impun ca pregătirea șoferilor să se facă plecînd de la relația om — vehicul — drum, ș.a. cum este tratată în mod magistral în lucrarea „Circulația rutieră modernă” scrisă de cei mai mari specialiști ai țării noastre din domeniul siguranței traficului rutier: Haralambie Vlăscianu, Valeriu Buzea, Victor Beda.

Conducătorii auto, elevii de la școlile de șoferi și pietoni au acum la dispoziție un instrument prețios în acțiunea de reducere a accidentelor de circulație în țara noastră.

Dr. ing. L. ISTRATE ■

Noii noștri campioni

O ambasadoare în care ne punem speranțe

Steaua, prematura noastră campioană a ediției 1975/1976 a principalei întreceri fotbalistice interne, ne amenințase de mulți ani că va lua titlul în Ghencea. S-a ținut, în sfârșit, de cuvânt, atingându-și obiectivul într-o manieră aproape descumpănitoare pentru rivalii și chiar pentru... suporterii săi. Transformându-și la un moment dat principalii concurenți în spectatori, Steaua și-a făcut cursa în stil Floroiu — talentatul nostru fondist care-și ajunge din urmă adversarii cu o tură sau chiar cu două ture de pistă — întrecându-se în ultima treime a campionatului doar cu ambițiile și orgoliile sale.

Pentru a scrie adevărul până la capăt, se cuvine să spunem că în zdrobitoarea-i detașare Steaua a mai fost citeodată ajutată și de respectul exagerat al unor arbitri, respect care a născut contrariul lui în masa iubitorilor de fotbal în ce-i privește pe arbitrii respectivi, pe care-i reamintim, nu de alta dar în fotbalul nostru cind e vorba să se pună degetul pe rană prea abundă aluziile spirituale fără adresă și ficțiunile. Așadar, să nu uităm nici la ora bilanțului cvartetul Cursaru-Ghiță-Rainea-Moarcăș, conducători de joc care și-au închipuit că ajută cu ceva o echipă care a fost cu două clase — și cu două capete — mai bună decât oricare dintre următoarele sale.

Cum a ajuns Steaua să-și surclaseze — prin punctaj și prin factura jocului — partenerii?

În primul rînd, credem noi, printr-un reconsiderat și debordant joc pe extreme, prin care Steaua a „amețit” majoritatea apărărilor adverse; doi — printr-o linie de mijloc puternică, laborioasă, stăpînă autoritară, de obicei, pe mijlocul terenu-

lui; trei — printr-o disciplină tactică remarcabilă în zona fundașilor; patru — prin efortul pe cit de spectaculos, pe atît de eficient al portarului Iordache, unul din cele mai fericite come-back-uri din fotbalul românesc al ultimilor ani.

Fără îndoială, mai trebuie subliniat faptul că antrenorii, clubul, ministerul de resort au asigurat din unghiuri diferite condițiile pretinse de atingerea celei mai bune performanțe în prima competiție a țării. Iată-ne însă ajunși la treapta a doua a „lansării” Stelei, lansare care vizează plasarea echipei militare pe orbita performanței internaționale. Dorim de mulți ani o echipă care să spună ceva în Cupa Campionilor Europeni, să depășească modestia lui „bună ziua și la revedere” din primul tur al importante competiții continentale. Steaua ne oferă speranțe că ar putea face mai mult. Pentru că speranțele să se transforme într-o realitate de toată lumea dorită, mai sînt însă, după părerea noastră, necesare ameliorări de joc și de... lot, echipa neavînd la ora actuală cel puțin două piese absolut necesare: un virf central puternic, incisiv, care să „spargă” zidurile defensive, sarcină pe care miniatacanții steliști, cit sînt ei de tehnici, n-o pot îndeplini (și în competițiile europene întîlniști destule apărări atletice) și un al doilea fundaș central de clasă.

Înceind cu bine o etapă din activitatea ei, Steaua se află astăzi la un început de drum, mult mai important, mai plin de responsabilități, rolul sau de ambasadoare a fotbalului românesc atrăgîndu-i cuvenite onoruri dar și mari obligații.

MARIUS POPESCU

Pe locul întâi în campionatul 1975-1976, Steaua București

1. Colonelul Alexandru Florescu, șeful secției de fotbal a clubului Steaua, e un om mulțumit. Oricum am judeca lucrurile, are și de ce. Cu trei etape înaintea sfîrșitului campionatului, echipa militară este campioană, devansînd cu opt puncte pe Dinamo, eterna rivală. Cîștigarea campionatului, ispravă izbucită după opt ani, nu l-a înfierbîntat. Păstrează măsura vorbei și a judecății. Am făcut destule lucruri bune pînă acum, zice dar mai e mult pînă departe, adică pînă la o comportare remarcabilă în competițiile europene. Atmosfera de muncă este bună și sîntem hotărîți să depunem toate străduțiile pentru ca echipa să-și facă un nume internațional.

Din păcate, continuă nu prea avem la îndemînă elemente exacte de comparație. Știm ce poate echipa pe planul fotbalului românesc, dar nu prea știm ce poate în raport cu fotbalul european. Măntea campionatului, am jucat în Spania, la Lincea, ocupînd locul doi într-o competiție selectă, după Espanol Barcelona și înaintea Sevillei și a lui Hajduk Split, campioana Iugoslaviei. Atunci m-am convîns că Steaua are o oarecare valoare competitivă și am îndrăznit să gîndesc că vom cîștiga campionatul. De atunci, însă, lucrurile trebuie să se fi schimbat și regret că n-am mai avut ocazia să testăm jucătorii prin comparație cu marile grupări ale fotbalului european. „Politica” de meciuri amicale și turnee a Federației mi se pare stranie. Lotul de 21 je ani joacă meci după meci, în vreme ce echipele de club, între care, desigur, și Steaua, abia dacă prind două-trei meciuri cu adversari serioși într-un an. Optica asta este, îndrăznesc să afirm, greșită. Pînă la urmă, oricum am întoarce lucrurile, tot marile cluburi fac fotbalul de performanță.

Apropo de fotbalul de performanță, îl întreb, cum a ajuns Steaua să devină campioană detașată? Prin ce mijloace?

N-ar putea să vorbească exact despre niște metode înclină să creadă că principalul argument al izbîndei a ținut de jucători, cărora li s-a redat plăcerea de a juca. Au fost scoși din șabloane și lăsați să joace, după o tactică bine stabilită, dar respectîndu-i-se fiecareia personalitatea, cîrînd și obținînd de la fiecare ceea ce s-a demonstrat că are mai bun. Nu vrea să nominalizeze jucătorii mai buni sau mai slabi, considerînd această ca un act de nedreptate pentru un

grup de tineri care s-au străduit, fiecare cit a putut și a știut, să fie cei mai buni. Doar despre Vigu se încumetă să afirme că n-ar trebui să lipsească din echipa națională, dar acolo, zice, alții au responsabilitățile și nu vrea să se bage. Are, în schimb, numai cuvinte de laudă și mulțumire față de conducerea ministerului și a clubului care au înțeles, la bine și la rău deopotrivă, să stea alături de echipă și de interesele ei.

2. Abia întors de la Milano. Florea Iordănescu n-are prea multă trageră de inimă la vorbă. Acceptă mai ușor cînd aude că nu despre meciul contra echipei lui Fachetti vreau să discutăm, ci despre Steaua. Steaua, zice, a cîștigat pe merit, eu zic de ce?, iar atacantul militar răspunde pe dată. Datorită jocului modern și rapid, sau în orice caz mai modern și mai rapid decît al celorlalte formații. Vițea noastră în atac a avut darul să dea peste cap multe apărări, iar rezervele primei garnituri au decis pînă la urmă dobindirea titlului. Nu uitați că Dumitru, piesă de bază la mijlocul terenului, n-a jucat cinci etape în tur și trei în retur, eu am lipsit de cîteva ori, iar Troi a reintrat după opt meciuri în retur. Marele secret al Stelei, dacă trebuie neaoșat să fi fost un secret dincolo de muncă și talentul nostru, a constat nu atît în echipă, cit în lot, în jucătorii care n-au intrat în teren din primul minut, dar care, odată introduși în joc, au fost cel puțin egali cu titularii. Acesta este, fără îndoială, meritul principal al celor care au dirijat, fără exagerări și fără tobe, politica de creștere a jucătorilor la Centrul de copii și juniori, de unde am apărut și eu, precum și politica de transferări.

3. Steaua a cîștigat campionatul avînd la timonă doi antrenori tineri, Emerich Jenei are 39 de ani, iar Carol Creiniceanu numai 37, provenind din echipa de aur a C.C.A.-ului. S-a păstrat astfel spiritul clubului și tradiția, antrenorii fiind, primii, exemplul cel mai demn de urmat de fotbaliști.

Jenei crede că unitatea morală a echipei a decis titlul. S-a desfășurat o muncă educativă neîntreruptă și, amestecînd vorba bună cu sancțiunile, nu s-a ajuns cu jucătorii la nici un caz limită. E drept, continuă, că jucătorii au înțeles de fiecare dată cele ce li s-au reproșat, strîngîndu-se în jurul echipei și în jurul unui interes comun. Iată, imi dă un exemplu

concret, modul apropiat și prietenesc în care a fost primit Troi în rîndul băetilor mai vechi. Fără îndoială că au existat și unele abateri de la disciplină, de vreme ce o echipă de fotbal nu este un cor de călugări, dar ele au fost mai degrabă inerente, munca și seriozitatea fotbaliștilor primind. Soluționarea abaterilor disciplinare s-a făcut cu înțelepciune, atmosfera generală, foarte bună și propice performanței, acționînd de multe ori în consens cu voința antrenorilor.

Am muncit, crede Creiniceanu, cu modestie și fără să așteptăm să fim laudați. Ca militari ce sîntem, aș zice chiar că am muncit la ordin. S-a îmbolnăvit Voinescu și clubul i-a cerut lui Vasile Zavoda să treacă la juniori, iar mie la tineret-speranțe, timp de cîteva săptămîni. Nici unul dintre noi n-am discutat, interesul clubului ni s-a părut mai important decît al nostru. Ne-am făcut treaba cu conștiințiozitate și treaba a ieșit bine.

4. După un accident care l-a ținut o vreme departe de teren și de echipele în care joacă, Steaua și reprezentativa țării, Ion Dumitru s-a restabilit și este gata să-și reia activitatea. Se simte în formă și vrea să joace finalul de sezon, avînd să-și respecte numele de jucător de marcă și avînd să-și recompenseze mulțimea de admiratori care așteaptă de la el și cochiperii lui un retur fără nici o înfrîngere și cîștigarea, alături de campionat, a Cupei, eveniment care nu s-a mai sărbătorit la Steaua de douăzeci și trei de ani.

E convins că ambele obiective sînt dificile, dar nu imposibil de atins. Unitatea dintre jucători, factorul care i se pare a fi inclinat decisiv balanța dobin-

DIVIZIA B : 6 Iunie

● BUCUREȘTI : Progresul—Steagul roșu Brașov 3—1 (1—1). ● Avînd în picioare trac și în urechi strigătele sacadate ale unei neostenite galerii brașovene, „hai-de hai Stea-gu-le, du-ne spre vic-to-ri-e”, bucureștenii au început prost și oaspeții au deschis scorul după numai 5 minute, Györfi preluînd o minge în adîncime, driblînd portarul și înscriind în poarta goală. Fără nici o justificare, jucătorii Progresului s-au năpustit asupra tușierului ploieștean Moraru, cîrînd ofsaid. Pe bună dreptate, acesta n-a cedat, a intervenit și antrenorul Mateianu, scînteile s-au stîns repede și jocul, s-a reluat cu calm și într-o singură direcție: poarta lui Clipa. ● Egalarea a survenit din penalty, sancțiunea la care arbitrul Otto Anderco, altfel foarte sigur, a procedat grăbit și cu ușurință, mingea fiind purtată de vînt în brațul lui Pescaru, fără să fi existat elementul intențional de pedepsit. A transformat Tevi și Progresul a intrat mai liniștită la cabine. ● Aflat lîngă noi, unul din conducătorii clubului bucureștean n-a zis nici că a fost, nici că n-a fost 11 metri, doar a afirmat că „mai normal era să-l dea pe primul”, referindu-se la o fază petrecută în minutul 30, cînd Tevi a fost obstructionat în careu de fundașul Sulea. După opinia noastră, n-a fost penalty la nici una din cele două faze. ● După pauză, Progresul a atacat în tromba, izbutînd repede al doilea gol, la o minge bine lucrată de juniorul Mihai Florentin și reluată în plasă de Sandu Ion. A urmat partea cea mai frumoasă a meciului, în care gazdele s-au întrecut pară pe ele însele, preîntînd un fotbal modern și supunîndu-și adversarul, a cărui replică n-a fost deloc palidă, Paraschivescu și Pană aflîndu-se la un pas de egalare, la o presiune continuă. ● Intrarea în teren a lui Dumitriu II va aduce liniștirea jocului și o pasă ideală către Tevi care, cu 10 minute înainte de final, va pedepsi scorul la 3—1, încheind conturile și trecînd în dreptul echipei sale o victorie absolut meritată, a superiorității la toate capitolele. ● Pînă la sfîrșit, vor mai rata copilărește Nignea, singur, cu portarul, Sandu Ion, minge trimisă în stîlpul portii, brașoveanul Papuc, sut afară din fața portii goale! ● A arbitrat Otto Anderco (Satu Mare) 4. (Ovidiu Ioanițoia) ● PIATRA NEAMȚ : Ceahlău—Viitorul Vaslui 0—0, după o confruntare în care gazdele au ratat incredibil și repetat, iar oaspeții au realizat punctul urmării în lupta pentru salvarea de retrogradare. ● Rătăriile Ceahlăului, e drept în fața unui portar, Marinescu, care a apărut excepțional, vor culmina cu trosirea unei lovituri de la 11 metri, acordată pe bună dreptate pentru un henț car comis în careu. A ratat Petrică, spre nemulțumirea publicului și a conducerei echipei locale care, după meci, presupunea că Niță, Goigaru și Petrică ar fi jucat mai puțin în folosul echipei lor și mai mult în folosul oaspeților! ● A arbitrat Gh. Vasilescu I (București) 9. (Radu Mîrcea) ● MEDGIDIA : Cimentul—F.C. Petrolul Ploiești 2—2 (1—2), meci început cu un sfert de oră de fotbal autentic, generos aplaudat de public. Apoi oaspeții au deschis scorul prin Simaciu, gazdele au egalat prin Nedelcu, iar Petrolul a trecut din nou la conducerea jocului, prin golul realizat de Taporea, la o gresală flagrantă a fundașului central Oțofan. ● După pauză, meciul a scăzut mult ca nivel, gazdele dînd semne de nervozitate în încercarea lor de a cuceri cele două puncte, necesare ca aerul în luptă pentru supraviețuire în divizia secundă. Din păcate, în ciuda unei domnării teritoriale pronunțate, ele n-au găsit prea bine mijloacele de exprimare, întrecîndu-se în faulturi și căzături spectaculoase în careu, în vederea obținerii unui 11 metri. Pînă la urmă, nu vor reuși decît să egaleze, gol Nedelcu, în min. 76, permițînd Petrolului să plece cu un punct, spre nemulțumirea publicului. ● A arbitrat Al. Ene (Craiova) 10. (Ion Prodoșanu) ● MIJA : Metalul—Dinamo Slatina 2—0 (0—0), după un meci în care oaspeții au părut intrat într-o vacanță prematură, jucînd în dorul leții și trîgînd în 90 de minute doar 3 suturi pe spațiul portii! Cu o asemenea prestație e greu de aspirat la un loc în prima divizie... ● După o primă repriză anonimă, dominată însă de gazde, Mija s-a dezlîntat în atac, înscriind în două rînduri, prin fundașul Cloban, la o pasă minunată venită de la Juhasz, și Nicolae. În rest, partida a fost fără sare și fără piper, gazdele simțindu-se multumite cu avantajul meritat al celor două goluri, iar oaspeții mișcîndu-se cu încetinitorul, ca să treacă timpul, și ocorotîndu-l parca pe portarul Anghel, intrat în teren (acesta a fost, desigur, marele secret al meciului) cu un abces la unul din degetele mîinii drepte. ● A arbitrat Sever Drăguleci (Drobeta-Tr.

Severin) 10. (Gheorghe Amuza). SIBIU : F.C. Șoimii — Mureșul Deva 1—0 (1—0). N-a fost deloc ușoară sarcina lui Gh. Retezan, care a condus corect (1-am notat cu 9) un meci de angajament total din partea ambelor echipe, care au luptat pînă la ultima picătură de energie. S-ar putea spune că oaspeții, fără autogolul fundașului central Iancu, au trecut pe lîngă o prețioasă remiză, dar pînă în acel minut 15 și în continuare gazdele au controlat jocul și s-au impus evident, astfel încît superioritatea lor nu poate fi pusă la îndoială. ● Scorul ar fi putut chiar lua proporții, dar poarta oaspeților a fost strășnic apărată de un portar talentat. Naste, care, pe lîngă eficiențele și spectaculoasele sale intervenții, a mai fost salvat de două ori de bară. ● În altă ordine de idei, după terminarea meciului, o parte din publicul sibian a avut manifestări incompatibile cu sportul. Indiferent ce mobiluri, ce justificări se pot aduce, considerăm că acei spectatori din Sibiu certăți nu numai cu etica sportivă dar și cu spiritul extrem de corect educat al publicului sibian — un public, în general, de nota 10 — trebuie depistați și așezați la stîlpul unei severe atitudinii critice. Unul din fundașii de la Mureșul Deva, Miculescu, după ce a încasat cîteva pumni plus o lovitură de umbrelă, care s-a rupt pe spatele lui, a scăpat ea prin urechile acului, urcîndu-se într-o mașină aflată înfîmplător prin apropiere. Cit despre autocarul oaspeților, acesta a fost supus unui adevărat bombardament cu pietre. (Victor Niță) ● BAIA MARE : F.C. — Corvinul Hunedoara 1—2 (1—0). Un meci prea puțin interesant pentru echipa gazdă, care pare acum mult mai preocupată de viitorul sezon — dovadă anunțul difuzoarele stadionului, înaintea partidei, după care, luați aminte, la Baia Mare vor juca începînd din toamnă Simionas („Poli” Iași), Negru (Șoimii Sibiu), Ologeanu (F.C.M. Reșița), Niță și Ene (C.S. Tirgoviște), Petroviel (Gloria Bistrița), Iancu și Condruce (Olimpia Satu Mare), Crișan (Universitatea Craiova), Roznai (Jiul Petroșani) și alți jucători...

● Gazdele au jucat practic fără linie de atac, cu Moldovan (numărul 9) fundaș central și Neagu (nr. 3) mijlocas ofensiv, dar rarele lor acțiuni ofensive s-au încheiat aproape cu regularitate cu o centrare înaltă, acolo unde bineînțeles nu se afla nimeni. ● Hunedorenii au avut vreo zece mari ocazii de gol — o listă a lor n-ar putea însă semnifica nimic — și asta pentru că apărarea bîimărenilor s-a străduit de multe ori să rămînă pasivă, fiind depășită cu o ușurință nu numai surprinzătoare și supărătoare, dar chiar extrem de ușor de priceput pentru toată lumea. A fost, cu alte cuvinte, o trînteală pe față, duminică, la Baia Mare — iar martorii imi sînt mai totți cei aproape 10 000 de spectatori de pe stadionul „23 August”, care au fluierat și au huiduit cit l-a ținut gura. ● Gazdele au marcat, în min. 45, gol superb și poate din gresăle la lui Neagu, care a sutat direct la vinclu din colțul careului mare, dar oaspeții au obținut egalarea chiar în min. 46, atunci cînd Georgescu, lăsat complet liber în careu, a îndeplinit o simplă formalitate. Apoi, după două ofsaiduri clare, semnalizate corect de tușierul Dancu, dar nebagăte în seamă de „centrul” Stîncan, la care oaspeții n-au reușit totuși să marce, în ciuda eforturilor portarului Gadja, care ieșea cu regularitate din poartă, tocmai pentru a nu mai fi acolo — în min. 69 Ologu avea să înscrie golul victoriei, profitînd de startul întîrziat al întregii apărări gazdă și, din nou, de ieșirea inoportună a lui Gadja. Este scorul final, cunoscut probabil înainte de începutul partidei, eforturile fiind în continuare, de ambele părți, doar pentru păstrarea lui. ● În atmosfera creată — cu sute de oameni care băraseau stadionul, lămurii deplin — n-a fost de mirare nici faptul că R. Stîncan s-a trezit fluierînd finalul cu cinci minute mai devreme, pentru că într-adevăr nu mai conta! Părerea noastră este că jucătorii bîimăreni au vrut nu numai să cîștige, dar chiar să piardă acest meci — și ei s-au comportat în consecință. Dar, mai puțin blamați ar trebui să fie jucătorii, ci mai cu seamă cei care le-au îngăduit să cedeze ambele puncte puse în joc. ● Această opinie este susținută și de mai mulți muncitori bîimăreni, prezenți la meci, și sîntem să precizăm că declarațiile lor le putem face publice. ● Practic, însă, de un singur lucru ne pare rău: echipele n-au fost lăsate să-și încheie liniștite afacerile în fața unor tribune goale... Publicul a așteptat totuși sfîrșitul partidei, măcar pentru a-și huiidul copios favoriții, dar jucătorii bîimăreni, precauți, au șters-o englezeste printr-o poartă din dosul stadionului, care dă într-un fost cimitir! ● Să mai amintim că lui Romeo Stîncan (București) îi acordăm nota 7 — și așteptăm măsurile Federației! (Dumitru Graur).

OVIDIU IOANIȚOIA

A TUNAT ȘI S-AU ADUNAT

Cine se aseamănă se adună. Citeodată, asta se întâmplă chiar și în mijlocul unei gosele. Emil Marinescu, beat mort, la volanul unui autocamion, a lovit în plin, pe cînd traversa orașul Titu, pe un cetățean care circula haihui pe șosea, și el beat mort. Intilnirea n-a fost plăcută nici pentru unul, nici pentru celălalt.

CIFRA ROTUNDA N-A FOST SĂ FIE

Ilie Mitu era gestionar la un bufet obscur, cel din Crevenici, Teleorman, dar avea, în schimb, imaginație bogată. Drept care a început să îndrepte niste cifre în borderourile gestiunii: ba ștergea o virgulă, ba adăuga un zero însușindu-și astfel 40.000 lei. N-a ajuns însă la cifra rotundă de 50.000, ci la procuratură.

BOALA MISTERIOASĂ

Deunăzi, la circumscripția sanitară din Pipirig, Neamț, se prezintă Elena Nistoroale. „Aoleo, burta!” „Si cum s-a declanșat boala?” „Nu mi-o fi priit ceva.” Din vorbă în vorbă a reieșit că îi căzuse greu nu un caltaboș cam vechi, ci un proaspăt accident de circulație care nu fusese anunțat miliției, așa cum cere legea. Drept care, după ce a terminat cu partea medicală și a primit îngrijirile necesare, a trebuit să dea detalii despre misterioasa boală și la miliție. Elena Nistoroale a fost rănită în atatul unei motocicletă, la o denăsiere, pe drumul Pipirig-Bobesti. Motociclistul a părăsit în grabă locul accidentului, eludînd dispozițiile legale. Încă un amănunt: uiful era chiar sotul victimei.

DE ASA SUTA-MIȘTI MAI BINE LIPSA

Dacă ați auzi pe cineva cerînd „de o sută de mii de lei mezeluri”, fără îndoială că v-ați mira. Ei bine, cam așa au procedat recent trei cetățeni, care însă, în grabă, au uitat să plătească sălamurile. Pînă la urmă tot au plătit.

La propunerea organelor de miliție, Tribunalul județean Cluj a organizat la clubul întreprinderii de industrializare a cărnii din Cluj-Napoca judecata publică a lui Nicolae Chimivov, fost gestionar la întreprinderea comercială de stat Turda, Cornel Crișan, fost conducător auto la

întreprinderea de mezeluri Turda, Teodor Bodea, Ana Itu și Vasile Bălănoiu, foști magazioneri la întreprinderea de industrializare a cărnii din Cluj-Napoca. După cum se vede, un lanț întreg. Prin delapidare și complicitate la delapidare, toți aceștia au „comandat” de 101.000 lei mezeluri, uitînd să treacă pe la casă.

HOTUL DE BICICLETE

Nu e vorba de eroul cunoscutului film italian, ci de Mircea Mihai Bălan din Timișoara. Spre deosebire de omul din film, Bălan 1) stă la bloc, în Zona Circumvalațiunii; 2) e de ocupație fără; 3) are cazier; 4) n-a furat una, ci șapte biciclete.

UN MANIAC AL CURĂTENIEI

Circumscripția 1 de miliție din Capitală 1-a cercetat în stare de arest pe Ionel Sandu, de 18 ani, din Balaci-Teleorman, muncitor la un șantier I.C.M. din Calea Dorobanți nr. 170. Acesta a pătruns prin efracție în mai multe magazine de pe șantier pentru a fura — ce credeți? — materiale sanitare. Maniacul curățeniei are de dat acum cîteva explicații. Nu cumva vor ieși la spălat?

INTILNIREA DE LA MIEZUL NOPTII

O Dacie-1300 condusă de Tiberiu Sandru din Caransebeș gonia în bezna nopții. Soseaua pustie. Dendată, zărește din depărtare un automobil sosind în sens invers cu mare viteză. Anoi, orbit de faruri, conducătorul Daciei-1300 se ciocnește cu o nălucă. S-a dovedit că aceasta nu era automobilul din față, deoarece după ciocnire s-au auzit zbireretele unui cal. Această s-a întimplat pe drumul european 94, la kilometrul 444, nu departe de Orșova. Dacia-1300 făcuse praf și pulbere o căruță condusă de Petru Cadariu din Cristian, Caraș-Severin. Doi răniți. De vină nu era nici calul, nici conducătorul vreunui din cele două automobile — au stabilit primele cercetări — ci căruțașul care circula noaptea fără felinar și fără ochi de pisică în spate. Considera, probabil, că sînt doar niste fleacuri. Acum a descoperit că și ochiul de pisică e bun la ceva. Dar ce vină are calul?

DACĂ NU I SE DESCHIDEA UȘA

„După ce am plecat, în Iulie, 1972, am mai trecut pe acasă în mod sporadic, de circa șapte sau opt ori, dar găseam ușa încuiată și mă reintorceam. Între timp, pentru că nu mi se deschidea ușa, m-am împrietenit cu un coleg de serviciu, cu care locuiesc împreună, acesta fiind viitorul tată al viitorului meu copil”. (Din declarația reclamantei D.D.).

NU VĂ SCOATEȚI PANTOFII ÎN TREN...

Într-una din zile, I.V., angajat al unei întreprinderi orădene, a plecat în delegație la București. S-a instalat în tren, și cum pe banca pe care s-a așezat nu se mai afla nimeni, și-a scos pantofii și s-a culcat. Doi călători de pe banca de alături au fost deranjați de gestul lui I.V. și l-au rugat să se încalțe. Acesta a refuzat însă și în curînd a început să sforăie. Înainte de a coborî la Ploiești, cei doi tovarăși de compartiment s-au răzbunat: i-au aruncat pantofii pe geam. Ajuns în Gara de Nord, cu cravată și în haină de piele, dar fără pantofi în picioare, I.V. a reclamat furtul. Cum însă cei doi călători ploieșteni au rămas neidentificați, după o perioadă de timp cazul s-a soluționat astfel: „dosarul se clasează, deoarece în urma verificărilor efectuate reclamantul nu poate face dovada că a plecat din Oradea încălțat cu pantofi”. (Dintr-o ordonanță de încetare a procesului penal).

UN PAZNIC

ÎMBLÎNZITOR DE STICLĂ...

Vigilent, Ion Dumitru, paznic, constată că la magazinul alimentar cu autoservire, din apropiere, nu este asigurată paza sticlelor cu băuturi alcoolice. Părăsește postul său de pază și se hotărăște să încerce vigilenta vinzătorilor din magazin. Își apropie o sticlă cu coniac de mai multe sticle, o imblînzeste, adică o strînge la piept, pe sub haină, și dă să plece. Rece la sentimentele paznicului, una din vinzătoare îl roagă să-și desfășure uniforma. Vrînd-nevrînd și-a desfășurat-o și, ca prin minune, apare sticluta de coniac. În urma acestei întimplări sentimentale, paznicul I. D. și-a schimbat uniforma de paznic, cu o alta de... (Dosar 482/1976, Procuratura București).

„CE FĂCURAȚI, MĂI MITRICA!”

„În noaptea de 6 aprilie, 1975, cred că erau orele 23, am auzit eu pe soția victimei, anume pe Elena Prica, strigînd la mine, la poartă: „nea Lisandre, nea Lisandre, vino, vino bre repede, cu luminări, că moare Petre!” Cînd am auzit eu aceste lucruri, am strigat la fiii mei, Ion și Nicolae Zarea, să ia luminări, să fugă, să vadă care e situația, și într-adevăr, primul care a luat luminări și a plecat spre locuința lui Petre Prică a fost fiul meu, Ion Zarea, iar după acesta, am plecat și eu cu Nicolae Zarea. Nevăzînd noi nimic, ne-am uitat mai departe, pe stradă, și am văzut în fața locuinței lui Dumitru Zarea niște luminări aprinse care luminau și atunci ne-am dat seama că acolo s-a întimplat ceva și am continuat să mergem. Cînd am sosit eu la fața locului, victima, Petre Prica, era la pămînt, iar inculpatul, Dumitru Zarea, în poziție, în picioare, cu mina la față. Atunci, i-am zis eu lui Dumitru Zarea, inculpatul: „ce făcurați, ce făcurați, măi Mitrică!” Iar acesta mi-a răspuns sumar: „Ia, uite, ce vezi!” (Din declarația martorului Alexandru Zarea, sat Grădinițe, Olt, dosar 959/1976, Tribunalul Suprem).

„ÎN FAȚA BLOCULUI MEU...”

„Cînd am ajuns cu mașina în fața blocului meu, a venit... milițianul. Și tovarășul milițian m-a întrebat: „De ce nu ai oprit tovarășe, pe strada Păcii, cînd v-am fluierat eu?” Iar eu i-am spus că nu am oprit, că nu l-am observat. După care tovarășul milițian mi-a cerut actele, să prezint actele pentru control. Dar eu, motivînd că sînt în fața blocului meu, nu i le dau. Menționez faptul că eu am încercat tot timpul să-i explic tovarășului milițian că în fața blocului meu nu este drum public și că atare nu-i prezint actele. Tovarășul milițian n-a vrut să înțeleagă și pace. Arăt că, deși se spune, eu nu eram sub influența băuturii alcoolice. După ce a plecat organul, eu am plecat, fără mașină, la restaurantul Porolissum, unde am băut bere pînă după ora unu noaptea”. (Din declarația inculpatului Paly Kiss Geza, din Zalău, dosar 930/1976, Tribunalul Suprem).

N. GRIGORE MARĂȘANU ■
LIONEL NIȚESCU ■

FOAIE SĂPTĂMINALĂ DE AVANGARDĂ
NR. 112

SCENE RUPE DIN VIAȚĂ

De ochii lumii

Decor: locuință obișnuită confort 2, dar sporit.

Misu (poruncitor) — Îmbracă-te!

Carolina — De ce?... E așa plăcut în casă. De-abia mă făcusem comodă...

Misu — De ce mă silești să tip? Știi că nu tip cu plăcere...

Carolina — Unde vrei să mergem la ora asta?

Misu — Toată lumea ne primeste cu o plăcere care n-are nimic comun cu fătăria. Și apoi eu, ca vîrf administrativ, trebuie să fiu sociabil, nu pot să trăiesc sub un clopot de sticlă. Eu nu mă rup de mase...

Carolina — Ți-am spus eu să te rupi de mase?

Misu — Îmbrăcarea!

Carolina — Nici nu mă gîndesc...

Misu — Trebuie să respectăm înfada. Aparentele contează... Nu vreau să se spună despre mine că nu-mi iubesc nevasta.

Carolina — Se spune asta?... De ce?

Fiindcă m-ai bătut odată de m-ai zvîntat, în fața cofetăriei „Scala” lângă telefonul public?

Misu — Probabil. De unde vrei să știi eu, ce eu sînt mafalda? Oamenii sînt superficiali, prioiti, te iudecă două fapte, rar se ridică dincolo de fapte. Chiar și simplul fapt că la un moment dat strînsesem bani pentru divorț lor li s-a părut suspect.

Carolina — Tu, Mișule, mă divinizezi. Asta tine de domeniul evidentei...

Misu — În limita timpului disponibil te-am făcut fericită. Cît poate să fie fericită o femeie... Dar nu asta e important în fond, de ce dracu nu te-aș iubi?

Carolina — Mișule...

Misu — Nu-mi spune Mișu.

Carolina — Să nu-ți mai spun Mișu? Dar cum să-ți spun?

Misu — Nu Mișu — oricum. Mă rog, ce-a fost, a fost... Aiunge! Îmbrăcarea. Trebuie să demonstrăm mediului inconjurător că sîntem o familie fericită!...

Carolina — Eu nu mă misc din casă...

Misu — Ba da. Ai să te misti. Viața o

cere! Dacă se află că viața mea personală lasă de dorit, are încă anumite umbre, avansez mai greu. Eu te iubesc, probabil, dar vreau și să avansez. Ce încredere inspiră un om care-și neglijează soția? Nici una... Mergem într-o vizită și mă sorbi cu privirea...

Carolina — Ce spui tu, Mișule? Să te sorb cu privirea?

Misu — Exact ce-ai auzit... Să dea dracu să nu mă sorbi cu privirea, știți că sînt om de acțiune.

Carolina — (începe să se îmbrace).

Misu — Vreau, și stă numai în puterea noastră să facem impresia unei perechi fericite. Vreau ca și tovarășii din conducere să-și dea seama pe viu de armonia care domnește în familia noastră... Să se mire cu toții. Cu mici excepții... Să-și zică în sinea lor sau cu voce tare: „Uite, ăștia s-au căsătorit de trei luni de zile și se iubesc ca în prima zi!”

Carolina — Te ascult cu maximă atenție...

Misu — Îmi tai tu friptura. Dau un singur exemplu din multele care s-ar putea da...

Carolina — Bine. Îți tai friptura. Nu mi se pare ceva supranatural.

Misu — Merg cu logica mai departe.

Carolina — Ce faci, Mișule?

Misu — Nimic deosebit. Merg cu logica mai departe. Toată seara ai să dansezi numai cu mine. Normal, odată aiunsa în bratele mele te lipești strîns de mine, mă privești languros, ce dracu, trebuie să te învît eu toate fleacurile astea? Oricum, ai și tu feminitatea ta...

Carolina — Am. Tu în comparație cu mine ești mai inteligent...

Misu — As vrea să știu cine nu e mai inteligent în comparație cu tine. Merg și mai departe cu logica.

Carolina — (încearcă să-l mîngie).

Misu (se retrage) — Acum n-are rost. Nu ne vede nimeni. Ți-am spus-o și-o repet. Manifestări sentimentale faci numai în public!

Carolina — Ți-o spun eu toată sinceritatea, nu fiindcă ești tu de față, n-am nici un interes, eu te iubesc...

Misu — Termină mă, omule! Nu vezi că nu ne vede nimeni? Ai puțină răbdare, ieșim în public. Da, sînt de acord, de față cu oamenii poți să mă și muști... Dar așa, între noi... Ce rost are?

Carolina — Ironia soartei e că te iubesc, Mișule. Pictorul a fost un accident în viața mea.

Misu — Ba nu. Eu sînt un accident în viața ta...

Carolina — Nu, tu, pictorul... Pe tine te iubesc...

Misu — Te pomenești că mă iubești cu adevărat.

Carolina — Exact. Sînt sinceră...

Misu — Te rog să fii ipocrită în sentimentele tale.

Carolina — Nu pot. E o forță care mă depășește.

Misu — Nu de iubire am nevoie. Am nevoie de aparențe. Alții și nimic mai mult. Ele contează.

Carolina — Mișule...

Misu — Nu-mi mai spune Mișu, soro!

Carolina — De ce mă silești să mă repet? Mișule, e o forță care e mai puternică decît mine...

TEODOR MAZILU ■

ROTUNDA

O idee mai pe-o parte

Amîndoi într-o rezervă. Fiecare cu gradul și boala lui.

— Da', n-ai, domnule general, dumneata unde ai făcut armata?

— ?!

— Eu am făcut-o la 2 Călărași cu schimbu'. Calu' meu, șaua mea și instrucția gratuită de la regiment. N-am apucat bine să mă instruiesc și m-a luat pe front.

Acolo m-am descurcat eu, că mai știam cîte ceva de-ale armatei și din război' lu' taică-meu, care a luptat în primul război nu știu cîți ani. Ce mai încolo, pînă s-a făcut iar pace, cum se face, vezi și dumneata bine, două fiecare război. Că dacă nu s-ar mai face pace, nu le-ar mai arde să tot facă războaie... Că sînt prea multe războaie și prea multe păci... Și ce mai cal am avut! Am fost eu el la luptă pe toate fronturile și m-a adus și acasă... Pe front n-am putut să avansez decît frunțaș. Pentru că ăia care dau gradele erau în țară, departe de foc, și se gradau numai pe ei între ei. Iar noi, pe acolo, numai de asta nu avem timp, să ne gradăm... Și uite așa cum mă vezi, am rămas frunțaș pînă azi... Doă chihui și haine, nu prea ghi-cesc unde și cînd ai făcut armata. Esti acuns după decorații de nu mai ai loc unde să-ți așăți ochiul. Eu am stat pe front patru ani și n-am luat nici o tînichea lustruită. Îmi zicea numa' „bravo Ioane!”, și asta după fiecare luptă... Nițel dacă te-ai mai schimba, ai semăna ca două boabe de mei cu iandaru' de la noi din sat. Era omu' dracului... Cîtă avere a făcut ăsta pînă timpul războiului! Și dacă ai ști după ce! După lătratul cîinilor, domnule! Lătra sau nu lătra cîinele în bățătură, el te amenda! Avea un miros mai bun ca al cîinilor. Și azi mă întreb dacă nu cumva cîinii de la el învățase să miroasă și să muște. Serviciul

și-l făcea, nu-i vorbă, dar mai mult cu săracii. Fura prea mult la gradul lui. Spunea el: „cîinele care latră, nu mușcă niciodată... dar trezește vecinii”. Parcă vecinii n-aveau cîini. Toți oamenii aveau cîini și nici unul nu s-a plîns de lătrat pînă la venirea sefului de post...

„Ite, mă luai eu vorba și altceva vroiam eu să zic. Vezi dumneata, în armată cînd auzeam de sergent inghetat. Ce să mai vorbim de gradele mari. Și azi, la 78 de ani ai mei, stau și eu de vorbă cu un general, liber, nu în poziție de drepti. Fără frică. Dorm cu dumneata într-o odală și mîncăm la fel. Norocu' nostru să ne întîlnim a fost că ne-am bolnăvit amîndoi odată. Vezi că și boala e bună la ceva. Ne-a împrietenit. Și să știi și dumneata că prietenia pe boală poate doborî orice. E a mai tare! Vezi dumneata, nasterea, boala, moartea îi face pe oameni la fel. E, aici, aici nu pricep eu Omu' gîndeste așa numai cînd se bolnăvește. Și pe urmă uită. O idee dacă ți-ai așoza chihuiul mai pe-o parte, ai fi leit jandaru' ăla de care-ți spusei...”

O idee în plus sau în minus, mai dovreime sau mai tîrziu, rea sau bună, pe-o parte sau pe alta, cite nu schimbă în viață. Cum te depinde de cine o dă, cui i-o dă și cum este însușită.

Idea este ca și sîmînta...

APOSTOL TURBATU ■

Condica de sugestii și reclamații

Subsemnatul Lubu Ionel, salariat T.A.P.L. „Vișinica”, revin în acest local la numai cinci zile de la scandalul provocat acum cinci zile de seful de sală Bejan (sau Bojin) prin trageri de palme colegului meu Schirpici. Pagubele materiale provenite din ce a urmat mi s-au imputat mie! Bine. Acum vreau să anunț altceva: subsemnatul, fiind lovit în fluierul piciorului stîng, în timpul scandalului, în timp ce căutam un loc de retrageri mai spre use, a crăpat pielea. În prezent locul s-a umflat trebuind să mă apăr de un absces. Mă întreb numai atît: dacă eu voi plăti vesele mie abscesul cine mi-l va plăti? ss. desc.

MĂSURI LUATE

Astea intrigă. A fost o lovitură de bagatel, n-aveam cum să-i mai crape și pielea. Altfel nu mai venea el p-aici.

Resp.

Culesc de

AL MONCIU-SUDINSKI ■

„Lumina ochilor“

Ion D., șef de sală la un restaurant de lux, spunea mereu și tuturor că Mina, fiica sa, e lumina ochilor lui, și era sincer când vorbea astfel, fiindcă de cinci ani, de când îi murise soția, nu mai avea pe nimeni altceva apropiat.

De câte ori îl vedeau supărat, toți știau că mîhnirea lui nu poate avea un alt motiv decît unul legat de Mina, „lumina ochilor lui“, care pe măsură ce depășea condiția de „fetiță drăgălașă“, devenind „domnișoară“, îi crea tot mai multe motive de amărăciune. Ba lipsea de la ore nemotivat, și ajungînd în pericol de exmatriculare trebuia să alerge pe la toți medicii cunoscuți pentru certificate, să se roage de diriginte, de director, de profesori, ba era în pericol de a rămîne repententă și trebuia să-i plătească ore particulare la aproape toate materiile. Nu de plată îi era lui, fiindcă și dacă ar fi fost vorba numai de venitul de pe stapele de plată, ca șef de sală, nu avea probleme, fără să mai vorbim despre celelalte, mai ales că în sala lui se organizau nunțile cele mai scumpe; nu pentru plată era el necăjit, fiindcă vorba lui: „este și se mai găsește“, ci din cauza inutilității ei. Dacă peste bacalaurat a trecut cum a trecut, la admitere, cu toate că a fost pregătită de profesori foarte buni, nici măcar nu a putut trece de proba scrisă. A cheltuit (numai el știe cit), pentru pregătirea ei și ar fi dat (asta chiar numai el știe cit) ca să o vadă pe Mina studentă, dar a venit și ziua cînd doi profesori care îi dădeau ore particulare i-au spus deschis că refuză să mai primească banii de la el pe degeaba, fiindcă fata nu va intra niciodată în facultate. Iși făcea reproșuri, în sensul că a greșit, nerefuzîndu-i nimic, dîndu-i prea multă libertate și prea mulți bani la dispoziție, dar, ce era să facă, o iubea prea mult, în fond, se întreba, pentru cine muncește, cui să-i facă traiul lipsit de griji dacă nu ei, mai ales că după moartea soției toată setea lui de a-și sprijini sufletul de o ființă dragă s-a revărsat numai asupra ei.

Intr-o noapte, venind acasă tîrziu, după închiderea localului, a găsit-o pe Mina plîngînd dezlanțuit. Cum vorbea cu fața înfundată în pernă, mai mult a dedus decît a înțeles bine cuvintele și a simțit că se prăbușește cerul peste el, cînd a aflat astfel că Mina a rămas însărcinată. După ce și-a revenit din șocul teribilei vești a început să gîndească mai calm, mai limpede, să își spună că, oricine ar fi tatăl viitorului copil, va trebui să discute cu el, să îl convingă să se căsătorească, dacă va fi nevoie să îi spună chiar cam la cit se ridică zestrea fetei sale și atunci totul se va aranja. S-a retras deci în camera lui, spunîndu-i fetei doar că totul se va aranja.

Dimineața, cînd a întrebat-o cine e tatăl viitorului ei copil, Mina a tăcut, încăpățînată. A insistat, dar ea a început din nou să plîngă și l-a amenințat chiar că are de gînd să se sinucidă. Nu a mai întrebat-o nimic, dar a început să se intereseze în dreapta și în stînga și astfel a înțeles de unde venea tăcerea ei, fiindcă se incurcase cu un bărbat căsătorit, care, culmea, mai avea și trei copii. Parcă i se rupea inima; îi venea să o bată și să o alunge din casă, ca apoi, peste cîteva clipe, gîndindu-se la disperarea ei, plîngea ca un copil și îi venea să își ia lumea în cap.

În dimineața cînd Mina i-a spus că dacă nu va putea scăpa de copil se va arunca sub tren, a plecat disperat pe la toate cunoștințele, pe la toți medicii știuți, a oferit sume mari, dar degeaba.

A încercat aproape în fiecare zi să o convingă pe Mina că, în fond, nu e nici o nenorocire, vor crește copilul, cei ce vor zîmbi semnificativ, sau vor face aluzii la faptul că nu e căsătorită, vor face asta timp de „trei zile“, încerca adică să o convingă că totul va fi bine, dar ea nu mai minca nimic, nu mai ieșea din camera ei, îl privea cumva ciudat și gîndul că și-ar putea duce la îndeplinire planul cu sinuciderea îl făcea să tresară îngrozit, ca atunci, în copilărie, cînd stînd la soare culcat în iarbă, peste pieptul lui a trecut în goană speriată o șopîrlă. În această stare de disperare, în mintea lui a încolțit un plan cu care a fost de acord și Mina.

A închiriat o cabană de vîntătoare de la un prieten și a strămutat-o pe Mina acolo, spunînd tuturor că a dus-o la niște rude la București. I-a instalat în cabana aceea

televizor, i-a adus casetofonul, venea des să îi umple frigiderul cu de toate, iar fata părea că se bucură de această soluție. Acolo, în taină, fără să știe nimeni că a fost gravidă, va putea să „aranjeze“ copilul măcar (expresia îi aparținea lui), și apoi să se întoarcă acasă ca după o ședere la rude, totul va trece deci ca și cum nu s-ar fi întimplat nimic. Era totuși în el o frîmintare care îl făcea să se zvîrcolească în pat în fiecare noapte, mai ales cînd o visa pe Mina ba cu obrazul zbircit și cu gura știrbă, ba cu părul despletit ca într-un fel de fuioare incalcate, ba în alte chipuri asemănătoare, și de aceea, fără știrea ei, care dorea ca totul să se petreacă în secret deplin, a vorbit cu o bătrînă moașă pensionară, i-a dat un avans substanțial și s-a înțeles cu ea ca atunci cînd se va apropia timpul să o ducă la cabană, să o ajute pe Mina la naștere și apoi să plece fără să pună întrebări, urmînd să mai primească un plic, la fel de îndesat, ca și cel primit ca avans.

Era sîmbătă dimineața, cînd a fost ultima dată la Mina. Printre altele, i-a dus căpșuni mari, cu frișcă proaspătă, i-a pregătit de mîncare, fata părea destul de veselă, încrezătoare în faptul că planul lor va reuși, că se va întoarce în oraș, ca și cum nimic nu s-ar fi întimplat. Spre prînz a trebuit să plece fiindcă avea o nuntă care începea de la amiază. E adevărat că la plecare a avut o senzație ciudată ca o presimțire, dar știa bine că încă nu sosise timpul... mai erau cam trei săptămîni.

Nunta ca orice nuntă, deși a început la amiază, a durat pînă spre miezul nopții, a avut treabă apoi cu pregătirea sălii pentru duminică, cu „valorificarea“ porțiilor și băuturilor neconsumate, cu „desocotirile“, chiar se gîndea că va trage acasă pentru cîteva ore de somn, dar, odată așezat la volan, s-a trezit că farurile mașinii sale măturau lungul șoselei care ducea spre cabană.

Încă de la distanță l-a surprins faptul că geamul camerei l-avea dormea Mina era luminat și iar l-a străbătut presimțirea aceea amară. Ceva asemănător ca atunci cînd s-a dus la soția sa la spital, în urmă de cinci ani. Ca de obicei, ușa era încuiată, în grabă nu nimerea în broască cheia potrivită, și cînd, în fine, a intrat în hol, l-a surprins un scîncet de nou născut și din nou a avut senzația aceea care îi rămăsese din copilărie, de cînd a trecut șopîrla aceea rece peste pieptul lui. Cînd a intrat în camera Minei s-a îngrozit. După o clipă de uluială s-a repezit să o așeze pe pat, fiindcă era întinsă pe podea. Era palidă, cu buzele crispate, cu ochii fără viață. A început să strige disperat după ajutor, uitînd că nimeni nu îl poate auzi, așa cum era cabana aceea izolată într-un luminiș de pădure. S-a repezit apoi în mașină și a gonit nebunește pînă la primul telefon.

Medicul l-a găsit ingenuncheat, plîngînd lîngă patul Minei și țînînd mîinile acesteia în palmele sale, ca și cum ar fi vrut să i le încălzească, să îi redea viață din viața lui.

Ca în vis l-a auzit pe medic discutînd cu doi ofițeri și explicîndu-le că tînașă mamă, poate instinctiv, cu toate chinurile ei, a făcut ceea ce trebuia ca viața copilului să fie salvată. Atunci și-a adus aminte de planul lor în legătură cu copilul, și-a dat seama că Mina a murit salvînd copilul, poate dincolo de voința ei, sau, cu ultimele rămășițe de putere din trupul ei și i-a venit să urle, șopîrla aceea îi scormonea prea adînc în inimă ca să mai poată suporta, poate că a și urlat de durere, fiindcă medicul i-a făcut o injecție mai mult cu forță.

„Mașina „Salvării“ a pornit în viteză, aprinzîndu-și farul violet fixat pe capotă, ce a început să se rotească, semînd cu palele unui elicopter, și dînd senzația că se desprinde de pămînt, ca zborul unei imense libelule violete. Nu se mai vedea în depărtare decît un punct violet rotativ, cînd maiorul și-a desprins privirea ce urmărise cumva prea îndelung mașina aceea și locotenentul a găsit momentul potrivit să precizeze:

— Se pare că ar trebui să pornim procesul penal împotriva lui, pentru instigare la pruncucidere.

— Se pare... i-a răspuns maiorul cu o voce fără nuanțe. Oricum, l-a pedepsit viața..

EMIL POENARU ■

Acel concret care trebuie cunoscut

Căutam altceva în cartea cu date și evenimente istorice și, am dat peste această însemnare: august 1946 — deschiderea Taberei Reconstrucția a liniei ferate București-Craiova. Treizeci de ani mi se păreau totodată foarte puțini și foarte mulți. Foarte puțini — fiindcă tot ce-i istorie trebuie să-și dizolve contururile concrete și să se însoțească cu veșnicia. Foarte mulți — deoarece 30 de ani sînt uneori o viață de om și nu mai speram să găsesc pe cineva care să fi lucrat pe-atunci, măcar pentru motivul că nu știam de unde să încep. I-am telefonat scriitorului Vasile Birză, om de suflet, el însuși animator de fapte trecute, și am aflat că fusese primul activist de partid care, în urmă de două decenii, răscolise arhivele, cercetase adresele și bătușe străzile și orașele în căutarea oamenilor de-atunci, și că rezultatele acestor eforturi le materializase într-un documentar, despre care nu mai știe însă nimic. A revenit spre seară, după ce-și deșertase toate sertarele, și mi-am umplut două pagini de carnet cu nume și numere de telefon, toate din București, și toate numerele de telefon aveau cinci cifre. Unul singur avea șase și cel care ar fi trebuit să răspundă la el se numește Mihai Oprea. N-a răspuns Mihai Oprea, ci soția lui. Cel căutat era într-un serviciu de gardă și a doua zi dimineață ne-am dat întîlnire la Universitate (la ceas, desigur!) eu trebuind să port asupra-mi o revistă Flacăra, ca semn de recunoaștere. Dar n-am luat revista. Eram curios să aflu dacă ne vom recunoaște fără alt semn decît acela al omeniei și am ieșit din pasaj chiar în fața Universității. Lîngă zidurile ei așteptau mai mulți bărbați, de toate vîrstele, și n-am ezitat. M-am îndreptat spre omul scund, într-un balonsaid nou, cu trăsături aspre și o servietă în mînă.

Ne-am retras în pasaj, el coborînd cu grijă fiecare treaptă, am comandat două cafele, iar el și-a scos pachetul de „Carpați“. Cînd am aflat că are numai 50 de ani m-am mirat.

— Nu vă mirați, zise, pe-atunci eram cu toții niște copii.

— Niște copii entuziaști...

— Nu, spuse, eram foarte gravi. Eram teribil de gravi. Era secetă, era foamete și noi trebuia să construim o lume nouă. Și nu știam cum. N-aveam decît tîrnăcoape. Partidele burgheze nu fuseseră încă desființate. Noi eram și muncitori, și propagandiști. Iar eu nu mai fusesem niciodată pe un șantier.

— Dar după aceea?

— După aceea? După aceea am mai fost. În septembrie 1947, brigada „Vasile Roașă“, cum ne numeam, a terminat lucrarea și eu m-am dus pe un alt șantier, șantierul Remiză—Depou din Craiova. Apoi am fost la Bumbești—Livezeni și ca membru al Comandamentului general al brigăzilor de tineret am fost la Șantierul național al tineretului de la Uricani, Furnalul Bluming—Hunedoara, reconstrucția orașului Galați, Fabrica de zahăr Livezi—Craiova, Fabrica de sodă Govora, Fabrica de cauciucuri Jilava, blocurile de pe Bulevardul Muncii din București. Studioul cinematografic Buftea și altele. Realitatea este că-mi plac șantierele. Se spune despre șantiere că sînt o școală de educare...

— Și nu sînt așa?

— Ar fi, dacă prin educare nu s-ar înțelege citeodată reeducare. Șantierul nu este o școală de reeducare. El este expresia unei anume înclinații a sufletului. Șantiere există și au existat în multe țări. Mă refer la șantierele pentru tineret. La noi însă ele au continuitate. Într-o formă

sau alta ele au existat fără întrerupere de-a lungul întregii treimi de veac. Șantierul nu este poezie, despre poezia șantierului vorbesc cei ce n-au călcat pe șantier decît în condiții de protocol. Și totuși pe șantiere vin tocmii acei tineri cu înclinație spre poezie, în fapt, spre puritate și eroism. Șantierul nu este o școală. Astăzi el suplinește într-o formă concretă și imediată nevoia de eroism în condițiile creșterii confortului general. Oricît ar părea de paradoxal, tineretul nu se dă în vînt după confort. Cine se gîndește că dînd copilului totul îi asigură fericirea se înșală. Adolescenții au nevoie de altceva. De încercări, de sentimentul că le-au învins singuri, de certitudinea că sînt apți de zbor și pentru asta au nevoie de tîrnăcop și baracă. Șantierul este un act concret de patriotism. Armata, da, ea este o școală. La armată devii bărbat. Pe șantier rămîni bărbat. Acei bărbați de care v-am vorbit. Dacă vreți vă dau și un exemplu.

— Vă rog.

— Vă spuneam că am însoțit în calitate de activist extrabugetar o brigadă de tineret pe șantierul Lotru, în 1972. Aflați că nu era nici o deosebire între tinerii de acolo și colegii mei de generație de acum treizeci de ani. Aceeași candoare și gravitate în fața muncii. Aceeași disponibilitate pentru eroism. Ceva mai bine îmbrăcați însă, cum se și cuvenea. Și desigur altele erau acolo condițiile de confort, de cazare și masă. Noi trebuia să fim foarte juți de mînă ca să prindem cîteva boabe de linte. Dar nu despre asta e vorba deși și despre asta. Poate mai tîrziu, dacă o să mai aveți răbdare... Veniseră cu brigada aceea și niște copii exagerat de bine îmbrăcați. S-au țînut tot timpul de bancuri și cînd am ajuns la Lotru au dispărut. Să nu credeți că am fost indignat. Nu. Dintr-ăștia existau și acum 30 de ani. Am fost totuși intrigat să aflu cine erau, fără să fac din asta o anchetă. Și am aflat: erau toți copii de oameni cu funcții înalte în aparatul economic, directori, ingineri șefi, șefi de servicii prin ministere, părinți care-și trimisese copiii pe șantier ca într-un fel de incubator disciplinar, șantierul trebuind chipurile să le spargă gîoace și să scoată din ei pui gata formați.

— Ziceați că dacă o să am răbdare...

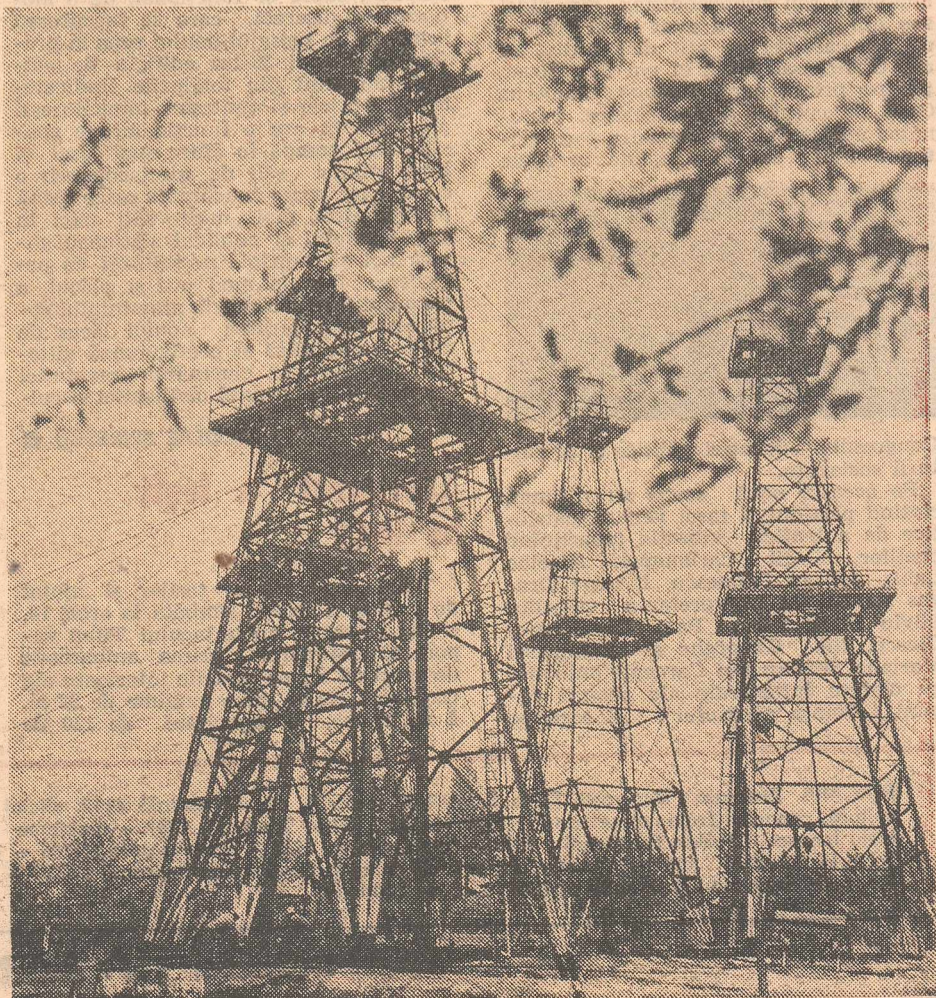
Am!

— N-ați uitat. Povestea cu lîntea... Nu vreți să lăsați și pe altă dată?

— După asta vă las să plecați, știu că ascără ați fost de gardă. Spuneți cum e cu lîntea?

— Lîntea nu era decît un pretext. Altceva voiam să spun. Unii pedagogi consideră că din moment ce trăim în alte condiții, nu-și mai au rostul rigoarea, disciplina, programul strict și-i lasă pe tineri cam de capul lor și aceștia lălaie pe te miri unde. Așa stăteau lucrurile la șoseaua Bumbești—Livezeni. Careul nu se ținea, programul mergea cu incetinitorul, sarcini și norme de lucru nu existau. Lăsați-i, mi s-a spus. Ce stau? Cîteva săptămîni. Le-am făcut program de somn, le-am dat norme de lucru, am introdus disciplina de tabără și în cîteva zile te uitai la ei și nu ziceai că sînt tot așa dinainte. Se învioraseră și îi plăcea. Cred că știu foarte puțin despre ce dorește o adevărat tineretul nostru. Ne inchipuim că vrea enorm de mult și de aceea unii sînt nemulțumiți, cînd în realitate ei se mulțumesc cu foarte puțin, dar concret. Acel concret trebuie cunoscut însă.

NICOLAE CRISTACHE ■

ORAȘUL-SANCTUAR

După Iași și București, observa G. Călinescu, orașul cu cei mai mulți scriitori, vatra cea mai prolifică pentru literatură română — pentru cultura noastră, poate — e Fălticeniul. Fălticeniul totuși e primul, zic cei ai locului, care, hrăniți de mici cu pagini clasice, știind să converseze abil peste cifre, în folosul imagini și al seducției cuvintului, nu șovăie în cazul de față, deci într-o propoziție în care e vorba de poezie și inefabil, să ia ca argument cifrele ineseși: Fălticeniul e primul, zic ei, dacă raportăm valorile iscate din țărâna și piatra lui la țărâna și piatra lui, dacă stabilim, cu alte cuvinte, densitatea de geniu pe metru patrat, frecvența geniului la numărul de locuitori. În centrul urbei, într-o casă-muzeu ce se cheamă „Galeria oamenilor iluștri”, privesc din fotografii și învie din documente nu mai puțin de 40 de figuri celebre ale literaturii și artei noastre, de la Creangă și Sadoveanu la Eugen Lovinescu și Nicolae Labiș, trecînd prin Nicu Gane, Artur Gorovei și Anton Holban, prin pictorul Aurel Băieșu și sculptorul Ion Irimescu, adunați cuminiți, peste epoci și peste accidentale adversități de credințe și de precepte estetice, ca într-un album de familie cu chenar aurit, cu înfloriri în gust de „vieux temps”, sau, mai exact, ca într-un salon, în jurul lămpilor cu volane aurind tapetul pereților, salonul acestei frumoase case (donăția dramaturgului Horia Lovinescu) adăpostind astfel o lume, o familie de spirite, ceea ce înseamnă mai mult decît profilul unor oameni care au supraviețuit prin arta lor. La cițiva pași mai încolo e Ulița Rădășenilor, pe care casele geniilor, începînd cu cea a lui Creangă, se țes ca și un culoar, ca o Via Apia a literelor române. Această stradă, ne spune primarul orașului, tovarășul Acatrinei (coleg de breaslă, fost ziarist), va fi, în urma unor amenajări și restaurări, o „uliță-muzeu”, decretată ca atare în scriptele primăriei și pe tăblițele indicatoare de la răspîntii, delimitînd din panorama vechiului Fălticeni zidurile cele mai glorioase, pereții pe al căror fundal și-au proiectat viziunea și viețile cei mai mulți oameni mari ai locului (peste 30), și impunînd astfel,

și prin nume, fiindcă „ulițe-muzeu” nu mai există pe la noi pe nicăieri, unicitatea locului în geografia noastră spirituală.

O vatră a geniilor, un oraș al geniilor. Este cea mai fantastică întîmplare pe care un oraș al acestui pămînt a trăit-o vreodată, adunînd în el nu palate și turnuri monumentale, nu zidării fără viață, ci unghiuri de geograf al spiritului lucrînd cu busola și cu com-

care răspîntie, la fiecare colț de străduță, o placă de marmură cu inscripția: „Pe aici a trecut Titanul”. Nu, nu s-au pus și nu se vor pune astfel de plăci, ar însemna să plachezi întreaga priveștiște, anulîndu-i cea de-a treia dimensiune printr-un unic și uriaș perete, răpîndu-i deci tocmai „sadovenismul”, acel abur fantastic, acele zări înginate, acele pulberi și picle albastre menite a naște confuzia depărtării, dar

rit de mult sub topoare și nepăsare, dar, iată, de cițiva ani, se ridică aici un mare parc, cu estrade pentru spectacole, cu terenuri sportive (unele, numai pentru copii), cu cabane-restaurant și cabane-cofetării (una, împodobită cu chipul Lizucăi și-al lui Patrocle, cu desene inspirate din „Dumbrava minunată”, este numai pentru copii), cu căsuțe de camping, cu două stranduri (unul, numai pentru copii), cu iazuri pentru pescari și arbori tineri care vor deveni străvechi. Totul reface și potențează lumea Dumbrăvii cu miracole, confundată cu amintirile copilului de oricînd, într-o topografie a locului neschimbata, populată cu isprăvile vîrstei de azi, de ieri și de totdeauna.

N-am spus — spațiul nu ne-o îngăduie — tot ce se poate spune despre efortul, impresionant în acest oraș, pentru a pune sau a repune în pagină, în chenarul zilelor noastre, tot ceea ce în timp a însemnat valoare, pentru plasarea acestor valori într-un cadru evocator, copiat uneori după cel străvechi, „lucrat” în colaborare cu epoca, potențat alteori prin opere de restaurare și de construcție care țin de pretențiile, preferințele, gustul și exigențele oamenilor acestei vremi. N-am vorbit despre casele sale memoriale, n-am vorbit despre marile sale colecții de artă (printre care colecția Irimescu, cuprinzînd cvasi-totalitatea operei sculptorului, donată de el orașului său natal), n-am vorbit despre foarte multe, fiindcă sînt foarte multe cele ce s-au făcut și, ni se spune, la fel de multe cele care se află în curs de înfăptuire, orașul fiind, la ora de față, în ce privește opera de restaurare și de construcție, un șantier. Ceea ce i-a scăpat astăzi reporterului, miine va observa, desigur, localnicul, care știe cu ochii închiși tot ce-i al lui, care măsoară cu o scumpătate de pălmaș, ca și un Creangă, pămîntul lui, agonisita lui. În ce ne privește, ni s-a părut că la Fălticeni, pe pămîntul Moldovei, în acest oraș-sanctuar și oraș-șantier de artă, începe, fără să se isprăvească, ceva esențial din ființa noastră.

ILIE PURCARU ■

pasul mării creații, adunînd sensuri, drumuri, izvoare, forțe tainice și magnetisme magice ale geniului, sub o lupă de cer minuscul, pe un suav pămînt de miniatură.

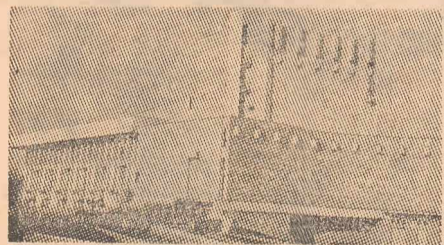
Peste toate plutește duhul lui Sadoveanu, fiindcă duhul lui, uriaș ca și munții (nu, pe aici nu-s munți, dar dealurile cu arbori bătrîni de peste apa Șomuzului, umflate aprig de plămîni maistrului și împinse de umărul lui în noroi, au devenit, în imaginația locului, chiar niște munți...), ocupă totul, oriunde-ar fi. În Fălticeni, ca și în Florența lui Dante, s-ar putea pune la fie-

lumea lui Sadoveanu, în Fălticeniul de astăzi, este admirabil marcată și potențată prin ceea ce primarul-ziarist numește, simplu, „amenajări”. Nu mai există vestita „băncuță”, de unde maestrul privea către „Nada Florilor”. „Băncuța” e astăzi o frumoasă terasă de piatră, la „Nada Florilor” se construiește o altă terasă, o vilă-han cu o superbă și grațioasă arhitectură, lingă ea se va edifica un stadion modern, alături, pe iazul „amenajat” al Șomuzului, vor pluti în amurguri bărci cu pînze. Nu mai există nici „Dumbrava minunată”, raiul Lizucăi, străvechii arbori au pie-

ultima oră

Un nou lăcaș de cultură inaugurat la Slatina

Zilele trecute a avut loc la Slatina un spectacol festiv. Festiv, alît prin faptul că a inaugurat o manifestare devenită tradițională, „Zilele culturii — Olt'76”, cît și prin amploarea sa, prin multitudinea forțelor artistice, de prima mînă, amatoare sau profesioniste, din județ sau din țară. Dar a avut acest spectacol un caracter cu alît mai festiv, cu cît, tradițional fiind, el s-a desfășurat, pentru prima oară, în noua și moderna Casă de cultură a sindicatelor, impunător edificiu pe care constructorii slătineni l-au dat în folosință în zilele

Congresului educației politice și al culturii socialiste.

Pe această nouă scenă au răsunit, cîntînd partidul și țara, versuri patriotice de autentică vibrație (aparținînd poezilor Virgil Carianopol, Nicolae Labiș, Adrian Păunescu, Nicolae Dragoș și alții, în interpretarea actorilor Silviu Stănculescu, Pavel Cișu, Petru Iliescu, Ilie Gheorghe și recitatoarei Mariana Stratan din Caracal) impletite cu cîntece inflăcărâte ale acestui pămînt („Voința neamului”, „E scris pe

tricolor unire” ș.a., în interpretarea corurilor reunite ale sindicatelor din învătămînt Olt, Liceului pedagogic Slatina și Casei de cultură Balș), cu muzica folk (Tudor Gheorghe cu neasemuitele sale balade, precum și tinerele folkiste Luminița Eremenco și Mihaela Bustuchină), cu melodia și jocul popular prezentate de Elisabeta Ticuță, de dansatorii și soliștii ansamblurilor folclorice „Doina Oltului” din Slatina, „Călușul” din Scornicești și de călușarii din Vilcele.

Inaugurat recent, acest nou lăcaș de cultură, ridicat după metode moderne de construcție, într-un stil arhitectonic inspirat, suplu și funcțional, de o modernitate discretă, care se încadrează armonios în peisajul noului oraș în prefacere, este al 38-lea edificiu de cultură construit din fondurile sindicatelor în orașele și centrele muncitorești ale țării. El are o funcționalitate sporită, căci posedă în afara spațioasei și bine utilatei săli de spectacole, cu o scenă care poate concura cu orice scenă profesionistă, mai multe săli mici în care tineretul și publicul slătinean găsesc noi și multiple posibilități de petrecere, într-un mod util și plăcut, a timpului liber. În patria aluminiului românesc, inaugurarea noului lăcaș de cultură semnifică și prefigurează viitorul orașului: în cincinalul revoluției tehnice — sub semnul civilizației și culturii.

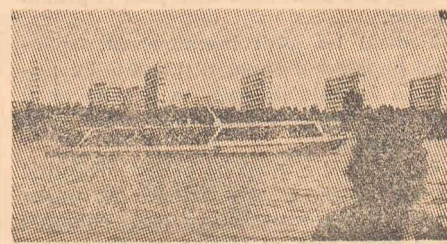
NICOLAE SPIRESCU ■

„Mugurel” a ieșit în larg

Transportat cu un trailer și ajutat de o macara uriașă, simbătă la orele 18, a fost lansat în apele lacului Titan vaporușul „Mugurel”, prima ambarcație de acest fel de pe lacurile interioare ale Capitalei. Nava, cu o lungime de 22 m, 4 m lățime, o capacitate de 120 de

locuri, este deservită de un comandant și doi marinari, putînd să înconjoare cele 21 ha ale lacului în 25 de minute, cu o viteză de croazieră de 8 km pe oră.

Maistrul principal Ion Voicu, care a efectuat ultimele reglaje și retușuri la motor, ne-a vorbit emoționat despre bucuria miilor de bucureșteni, în marea lor majoritate copii, care nu mai sînt nevoiți să traverseze orașul în căutarea lacului Herăstrău, ci au la îndemînă, în umbra modernelor blocuri ale cartierului Balta Albă, o modalitate plăcută de agrement. Astfel, prin ieșirea în larg a lui „Mugurel”, zestrea plutitoare a lacului Titan se mărește, el alăturîndu-se celor 100 de bărci cu rame, celor 20 de

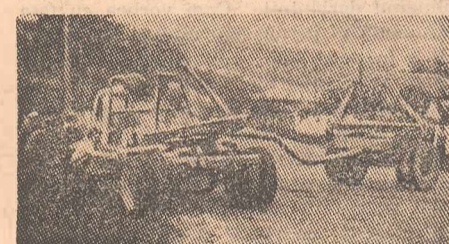
hidrobiciclete, capabilă să răspundă solicitărilor crescînde ale cetățenilor care locuiesc în două dintre cele mai mari cartiere ale Bucureștiului, Balta Albă și Titan.

ION PREDOȘANU ■

Cu oiștea-n gard!

La Cîmpuri, în județul Vrancea, comuna în care s-a născut și a trăit Moș Ion Roată, a avut loc, zilele trecute, un ciudat accident de circulație, înfățișat în imaginea alăturată. Venind de la o nuntă, șoferul camionului 21 VN 356 a pierdut direcția, a doborât un stîlp și s-a oprit într-un gard !

Din fericire, nu s-a întîmplat nimic grav. Doar o femeie, aflată în cabină,

a leșinat, în vreme ce sătenii s-au strîns în preajma mașinii, dînd o mînă de ajutor la redresarea ei. Se așteaptă acum ca organele de miliție să dea o... mînă de ajutor șoferului imprudent care, grăbit nevoie mare, a uitat pînă și să mulțumească sătenilor pentru sprijin ! ?

SORIN POSTOLACHE ■

Nessy și activitatea științifică

Trîind sau numai existînd în imaginația unora, celebrul monstru din lacul scoțian Loch Ness, botezat tocmai de aceea Nessy, continuă să fie nu numai ținta a tot mai numeroase ironii, ci și obiectul unei minuțioase cercetări științifice, la care procedează de cîteva zile o expediție anglo-americană, condusă de președintele Academiei de științe aplicate din Boston, Robert Rines. Susținînd că „eforturile specialiștilor nu trebuie deloc cotate drept circ, ele formînd obiectul unei expediții științifice extrem de serioase”, Rines a amintit că o cameră de televiziune extrem de sensibilă se află instalată pe fundul lacului, pîndind eventuala apariție a monstrului.

Oricum, parcă prea mult zgomot pentru o părere...

FLACĂRA. Redacția : București, Piața Scintei 1, sector 1, căsuța poștală 4112, oficiul cultură, cenaclu (Eugen Seceleanu) ; 1618 — știință (Liviu Timbus) ; 1787 — probleme Nelu Ionescu, Nicolae Cristache) ; 1595 — fotoreportaj ; 1623 — documentare ; 1786 — Sorin Postolache) ; 1611 — secretar responsabil de redacție (Marius Popescu) ; 1783 — Tiparul executat la Combinatul poligrafic «Casa Scintei».

33. Telefoane : 17 60 10, 17 60 20, interioare : 1617 — reportaj (A. Dohotaru) ; 1606 — cetățenești — scrisori (Marga Nedelea) ; 1618 — publiciști comentatori (Ilie Purcaru, administrație (Alexandru Medar) ; 1782, 1621 — secretariat de redacție (Dan Birlădeanu, redactor șef adjunct (Traian Prosan) ; 1822 — redactor șef.

Redactor șef: ADRIAN PĂUNESCU